

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

**Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής
Αναφοράς («ΔΠΧΑ») όπως έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση
για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017**

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.

Γ.Ε.ΜΗ: 000296601000

ΑΡ.Μ.Α.Ε: 2443/06/Β/86/23

ΕΔΡΑ: ΧΕΙΜΑΡΡΑΣ 8^Α, 15125 ΜΑΡΟΥΣΙ

Περιεχόμενα Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

	Σελίδα
Στοιχεία Επιχείρησης	4
Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης	5
Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων	6
Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων	7
Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών	8
Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων	9
1 Γενικές πληροφορίες	9
2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών	9
2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων	9
2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων	15
2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων	16
2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα	17
2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές	17
2.6 Ενσώματα πάγια	18
2.7 Κόστος δανεισμού	19
2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	20
2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων	20
2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	21
2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	22
2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων	24
2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις	25
2.14 Αποθέματα	25
2.15 Εμπορικές απαιτήσεις	25
2.16 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	25
2.17 Μετοχικό κεφάλαιο	26
2.18 Δανεισμός	26
2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία	27
2.20 Παροχές στο προσωπικό	27
2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	29
2.22 Προβλέψεις	29
2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις	29
2.24 Αναγνώριση εσόδων	30
2.25 Μισθώσεις	30
2.26 Διανομή μερισμάτων	31
2.27 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης	31
2.28 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές	31
2.29 Συγκριτικά στοιχεία	31
3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	31
3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου	31
3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου	37
3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών	38
4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις	40
5 Πληροφόρηση κατά τομέα	42
6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	47

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

7	Ασώματες ακινητοποιήσεις	49
8	Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	50
9	Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	55
10	Αποθέματα	56
11	Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	56
12	Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	58
13	Μετοχικό κεφάλαιο	59
14	Αποθεματικά	60
15	Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	62
16	Δανεισμός	63
17	Αναβαλλόμενη φορολογία	67
18	Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	68
19	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα	71
20	Προμηθευτές και Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	71
21	Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα	72
22	Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)	72
23	Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	73
24	Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)	74
25	Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά	74
26	Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	75
27	Φόρος Εισοδήματος	75
28	Κέρδη ανά μετοχή	76
29	Μερίσματα	77
30	Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	77
31	Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις	78
32	Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις	80
33	Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη	81
34	Κύριες θυγατρικές, συνδεδεμένες εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις	83
35	Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού	83

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Στοιχεία Επιχείρησης

Διοικητικό Συμβούλιο	Ευστάθιος Τσοτσόρος - Πρόεδρος Δ.Σ. Γρηγόριος Στεργιούλης - Διευθύνων Σύμβουλος Ανδρέας Σιάμισης - Αναπληρωτής Διευθύνων Σύμβουλος Ιωάννης Ψυχογιός - Μέλος Γεώργιος Αλεξόπουλος - Μέλος (Από 22/6/2017) Θεόδωρος-Αχιλλέας Βάρδας - Μέλος Γεώργιος Γρηγορίου - Μέλος Δημήτριος Κοντοφάκας - Μέλος Βασίλειος Κουνέλης - Μέλος Παναγιώτης Οφθαλμίδης - Μέλος Θεόδωρος Πανταλάκης - Μέλος Σπυρίδων Παντελιάς - Μέλος Κωνσταντίνος Παπαγιαννόπουλος - Μέλος
Άλλα μέλη Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη χρήση	Στρατής Ζαφείρης - Μέλος (Μέχρι 22/6/2017)
Διεύθυνση Έδρας εταιρείας	Χειμάρρας 8Α 151 25 Μαρούσι, Ελλάδα
ΑΡ.Μ.Α.Ε	2443/06/Β/86/23
Γ.Ε.Μ.Η	000296601000
Ελεγκτική Εταιρεία	ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (ΕΛΛΑΣ) Ορκωτοί Ελεγκτές - Λογιστές Α.Ε. Χειμάρρας 8Β 151 25 Μαρούσι Ελλάδα

Οι οικονομικές καταστάσεις αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης η οποία είναι διαθέσιμη στην ηλεκτρονική διεύθυνση: https://www.helpe.gr/userfiles/8ea1f0cb-9e62-48e4-b947-a27b00fb14bb/Annual_Financial_Report_2017_gr.pdf και η οποία περιλαμβάνει την Έκθεση Ελέγχου των Ανεξάρτητων Ελεγκτών.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης

	Σημ.	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
Πάγιο Ενεργητικό			
Ενσώματα πάγια	6	3.311.893	3.290.806
Αυλα περιουσιακά στοιχεία	7	105.684	108.294
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	701.635	689.607
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	17	71.355	100.973
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	3	1.857	1.626
Δάνεια, προκαταβολές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	9	89.626	91.131
		4.282.050	4.282.437
Κυκλοφορούν ενεργητικό			
Αποθέματα	10	1.056.393	941.281
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11	791.205	868.331
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία	21	11.514	15.192
Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις	12	1.018.913	1.081.580
		2.878.025	2.906.384
Σύνολο ενεργητικού		7.160.075	7.188.821
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
Μετοχικό κεφάλαιο	13	1.020.081	1.020.081
Αποθεματικά	14	358.056	469.788
Αποτελέσματα εις νέον		930.522	549.891
Κεφάλαιο και αποθεματικά αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής		2.308.659	2.039.760
Δικαιώματα μειοψηφίας		62.915	101.875
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		2.371.574	2.141.635
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Δάνεια	16	920.234	1.456.204
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	17	131.611	42.736
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	18	131.256	110.912
Προβλέψεις	19	8.371	9.306
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	20	28.700	259.644
		1.220.172	1.878.802
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	15	1.661.457	1.777.909
Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη		5.883	3.534
Δάνεια	16	1.900.269	1.386.299
Μερίσματα πληρωτέα		720	642
		3.568.329	3.168.384
Σύνολο υποχρεώσεων		4.788.501	5.047.186
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		7.160.075	7.188.821

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις για το έτος 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 22 Φεβρουαρίου 2018.

Ευστάθιος Τσοτσόρος	Γρηγόριος Στεργιούλης	Ανδρέας Σιάμισις	Στέφανος Παπαδημητρίου
Πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου	Διευθύνων Σύμβουλος	Αναπλ. Διευθύνων Σύμβουλος & Γενικός Διευθυντής Οικονομικών Ομίλου	Διευθυντής Λογιστικής

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	5	7.994.690	6.613.253
Κόστος πωληθέντων		(6.907.198)	(5.606.125)
Μεικτό κέρδος		1.087.492	1.007.128
Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης		(276.182)	(279.912)
Έξοδα διοικητικής λειτουργίας		(133.427)	(128.828)
Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης	23	(212)	(2.167)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά	24	(15.888)	35.550
Λειτουργικό αποτέλεσμα		661.783	631.771
Χρηματοοικονομικά έσοδα	25	4.600	5.129
Χρηματοοικονομικά έξοδα	25	(169.653)	(205.909)
(Ζημιές)/ κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	26	(8.173)	20.773
Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	8	31.228	13.907
Κέρδη προ φόρων		519.785	465.671
Φόρος εισοδήματος	27	(135.862)	(136.936)
Καθαρά κέρδη έτους		383.923	328.735
Λοιπά Συνολικά Εισοδήματα/(Ζημιές)			
Στοιχεία που δεν θα ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών		(9.589)	(7.776)
Λοιπά συνολικά έξοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	-	(869)
		(9.589)	(8.645)
Στοιχεία που ενδέχεται να ταξινομηθούν μελλοντικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων:			
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	6	(6.267)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14, 24	-	6.414
Μείωση αξίας γης	14	(1.669)	-
Απραγματοποίητες (ζημιές)/κέρδη στην αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	(4.590)	15.862
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	14	1.979	19.642
Λοιπές κινήσεις και συναλλαγματικές διαφορές		752	(1.076)
		(3.522)	34.575
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) καθαρά από φορολογία		(13.111)	25.930
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα έτους μετά από φόρους		370.812	354.665
Κέρδη / (ζημιές) αποδοτέα σε :			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		381.372	329.760
Δικαιώματα μειοψηφίας		2.551	(1.025)
		383.923	328.735
Συγκεντρωτικά συνολικά (έξοδα) / έσοδα αποδοτέα σε:			
Ιδιοκτήτες της μητρικής		368.989	355.819
Δικαιώματα μειοψηφίας		1.823	(1.154)
		370.812	354.665
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	28	1,25	1,08

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

	Αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής εταιρείας						
	Σημ.	Μετοχικό κεφάλαιο	Απόθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2016		1.020.081	443.729	220.506	1.684.316	105.954	1.790.270
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	-	(6.343)	-	(6.343)	76	(6.267)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	14,2	-	6.414	-	6.414	-	6.414
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	(884)	-	(884)	(192)	(1.076)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(7.763)	-	(7.763)	(13)	(7.776)
Κέρδη από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	15.862	-	15.862	-	15.862
Λοιπές συνολικές ζημιές από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	14	-	(869)	-	(869)	-	(869)
Απογραμκτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	19.642	-	19.642	-	19.642
Λοιπά συνολικά εισοδήματα / (ζημιές)		-	26.059	-	26.059	(129)	25.930
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) έτους		-	-	329.760	329.760	(1.025)	328.735
Συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για τη χρήση		-	26.059	329.760	355.819	(1.154)	354.665
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	-	(375)	(375)	-	(375)
Μερισματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	-	(2.925)	(2.925)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2016		1.020.081	469.788	549.891	2.039.760	101.875	2.141.635
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	14	-	1	-	1	5	6
Μείωση αξίας γης	14	-	(907)	-	(907)	(762)	(1.669)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	14	-	718	-	718	34	752
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	14	-	(9.584)	-	(9.584)	(5)	(9.589)
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	14	-	(4.590)	-	(4.590)	-	(4.590)
Απογραμκτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών	14	-	1.979	-	1.979	-	1.979
Λοιπά συνολικά έξοδα		-	(12.383)	-	(12.383)	(728)	(13.111)
Καθαρά κέρδη έτους		-	-	381.372	381.372	2.551	383.923
Συνολικά εισοδήματα/ (ζημιές) για τη χρήση		-	(12.383)	381.372	368.989	1.823	370.812
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους	14	-	(653)	(9.061)	(9.714)	-	(9.714)
Αγορά ιδίων μετοχών	14	-	(10.245)	-	(10.245)	-	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό	14	-	9.714	-	9.714	-	9.714
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετ. κεφ. θυγατρικής		-	-	-	-	76	76
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νέον	14	-	8.797	(8.797)	-	-	-
Φόρος ενδο-ομιλικών μερισμάτων χρήσης		-	-	(136)	(136)	-	(136)
Μερισματα σε μετόχους μειοψηφίας		-	-	-	-	(2.561)	(2.561)
Μερισματα		-	(106.962)	-	(106.962)	-	(106.962)
Εξγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	34	-	-	17.253	17.253	(38.298)	(21.045)
Υπόλοιπο την 31 Δεκεμβρίου 2017		1.020.081	358.056	930.522	2.308.659	62.915	2.371.574

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών

Σημ.	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
	453.311	(317.366)
Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες		
Καταβληθείς φόρος εισοδήματος	(10.375)	(16.159)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	442.936	(333.525)
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες		
Αγορές ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(208.732)	(125.719)
Αγορά θυγατρικής, καθαρή από ταμειακά διαθέσιμα	-	(350)
Είσπραξη από πώληση ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	30	2.168
Εισπραχθείσες επιδοτήσεις	110	1.431
Εισπραχθέντες τόκοι	4.600	5.129
Μερίσματα εισπραχθέντα	19.346	1.139
Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	(147)	-
Εισπράξεις από πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	8	-
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες	(184.785)	(116.202)
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		
Τόκοι καταβληθέντες	(160.830)	(190.479)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της εταιρείας	(104.115)	(473)
Μερίσματα πληρωθέντα σε μετόχους της μειοψηφίας	(2.561)	(2.925)
Μεταβολή δεσμευμένων καταθέσεων	11.873	(1.969)
Απόκτηση ιδίων μετοχών	(10.245)	-
Συμμετοχή μειοψηφίας στην αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής	76	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια	288.000	507.732
Εξοφλήσεις δανείων	(322.622)	(900.799)
Καθαρές ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες	(300.424)	(588.913)
Καθαρή μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(42.273)	(1.038.640)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στην αρχή του έτους	924.055	1.952.808
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(8.521)	9.887
Καθαρή μείωση στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	(42.273)	(1.038.640)
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα στο τέλος του έτους	873.261	924.055

Οι σημειώσεις στις σελίδες 9 έως 83 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

1 Γενικές πληροφορίες

Η εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (εφεξής καλούμενη «Εταιρεία» ή «Ελληνικά Πετρέλαια») είναι η μητρική εταιρεία του Ομίλου Ελληνικά Πετρέλαια (εφεξής «Όμιλος»). Οι εταιρείες του Ομίλου δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας κυρίως στην Ελλάδα, τη Νοτιοανατολική Ευρώπη και την Ανατολική Μεσόγειο. Οι δραστηριότητες του Ομίλου περιλαμβάνουν τη διύλιση και εμπορία προϊόντων πετρελαίου, την παραγωγή και εμπορία πετροχημικών προϊόντων και την έρευνα για υδρογονάνθρακες. Ο Όμιλος παρέχει επίσης μηχανολογικές υπηρεσίες, ενώ μέσω των συμμετοχών του στη ΔΕΠΑ και την Elpedison B.V., δραστηριοποιείται και στον τομέα εμπορίας φυσικού αερίου καθώς και στην παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας.

Η μητρική εταιρεία εδρεύει στην Ελλάδα, Χειμάρρας 8^Α, 151 25 Μαρούσι. Οι μετοχές της εταιρείας είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και στο Χρηματιστήριο του Λονδίνου μέσω GDRs.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. για το έτος 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 22 Φεβρουαρίου 2018. Οι Μέτοχοι της Εταιρείας έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις μετά τη δημοσίευσή τους.

2 Σύνοψη Σημαντικών Λογιστικών Πολιτικών

Οι σημαντικές λογιστικές πολιτικές που ακολουθήθηκαν κατά τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων παρατίθενται ακολούθως. Οι λογιστικές πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλα τα έτη εκτός εάν έχει δηλωθεί διαφορετικά.

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) και έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΕΕ») και παρουσιάζουν την οικονομική θέση, τα αποτελέσματα και τις ταμειακές ροές του Ομίλου με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας. Σε αυτό το πλαίσιο, η Διοίκηση θεωρεί ότι η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας αποτελεί την κατάλληλη βάση προετοιμασίας της παρούσας οικονομικής πληροφόρησης.

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός των κατωτέρω:

- Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία και παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα – αποτίμηση στην εύλογη αξία.
- Στοιχεία ενεργητικού που σχετίζονται με υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία – αποτίμηση στην εύλογη αξία.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και παραδοχών καθώς και την κρίση της Διοίκησης σχετικά με τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών. Σημαντικές παραδοχές από τη Διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της Εταιρείας αναφέρονται στη σημείωση 4 «Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές». Οι εκτιμήσεις και οι κρίσεις στις οποίες προβαίνει η Διοίκηση αξιολογούνται συνεχώς και βασίζονται σε εμπειρικά δεδομένα και άλλους παράγοντες συμπεριλαμβανομένων των προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα που θεωρούνται αναμενόμενα υπό εύλογες συνθήκες.

2.1.1 Αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνείες

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Οι λογιστικές αρχές και οι υπολογισμοί βάσει των οποίων συντάχθηκαν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν για τη σύνταξη των ετήσιων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2016, πλην των κάτωθι αναφερόμενων τροποποιήσεων, οι οποίες υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο κατά την 1 Ιανουαρίου 2017. Οι παρακάτω τροποποιήσεις δεν είχαν σημαντικές επιπτώσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017.

- *ΔΛΠ 12 (Τροποποιήσεις) «Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές»:* Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών περιουσιακών στοιχείων όταν η οικονομική οντότητα δεν επιτρέπεται να εκπέσει τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές για φορολογικούς σκοπούς ή όταν έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει τους χρεωστικούς τίτλους μέχρι την αντιστροφή των μη πραγματοποιηθεισών ζημιών.
- *ΔΛΠ 7 (Τροποποιήσεις) “Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων”:* Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης.
- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ (2014 – 2016), οι οποίες είναι μία συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Η βελτίωση δεν είχε σημαντική επίδραση στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017.
- *ΔΠΧΑ 12 “Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες”:* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12, εκτός από τις γνωστοποιήσεις για συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εφαρμόζονται για τη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε μία θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση που κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση, ως κατεχόμενη για διανομή ή ως διακοπείσα δραστηριότητα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5.

Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και δεν έχουν υιοθετηθεί νωρίτερα

- *ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» – Ταξινόμηση και επιμέτρηση:* Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 συγκεντρώνει τις φάσεις του έργου των χρηματοοικονομικών μέσων και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης.
- Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το καινούριο πρότυπο κατά την απαιτούμενη ημερομηνία χωρίς αναπροσαρμογή της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά το 2017, εκτιμήθηκε ο αντίκτυπος της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 και με βάση την εκτίμηση αυτή οι επιπτώσεις του καινούριου προτύπου αναμένονται ως ακολούθως:

- Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ο Όμιλος κατέχει σήμερα, θα συνεχίσουν να επιμετρούνται στην ίδια βάση σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9 και, κατά συνέπεια, δεν αναμένεται σημαντική επίπτωση στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού λόγω εφαρμογής του νέου ΔΠΧΑ.
- Επίσης, δε θα υπάρξει καμία επίδραση αναφορικά με τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις του Ομίλου, δεδομένου ότι οι οδηγίες του νέου ΔΠΧΑ επηρεάζουν μόνο το λογιστικό χειρισμό των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία τους μέσω των αποτελεσμάτων και ο Όμιλος δεν έχει τέτοιου είδους υποχρεώσεις.
- Οι νέοι κανόνες λογιστικής αντιστάθμισης θα εναρμονίσουν το λογιστικό χειρισμό των εργαλείων αντιστάθμισης με τις πρακτικές διαχειρίσις κινδύνων του Ομίλου. Εκτιμάται ότι οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου μπορούν να χαρακτηρισθούν ως συνεχιζόμενες μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος δεν αναμένει σημαντική επίπτωση στο λογιστικό χειρισμό των σχέσεων αντιστάθμισής του.
- Το νέο μοντέλο απομείωσης αξίας απαιτεί την αναγνώριση των προβλέψεων απομείωσης βάσει των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών και όχι μόνο των πραγματοποιημένων πιστωτικών ζημιών, όπως ισχύει σήμερα σύμφωνα με το ΔΛΠ 39. Ο Όμιλος θα εφαρμόσει την απλοποιημένη προσέγγιση και θα αναγνωρίσει πιστωτικές ζημιές για τις εμπορικές του απαιτήσεις. Με βάση τη λεπτομερή ανάλυση που διεξήχθη, ο Όμιλος συμπέρανε ότι κατά την υιοθέτηση του νέου προτύπου, η πρόβλεψη απομείωσης θα αυξηθεί αλλά το τελικό ποσό δεν θα διαφέρει σημαντικά από την υπάρχουσα πρόβλεψη. Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία τελικών ελέγχων προκειμένου να προσδιοριστεί ο αντίκτυπος από τη μετάβαση στο νέο πρότυπο.
- Το νέο πρότυπο προβλέπει επίσης περαιτέρω απαιτήσεις γνωστοποίησης πληροφοριών και αλλαγές στον τρόπο παρουσίασης της πληροφόρησης. Οι απαιτήσεις αυτές αναμένεται να αλλάξουν τη φύση και την έκταση των γνωστοποιήσεων του Ομίλου σχετικά με τα χρηματοοικονομικά εργαλεία, ιδίως κατά το έτος εφαρμογής του νέου προτύπου.
- *ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες»:* Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Το καινούριο πρότυπο βασίζεται στην αρχή ότι το έσοδο αναγνωρίζεται όταν ο έλεγχος ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας μεταφερθεί στον πελάτη.
Ο Όμιλος προγραμματίζει να υιοθετήσει το καινούριο πρότυπο κατά την απαιτούμενη ημερομηνία αναπροσαρμόζοντας σωρευτικά τα κέρδη εις νέον. Κατά το 2016, ο Όμιλος πραγματοποίησε μια αρχική αξιολόγηση για τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 15 και στη συνέχεια πραγματοποίησε λεπτομερή ανάλυση των διαφορών ανά κατηγορία εσόδου, ανάμεσα στο καινούριο πρότυπο και στις υπάρχουσες λογιστικές πολιτικές, η οποία ολοκληρώθηκε το 2017. Με βάση την παραπάνω ανάλυση δεν εντοπίστηκαν ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές. Ως εκ τούτου, το καινούριο πρότυπο δεν αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου κατά την εφαρμογή του.
- *ΔΠΧΑ 15 (Αποσαφηνίσεις) “ Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες”:* Οι αποσαφηνίσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: (α) το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», (β) των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της

αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και (γ) των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.

- *ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις»:* Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη.

Το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως το λογιστικό χειρισμό των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, ο Όμιλος έχει μη-ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις ύψους € 246 εκατ.. Ωστόσο, ο Όμιλος δεν έχει ακόμη προσδιορίσει σε ποιο βαθμό αυτές οι δεσμεύσεις θα οδηγήσουν σε αναγνώριση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σχετικά με μελλοντικές πληρωμές, καθώς και πώς κάτι τέτοιο θα επηρέαζε το κέρδος και την ταξινόμηση των ταμειακών ροών του Ομίλου.

Αυτό συμβαίνει διότι ορισμένες από τις δεσμεύσεις ενδέχεται να εξαιρούνται από τις απαιτήσεις του προτύπου ως βραχυπρόθεσμες ή/και μη σημαντικής αξίας, ενώ ορισμένες δεσμεύσεις ενδέχεται να μην ικανοποιούν καν τα κριτήρια που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό τους ως μισθώσεις σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 16.

Ο Όμιλος αναμένει να ολοκληρώσει την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του νέου προτύπου κατά τη διάρκεια των επόμενων εννέα μηνών.

- *ΔΠΧΑ 10 (Τροποποίηση) “Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις” και ΔΛΠ 28 “Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες”:* Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΔΠ ανέβαλε επ’ αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αυτές οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών”:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό (α) των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, (β) παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και (γ) το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές σε επενδύσεις σε ακίνητα”*: Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Αλλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) “Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση”*: Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες*: Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΑ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές”*: Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και εισπράξη προκαταβολής. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- *Διερμηνεία Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 23 “Αβεβαιότητα σχετικά με τις θεωρήσεις φόρου εισοδήματος”*: Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της

θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- *ΔΛΠ 19: (Τροποποιήσεις) Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών:* Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν οι οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πως επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ (2014 – 2016) οι οποίες είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 για το ΔΛΠ 28 «Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» για το οποίο επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή.
  - *ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”:* Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

- Το ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ (2015 - 2017), το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
  - *ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις επιχειρήσεων» και ΔΠΧΑ 11 «Σχήματα υπό κοινό έλεγχο»:* οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.

  - *ΔΛΠ 12 «Φόροι εισοδήματος»:* οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωριστεί.

  - *ΔΛΠ 23 «Κόστος δανεισμού»:* οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.2 Ενοποίηση Οικονομικών Καταστάσεων

(α) Θυγατρικές Εταιρείες

Θυγατρικές του Ομίλου είναι τα νομικά πρόσωπα (συμπεριλαμβανομένων των structured entities) στα οποία ο Όμιλος ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μία εταιρεία όταν εκτίθεται ή έχει δικαιώματα σε μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εταιρεία και έχει την ικανότητα να επηρεάσει αυτές τις αποδόσεις μέσω του ελέγχου που ασκεί. Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταβιβάζεται στον Όμιλο. Εξαιρούνται της ενοποίησης από την ημερομηνία που ο έλεγχος παύει να υφίσταται.

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο.

Συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου, υπόλοιπα και μη πραγματοποιηθέντα κέρδη/ζημίες που σχετίζονται με συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Κέρδη/ ζημίες από συναλλαγές μεταξύ εταιρειών του Ομίλου που περιλαμβάνονται στα πάγια απαλείφονται επίσης. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών εταιρειών έχουν τροποποιηθεί όπου ήταν αναγκαίο για να συμφωνούν με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Δικαιώματα μειοψηφίας στα αποτελέσματα και τη καθαρή θέση θυγατρικών εταιρειών, εμφανίζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης, στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και στην ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων.

(β) Μεταβολές σε ποσοστά συμμετοχής σε θυγατρικές, χωρίς ταυτόχρονη αλλαγή στον έλεγχο επί της θυγατρικής.

Συναλλαγές με τους μετόχους μειοψηφίας οι οποίες δεν επηρεάζουν τον έλεγχο που ασκεί ο Όμιλος στην θυγατρική εταιρεία, επιμετρούνται και καταχωρούνται σαν συναλλαγές κεφαλαίου (equity transactions) - δηλαδή ο χειρισμός είναι ο ίδιος με τις συναλλαγές των κύριων μετόχων του Ομίλου. Η διαφορά μεταξύ του τιμήματος που καταβλήθηκε και του αποκτηθέντος σχετικού μεριδίου της λογιστικής αξίας των ιδίων κεφαλαίων της θυγατρικής καταχωρείται στα ίδια κεφάλαια. Κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από την πώληση στους μετόχους της μειοψηφίας καταχωρούνται επίσης στα ίδια κεφάλαια.

(γ) Πώληση / πάυση ελέγχου θυγατρικής

Μόλις ο Όμιλος παύσει να έχει έλεγχο, το εναπομένον ποσοστό συμμετοχής επαναυπολογίζεται στην εύλογη αξία του, κατά την ημερομηνία πάυσης του ελέγχου και τυχόν διαφορές που προκύπτουν καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Κατόπιν, το περιουσιακό αυτό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως συνδεδεμένη επιχείρηση, κοινοπραξία ή χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού με αξία κτήσης την εύλογη αυτή αξία. Επιπροσθέτως, ποσά που είχαν προηγουμένως καταχωρηθεί στα λοιπά συνολικά έσοδα της θυγατρικής λογιστικοποιούνται όπως στην περίπτωση της πώλησής τους, ήτοι ενδέχεται να χρειαστεί να μεταφερθούν στα αποτελέσματα.

(δ) Συνδεδεμένες επιχειρήσεις και μέθοδος ενοποίησης καθαρής θέσης

Οι συνδεδεμένες επιχειρήσεις είναι νομικά πρόσωπα στα οποία ο Όμιλος εξασκεί σημαντική επιρροή αλλά όχι έλεγχο που συνοδεύεται συνήθως από μετοχικά δικαιώματα μετά ψήφου από 20% - 50%. Η αξία της επένδυσης στις συνδεδεμένες επιχειρήσεις υπολογίζεται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, βάση της οποίας η επένδυση αρχικά αναγνωρίζεται στο κόστος, ενώ στις επόμενες χρήσεις αυξομειώνεται με το μερίδιο κέρδους ή ζημιάς που αναλογεί στον Όμιλο. Το κόστος επένδυσης του Ομίλου σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις περιλαμβάνει και την υπεραξία που υπολογίζεται κατά την εξαγορά. (Σημ. 2.8). Μερίσματα που έχουν εισπραχθεί ή που έχουν εγκριθεί προς διανομή από τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις ή τις κοινοπραξίες, μειώνουν το υπόλοιπο της επένδυσης στον ισολογισμό του Ομίλου.

Εάν η συμμετοχή σε μια συνδεδεμένη επιχείρηση, μειωθεί, αλλά η σημαντική επιρροή παραμένει, μόνο ένα μέρος του ποσού που είχε αναγνωριστεί κατευθείαν στην καθαρή θέση, πρέπει να μεταφερθεί στο αποτέλεσμα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή ζημίες μετά την απόκτηση καταχωρείται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο της μεταβολής στα λοιπά συνολικά έσοδα αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά αποτελέσματα του Ομίλου. Οι συνολικές μεταβολές μετά την εξαγορά αντισταθμίζονται με το κόστος αγοράς. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις

ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει νομικές ή συμβατικές υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της συνδεδεμένης επιχείρησης.

Ο Όμιλος εξετάζει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης των συμμετοχών σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Εάν κάποια συμμετοχή πρέπει να απαξιωθεί, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απαξίωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού της συμμετοχής και του υπολοίπου στα βιβλία του Ομίλου.

Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από συναλλαγές “προς τα άνω” (upstream) και “προς τα κάτω” (downstream), μεταξύ του Ομίλου και των συνδεδεμένων επιχειρήσεων, αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου, μόνο στο βαθμό του συμφέροντος μη-συσχετιζόμενων επενδυτών στη συνδεδεμένη. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες δεν αναγνωρίζονται, εκτός εάν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του στοιχείου που μεταφέρθηκε. Οι λογιστικές πολιτικές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων είναι εναρμονισμένες με τις πολιτικές που έχει υιοθετήσει ο Όμιλος.

(ε) Από κοινού συμφωνίες

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 11 σε όλες τις από κοινού συμφωνίες στις οποίες μετέχει. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 11, οι από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται είτε ως κοινές επιχειρήσεις είτε ως κοινοπραξίες, ανάλογα με τα συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή.

Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, σύμφωνα με την οποία το μερίδιο του Ομίλου στην κοινοπραξία αναγνωρίζεται αρχικά στο κόστος και στη συνέχεια προσαρμόζεται με το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημίες μετά την απόκτηση και με μεταβολές στα αποθεματικά. Όταν το μερίδιο του Ομίλου στις ζημίες μετά την εξαγορά ισούται με ή υπερβεί το κόστος απόκτησης ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες εκτός αν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη σχετιζόμενα με συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται στο ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στην κοινοπραξία. Μη πραγματοποιηθείσες ζημίες επίσης απαλείφονται εκτός αν η συναλλαγή αποτελεί ένδειξη απαξίωσης του περιουσιακού στοιχείου που μεταβιβάζεται. Οι λογιστικές αρχές των κοινοπρακτικών οντοτήτων έχουν τροποποιηθεί όπου ήταν αναγκαίο για να εξασφαλιστεί συνέπεια με τις λογιστικές αρχές του Ομίλου.

Οι κοινές επιχειρήσεις προκύπτουν όπου ο Όμιλος έχει δικαιώματα στο ενεργητικό και στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις κοινές επιχειρήσεις. Ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιο του από τα περιουσιακά στοιχεία, τις υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα της κοινής επιχείρησης συμπεριλαμβανομένης της αναλογίας εκείνων που διακρατώνται ή υφίστανται από κοινού, στους αντίστοιχους λογαριασμούς στις οικονομικές καταστάσεις.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στην συνδεδεμένη επιχείρηση ή την κοινοπραξία. Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά εάν υπάρχουν αντικειμενικά στοιχεία που υποδεικνύουν ότι η επένδυση στη συνδεδεμένη επιχείρηση ή την κοινοπραξία έχει υποστεί απομείωση. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοια στοιχεία, ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης σαν τη διαφορά ανάμεσα στην ανακτήσιμη αξία της επένδυσης και τη λογιστική της αξία και μετά αναγνωρίζει τη ζημιά στη γραμμή «Κέρδη σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες» στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.3 Ενοποιήσεις επιχειρήσεων

Η λογιστική μέθοδος της απόκτησης εφαρμόζεται για την λογιστικοποίηση της ενοποίησης θυγατρικών από τον Όμιλο.

Το κόστος εξαγοράς υπολογίζεται ως το σύνολο της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων που εκχωρούνται, των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί ή υφίστανται και των χρηματοοικονομικών προϊόντων που έχουν εκδοθεί κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Το κόστος εξαγοράς περιλαμβάνει την εύλογη αξία ενδεχομένων απαιτήσεων ή υποχρεώσεων που προκύπτουν από τη συναλλαγή. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν αποκτηθεί, οι υποχρεώσεις και οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις που έχουν αναληφθεί σε ένα επιχειρησιακό συνδυασμό αρχικά

αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κατά περίπτωση ο Όμιλος αναγνωρίζει την αξία του ποσοστού δικαιωμάτων μειοψηφίας είτε στην εύλογη αξία του ή ως ποσοστό των μειοψηφούντων μετόχων επί των εύλογων αξιών των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Τα έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

Στη περίπτωση όπου η αποπληρωμή ολόκληρου ή μέρους του τιμήματος θα γίνει μακροπρόθεσμα και θα πραγματοποιηθεί με μετρητά, το πληρωτέο ποσό θα πρέπει να προεξοφληθεί στη παρούσα αξία της μέρας συναλλαγής. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που θα χρησιμοποιηθεί είναι το επιτόκιο στο οποίο θα μπορούσε η εταιρεία να δανειστεί από ανεξάρτητη πηγή κάτω από αντίστοιχους όρους και προϋποθέσεις.

Τυχόν ενδεχόμενο τίμημα πληρωτέο από τον Όμιλο αναγνωρίζεται αρχικά στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και κατηγοριοποιείται είτε στη καθαρή θέση είτε ως χρηματοοικονομική υποχρέωση. Ποσά που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομική υποχρέωση επαναξιολογούνται όσον αφορά την εύλογη αξία τους και τυχόν μεταβολές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Η διαφορά μεταξύ του συνολικού κόστους απόκτησης, πλέον της εύλογης αξίας του ποσοστού δικαιωμάτων μειοψηφίας και της εύλογης αξίας κατά την ημερομηνία εξαγοράς του μεριδίου του Ομίλου στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν καταγράφεται σαν υπεραξία. Εάν αυτή είναι μικρότερη από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται απ ευθείας στα αποτελέσματα (Σημ. 2.8).

2.4 Πληροφόρηση κατά τομέα

Οι επιχειρηματικοί τομείς είναι συμβατοί με την πληροφόρηση που παρέχεται στην Εκτελεστική Επιτροπή, η οποία αποτελείται από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τους γενικούς διευθυντές. Η Εκτελεστική Επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση της Εταιρείας και του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων και τις στρατηγικές κινήσεις του Ομίλου.

2.5 Συναλλαγματικές μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα αναφοράς

Τα στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου καταχωρούνται με βάση το κύριο νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος, στο οποίο η κάθε εταιρεία λειτουργεί («λειτουργικό νόμισμα»). Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της μητρική εταιρείας και το νόμισμα αναφοράς του Ομίλου. Δεδομένου ότι η διύλιση και εμπορία πετρελαιοειδών αποτελούν την κύρια δραστηριότητα του Ομίλου, οι τιμές αγοραπωλησίας αργού και πετρελαιοειδών βασίζονται κατά κύριο λόγο και σύμφωνα με την πρακτική του κλάδου στις διεθνείς τιμές αναφοράς αργού και πετρελαιοειδών σε Δολάρια Αμερικής. Οι εταιρείες του Ομίλου μετατρέπουν τις αξίες αυτές στα τοπικά τους νομίσματα (οι περισσότερες σε Ευρώ) με βάση τις ισχύουσες ισοτιμίες της ημερομηνίας συναλλαγής.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με βάση τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών ή κατά τη μετατροπή των χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Στην περίπτωση που αναφέρονται σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων χρηματοροών ή σε πράξεις αντιστάθμισης κινδύνων καθαρών επενδύσεων μεταφέρονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

Τα κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές συμπεριλαμβάνονται στην ίδια γραμμή των αποτελεσμάτων, στην οποία εμφανίζεται και η συναλλαγή από την οποία προήλθαν, εκτός των συναλλαγματικών διαφορών που προέρχονται από δάνεια, καταθέσεις και ταμειακά διαθέσιμα, τα οποία εμφανίζονται σε ξεχωριστή γραμμή (Κέρδη/(Ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές).

Μη χρηματικά χρηματοοικονομικά στοιχεία τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα βάσει της ισοτιμίας που ίσχυε την ημερομηνία που καθορίστηκε η εύλογη αξία. Συναλλαγματικές διαφορές στοιχείων ενεργητικού και παθητικού τα οποία επιμετρούνται σε εύλογη αξία, συμπεριλαμβάνονται στα κέρδη ή ζημιές από μεταβολές στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, συναλλαγματικές διαφορές μη χρηματικών στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού όπως μετοχές σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από μεταβολή στην εύλογη αξία ενώ συναλλαγματικές διαφορές σε μη χρηματικά, στοιχεία του ενεργητικού, όπως μετοχές που κατηγοριοποιούνται ως διαθέσιμες προς πώληση, περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα.

(γ) Εταιρείες του Ομίλου

Τα αποτελέσματα και η χρηματοοικονομική θέση όλων των θυγατρικών του Ομίλου που έχουν λειτουργικό νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα αναφοράς μετατρέπονται στο νόμισμα αναφοράς ως ακολούθως:

- (i) Στοιχεία ενεργητικού και παθητικού του κάθε ισολογισμού που παρουσιάζεται μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού.
- (ii) Έσοδα και έξοδα για κάθε λογαριασμό αποτελεσμάτων μετατρέπονται με μέσες ισοτιμίες (εκτός αν οι μέσες τιμές δεν αποτελούν καλή προσέγγιση της συσσωρευτικής επίδρασης που προέρχεται από τις ισοτιμίες της ημέρας που γίνονται οι συναλλαγές στην οποία περίπτωση χρησιμοποιούνται οι συναλλαγές της ημερομηνίας που γίνεται η συναλλαγή).
- (iii) Όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται σαν ξεχωριστή κίνηση στην καθαρή θέση.

Στην ενοποίηση όλες οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από την μετατροπή του κόστους των επενδύσεων σε δραστηριότητες του εξωτερικού καθώς επίσης και από δανεισμό αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα/Έξοδα. Όταν μια δραστηριότητα του εξωτερικού πωληθεί συναλλαγματικές διαφορές που είχαν καταχωρηθεί στην καθαρή θέση μεταφέρονται στα αποτελέσματα σαν μέρος του κέρδους ή της ζημίας από την πώληση.

Υπεραξίες και τροποποιήσεις της εύλογης αξίας που προέρχονται από την απόκτηση ξένων εταιρειών θεωρούνται σαν στοιχεία του ενεργητικού και παθητικού της ξένης εταιρείας και αποτιμούνται με την ισοτιμία της ημερομηνίας του ισολογισμού. Οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στη καθαρή θέση.

2.6 Ενσώματα πάγια

Τα ενσώματα πάγια περιλαμβάνουν κυρίως οικόπεδα, κτίρια, μηχανολογικό εξοπλισμό, μεταφορικά μέσα και έπιπλα και εξαρτήματα. Τα ενσώματα πάγια αναγράφονται στο κόστος κτήσεως μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσες δαπάνες για την απόκτηση των περιουσιακών στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον εάν είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη σχετιζόμενα με το πάγιο θα εισρεύσουν στον Όμιλο και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το αναπόσβεστο υπόλοιπο των παγίων που έχουν αντικατασταθεί διαγράφεται στα αποτελέσματα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων διαγράφεται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιείται, εκτός από το κόστος της περιοδικής γενικής συντήρησης των διωλιστηρίων το οποίο κεφαλαιοποιείται και διαγράφεται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο απόσβεσης μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη γενική συντήρηση στο βαθμό που τα κόστη αυτά βελτιώνουν είτε την ωφέλιμη ζωή του παγίου είτε την παραγωγική του δυναμικότητα.

Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση είναι πάγια που βρίσκονται υπό κατασκευή (σχετίζονται κυρίως με τις μονάδες διύλισης) και αναγράφονται στο κόστος. Το κόστος περιλαμβάνει το κόστος κατασκευής επαγγελματικές αμοιβές και άλλες άμεσες δαπάνες. Οι ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση δεν αποσβένονται, καθώς το πάγιο που αφορούν δεν είναι διαθέσιμο για χρήση.

Τα οικόπεδα δεν υπόκεινται σε απόσβεση, επίσης. Οι αποσβέσεις των άλλων ενσωμάτων παγίων υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους που έχει ως εξής:

– Κτίρια	13 – 40 έτη
– Μηχ/κός εξοπλισμός	
▪ Εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις και μηχανήματα	10 – 35 έτη
▪ Αγωγοί	30 – 40 έτη
▪ Λοιπός εξοπλισμός	5 – 10 έτη
– Μεταφορικά μέσα	
▪ Βυτιοφόρα φορτηγά μεταφοράς LPG και λευκών προϊόντων	8 – 25 έτη
▪ Λοιπά Μεταφορικά Μέσα	5 – 10 έτη
– Έπιπλα και εξαρτήματα	
▪ Υπολογιστές	3 – 5 έτη
▪ Λοιπά έπιπλα και εξαρτήματα	4 – 10 έτη

Οι εξειδικευμένες βιομηχανικές εγκαταστάσεις περιλαμβάνουν μονάδες διυλιστηρίων, εργοστάσια πετροχημικών, δεξαμενές καυσίμων και πρατήρια καυσίμων. Με βάση τις τεχνικές μελέτες που πραγματοποιήθηκαν, η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των νέων μονάδων του διυλιστηρίου (διυλιστήριο Ελευσίνας) έχει εκτιμηθεί στα 35 έτη. Από την 1η Ιουλίου 2013 η υπολειπόμενη ωφέλιμη οικονομική ζωή των άλλων μονάδων διύλισης έχει αναθεωρηθεί και αναμορφωθεί και σε γενικές γραμμές δεν υπερβαίνει τα 25 έτη.

Οι υπολειμματικές αξίες και η ωφέλιμη ζωή των ενσωμάτων παγίων επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και αναπροσαρμόζονται ανάλογα εάν κριθεί απαραίτητο.

Όταν η λογιστική αξία των ενσωμάτων παγίων υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα. (Σημ. 2.10).

Κέρδη ή ζημίες από την πώληση ενσωμάτων παγίων, καθορίζονται από τη διαφορά μεταξύ του τιμήματος και της λογιστικής τους καθαρής αξίας. Τα κέρδη ή οι ζημίες αυτές διαγράφονται στα αποτελέσματα σαν μέρος των λοιπών εσόδων / (εξόδων) και λοιπών κερδών / (ζημιών).

2.7 Κόστος δανεισμού

Έξοδα δανεισμού που σχετίζονται άμεσα με την απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή στοιχείων παγίου ενεργητικού κεφαλαιοποιούνται για το χρονικό διάστημα που απαιτείται μέχρι την ολοκλήρωση της κατασκευής και μέχρι τα πάγια να καταστούν έτοιμα προς χρήση.

Έξοδα δανεισμού κεφαλαιοποιούνται αν τα κεφάλαια που αντλήθηκαν χρησιμοποιήθηκαν ειδικά για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων. Αν τα κεφάλαια αντλήθηκαν γενικά και χρησιμοποιήθηκαν για την απόκτηση παγίων περιουσιακών στοιχείων, το μέρος των εξόδων δανεισμού που κεφαλαιοποιείται καθορίζεται εφαρμόζοντας ένα συντελεστή κεφαλαιοποίησης επί του κόστους απόκτησης του παγίου. Τα υπόλοιπα έξοδα δανεισμού καταχωρούνται στα αποτελέσματα.

2.8 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει το επιπλέον ποσό μεταξύ της αξίας εξαγοράς και της εύλογης αξίας του μεριδίου του Ομίλου επί των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων δεσμεύσεων του αγοραζόμενου πλέον της εύλογης αξίας του μεριδίου της μειοψηφίας, κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Κέρδη ή ζημιές από την πώληση μιας θυγατρικής περιλαμβάνουν το υπόλοιπο της υπεραξίας που σχετίζεται με τη συγκεκριμένη προς πώληση θυγατρική. Στην περίπτωση κατά την οποία η εύλογη αξία του μεριδίου της Εταιρείας στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της εταιρείας που εξαγοράζεται κατά την ημερομηνία της απόκτησης είναι μεγαλύτερη από το κόστος αγοράς, προκύπτει αρνητική υπεραξία η οποία και αναγνωρίζεται απ' ευθείας στα αποτελέσματα.

Η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες παραγωγής ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) για έλεγχο απομείωσης. Η κατανομή γίνεται στις ομάδες των μονάδων που αναμένεται να ωφεληθούν από τους επιχειρηματικούς συνδυασμούς στους οποίους δημιουργήθηκε η υπεραξία και αναγνωρίζεται σύμφωνα με το λειτουργικό τομέα. Η υπεραξία υπόκειται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως, ή και συντομότερα εφόσον υπάρχουν σχετικές ενδείξεις. Η απομείωση της υπεραξίας προσδιορίζεται με την εκτίμηση της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ (ή ομάδας ΜΔΤΡ) στην οποία η υπεραξία έχει κατανεμηθεί. Όταν η ανακτήσιμη αξία (που ορίζεται ως μεγαλύτερη αξία μεταξύ αξίας χρήσεως και εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος) της ΜΔΤΡ είναι μικρότερη από την λογιστική της αξία συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας, αναγνωρίζεται ζημιά απομείωσης. Η απομείωση της υπεραξίας δεν μπορεί να αναστραφεί μεταγενέστερα.

(β) Δικαιώματα μισθώσεων πρατηρίων

Τα δικαιώματα μισθώσεων χώρων περιλαμβάνουν εφάπαξ καταβολές προς πρατηριούχους που δίδονται κατά την υπογραφή νέων συμβάσεων μίσθωσης για πρατήρια που αποκτούνται για πρώτη φορά για την εξασφάλιση της χρήσης και του ελέγχου των πρατηρίων. Οι πληρωμές αυτές αποτελούν κίνητρα που δίδονται για να εξασφαλίσουν την προώθηση σήματος και μελλοντικά έσοδα και επομένως κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία». Η φήμη και πελατεία πρατηρίων αποσβένεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 5 και 25 ετών.

(γ) Δικαιώματα και άδειες

«Τα δικαιώματα και άδειες» έχουν συγκεκριμένη διάρκεια ζωής και παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο για να καταναίμει το κόστος των δικαιωμάτων στην εκτιμώμενη διάρκεια ζωής, η οποία συνήθως κυμαίνεται μεταξύ 3 και 25 ετών.

Οι άδειες και δικαιώματα έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων κεφαλαιοποιούνται και αποσβένονται στην περίοδο της έρευνας σύμφωνα με τους όρους των εκάστοτε αδειών.

(δ) Λογισμικό

Το κόστος λογισμικού περιλαμβάνει το κόστος αγοράς και εγκατάστασης. Το κόστος των αδειών για τη χρήση λογισμικού κεφαλαιοποιείται με βάση το κόστος απόκτησης και ανάπτυξης του συγκεκριμένου λογισμικού έως ότου να είναι έτοιμο προς χρήση. Τα κόστη αυτά αποσβένονται κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους (3 έως 5 χρόνια) με την σταθερή μέθοδο απόσβεσης.

2.9 Έρευνα και αξιολόγηση ορυκτών πόρων

(α) Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Κατά τη διάρκεια της περιόδου έρευνας και πριν προκύψει εμπορικά εκμεταλλεύσιμη ανακάλυψη, οι δαπάνες της έρευνας και αξιολόγησης κοιτασμάτων πετρελαίου και φυσικού αερίου εξοδοποιούνται. Γεωλογικά και γεωφυσικά κόστη όπως και κόστη άμεσα συνδεδεμένα με μια έρευνα εξοδοποιούνται άμεσα. Τα κόστη απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας κεφαλαιοποιούνται στα ασώματα πάγια και αποσβένονται στη διάρκεια της σχετικής άδειας ή ανάλογα με την πρόοδο των εργασιών αν διαφοροποιούνται σημαντικά.

(β) Ανάπτυξη ενσώματων και ασώματων παγίων ενεργητικού

Δαπάνες για την κατασκευή, εγκατάσταση ή ολοκλήρωση έργων υποδομής όπως πλατφόρμες, αγωγοί και οι γεωτρήσεις εμπορικά εκμεταλλεύσιμων πηγών / κοιτασμάτων κεφαλαιοποιούνται ως ασώματα και ενσώματα πάγια ανάλογα με τη φύση τους. Όταν η περίοδος ανάπτυξης ολοκληρωθεί για ένα συγκεκριμένο κοιτάσμα τότε το κόστος της μεταφέρεται στα πάγια. Καμία απόσβεση δεν χρεώνεται στη φάση της ανάπτυξης.

(γ) Πάγια στοιχεία ενεργητικού παραγωγής πετρελαίου και αερίου

Τα πάγια στοιχεία παραγωγής πετρελαίου και αερίου αποτελούνται από ενσώματα πάγια στοιχεία και δαπάνες ανάπτυξης, που σχετίζονται άμεσα με την παραγωγή εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων.

(δ) Αποσβέσεις παγίων στοιχείων ενεργητικού

Τα ενσώματα και ασώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου αποσβένονται με τη μέθοδο των συντελεστών ανά μονάδα παραγωγής. Οι συντελεστές ανά μονάδα παραγωγής βασίζονται σε αποδεδειγμένα αποθέματα, τα οποία είναι πετρέλαιο, αέριο και άλλα ορυκτά αποθέματα τα οποία εκτιμάται ότι θα ανακτηθούν από τις υπάρχουσες υποδομές με τη χρήση των τρεχουσών μεθόδων εκμετάλλευσης. Οι ποσότητες πετρελαίου και αερίου θεωρούνται παραχθείσες από τη στιγμή που μετρηθούν με όργανα μέτρησης στο συμβατικό σημείο μεταβίβασης στον αγοραστή ή στα σημεία διεξαγωγής της πώλησης και συγκεκριμένα στη βαλβίδα εξόδου της δεξαμενής αποθήκευσης της περιοχής του κοιτάσματος.

(ε) Απομείωση – Πάγια στοιχεία ενεργητικού έρευνας και αξιολόγησης

Έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας εξετάζονται για απομείωση όταν υπάρχουν ενδείξεις που υποδεικνύουν απομείωση. Για τους σκοπούς του ελέγχου απομείωσης τα έξοδα απόκτησης δικαιωμάτων έρευνας τα οποία υποβάλλονται σε εξέταση για απομείωση, ομαδοποιούνται στις υπάρχουσες μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών (ΜΔΤΡ) των παραγωγικών κοιτασμάτων που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιφέρεια σύμφωνα με το δικαίωμα έρευνας που αφορούν.

(στ) Απομείωση – Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία ενεργητικού πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια

Αποδεδειγμένα ενσώματα πάγια στοιχεία πετρελαίου και αερίου και ασώματα πάγια, εξετάζονται για απομείωση όταν γεγονότα ή αλλαγές των περιστάσεων υποδεικνύουν ότι το τρέχον υπόλοιπο του παγίου δεν πρόκειται να ανακτηθεί. Η ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται όταν το τρέχον υπόλοιπο του παγίου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης του αξίας μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης του. Για τους σκοπούς της αξιολόγησης της απομείωσης, τα πάγια στοιχεία ομαδοποιούνται στο κατώτατο επίπεδο για το οποίο υπάρχουν ξεχωριστά αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές.

2.10 Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, ο Όμιλος εκτιμά κατά πόσον υφίστανται ενδείξεις απομείωσης. Ένα υπάρχουν ενδείξεις για απομείωση ή εάν απαιτείται ετήσιος έλεγχος απομείωσης του παγίου, τότε υπολογίζεται η ανακτήσιμη αξία του. Τα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή, δεν αποσβένονται και υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης ετησίως ή και συχνότερα εάν υπάρχουν συγκεκριμένα γεγονότα και ενδείξεις τα οποία να υποδεικνύουν πιθανή απομείωση των στοιχείων. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Ζημία απομείωσης αναγνωρίζεται για το ποσό για το οποίο η λογιστική αξία του παγίου υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ εύλογης αξίας μειωμένη με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και αξίας χρήσεως (παρούσα αξία χρηματοροών που αναμένεται να δημιουργηθούν με βάση την εκτίμηση της διοίκησης για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες). Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών. Για τα μη χρηματοοικονομικά στοιχεία εκτός από την υπεραξία, εκτιμάται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις ότι οι ζημιές απομείωσης που έχουν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν είτε έχουν μειωθεί είτε δεν υφίστανται πλέον. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις, ο Όμιλος υπολογίζει την ανακτήσιμη αξία του παγίου ή της ΜΔΤΡ. Ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί κατά το παρελθόν αντιστρέφονται μόνο εφόσον έχουν αλλάξει οι εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν κατά το χρόνο αναγνώρισης της ζημιάς. Η αντιστροφή της

απομείωσης επιτρέπεται μέχρι το σημείο στο οποίο η λογιστική αξία του παγίου δεν υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, ούτε την λογιστική αξία του παγίου μείον τις αποσβέσεις εάν αυτό δεν είχε απομειωθεί τα προηγούμενα χρόνια.

2.11 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

2.11.1 Ταξινόμηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες: Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη, επενδύσεις δάνεια και απαιτήσεις και επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση. Η ταξινόμηση εξαρτάται από το σκοπό για τον οποίο αποκτήθηκαν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία. Η Διοίκηση προσδιορίζει την ταξινόμηση κατά την αρχική αναγνώριση και στην περίπτωση των επενδύσεων διακρατούμενων στη λήξη, επανεξετάζει την ταξινόμηση σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού.

(α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων

Ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο περιλαμβάνεται σε αυτήν την κατηγορία εάν αποκτάται με σκοπό να πωληθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα ή αν έχει χαρακτηριστεί έτσι από τη διοίκηση. Παράγωγα επίσης περιλαμβάνονται στην κατηγορία προς πώληση εκτός εάν προορίζονται για αντιστάθμιση κινδύνων. Περιουσιακά στοιχεία σε αυτήν την κατηγορία περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό είτε εξαιτίας του ότι προορίζονται προς πώληση είτε προορίζονται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του Ισολογισμού. Σε κάθε άλλη περίπτωση συμπεριλαμβάνονται στο μη-κυκλοφορούν ενεργητικό.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις

Περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές, τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές και δεν υπάρχει πρόθεση πώλησης αυτών. Περιλαμβάνονται στο κυκλοφορούν ενεργητικό, εκτός από εκείνα με λήξεις μεγαλύτερες των 12 μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού, τα οποία περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

(γ) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται ως διαθέσιμα προς πώληση στη περίπτωση που δεν έχουν πάγιες ή προσδιορισμένες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, ενώ η διοίκηση του Ομίλου προτίθεται να τα διατηρήσει μεσομακροπρόθεσμα. Επίσης η κατηγορία περιλαμβάνει μη παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να ενταχθούν σε κάποια άλλη από τις ανωτέρω κατηγορίες. Περιλαμβάνονται στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία εφόσον η Διοίκηση δεν έχει την πρόθεση να τα ρευστοποιήσει εντός 12 μηνών από την ημερομηνία Ισολογισμού.

2.11.2 Αλλαγές στη Ταξινόμηση

Ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να αλλάξει τη ταξινόμηση ενός μη παράγωγου χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου το οποίο αρχικά ταξινομήθηκε στη κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», εάν το χρηματοοικονομικό στοιχείο δεν διατηρείται πλέον με αυτό το σκοπό. Χρηματοοικονομικά στοιχεία, εκτός των δανείων και απαιτήσεων, επιτρέπεται να επαναταξινομηθούν σε άλλη κατηγορία από την κατηγορία «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη», μόνο σε ακραίες περιπτώσεις γεγονότων που δεν θεωρούνται συνηθισμένα και δεν είναι πιθανόν να συμβούν ξανά στο άμεσο μέλλον. Επίσης ο Όμιλος μπορεί να επαναταξινομήσει χρηματοοικονομικά στοιχεία που βρίσκονται στις κατηγορίες «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» ή «Διαθέσιμα προς πώληση», στη κατηγορία «Δάνεια και απαιτήσεις», στη περίπτωση που ο Όμιλος έχει τη πρόθεση και τη δυνατότητα να διατηρήσει αυτά τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο μέλλον ή μέχρι τη λήξη, την ημερομηνία της επαναταξινόμησης.

Αλλαγές στη ταξινόμηση γίνονται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης. Η εύλογη αξία γίνεται το νέο κόστος ή το νέο αναπόσβεστο κόστος κατά περίπτωση και κανένας αντιλογισμός κερδών ή ζημιών από μεταβολές της εύλογης αξίας που προέκυψαν πριν την επαναταξινόμηση, δεν μπορεί να γίνει. Το πραγματικό επιτόκιο για χρηματοοικονομικά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν στις κατηγορίες «Δάνεια και απαιτήσεις» ή «Επενδύσεις διακρατούμενες στη λήξη» καθορίζεται κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης.

2.11.3 Αναγνώριση και Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και οι δαπάνες συναλλαγής εξοδοποιούνται στα αποτελέσματα.

Οι αγορές και οι πωλήσεις χρηματοοικονομικών στοιχείων αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι και η ημερομηνία που ο Όμιλος δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει την επένδυση. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους πλέον των άμεσα επιρριπτέων στη συναλλαγή δαπανών για όλα τα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαγράφονται όταν το δικαίωμα στις ταμειακές ροές από τις επενδύσεις λήγει ή μεταβιβάζεται και ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ανταμοιβές που συνεπάγεται η ιδιοκτησία.

Δάνεια και απαιτήσεις, καθώς και τα διακρατούμενα ως τη λήξη χρηματοοικονομικά στοιχεία αναγνωρίζονται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Πραγματοποιηθέντα και εξ αποτιμήσεως κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολή στην εύλογη αξία των στοιχείων της κατηγορίας «χρηματοοικονομικά στοιχεία μέσω αποτελεσμάτων» καταχωρούνται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα κέρδη ή ζημιές εξ αποτιμήσεως που προκύπτουν από την μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματικών και μη χρηματικών χρηματοοικονομικών στοιχείων που είναι διαθέσιμα προς πώληση περιλαμβάνονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Όταν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση πωληθούν ή απομειωθούν η συσσωρευμένη μεταβολή στην εύλογη αξία τους μεταφέρεται στα αποτελέσματα σαν κέρδη ή ζημιές από επενδύσεις σε χρεόγραφα.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργές αγορές προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές ζήτησης. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών που απεικονίζονται ανάλογα με τις πραγματικές συνθήκες του εκδότη.

2.11.4 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών εργαλείων

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μπορούν να συμψηφιστούν με χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και το καθαρό υπόλοιπο να εμφανισθεί στον Ισολογισμό εφόσον υπάρχει σχετικό νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα και πρόθεση να διακανονισθεί το συμψηφισμένο υπόλοιπο ή να εισπραχθεί η απαίτηση και να καταβληθεί η υποχρέωση ταυτόχρονα. Το νομικά κατοχυρωμένο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικό γεγονός αλλά να δύναται να ασκηθεί κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης καθώς και σε περίπτωση αθέτησης, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρείας ή του αντισυμβαλλόμενου.

2.11.5 Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

(α) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού ο Όμιλος εκτιμά αν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις που να οδηγούν στο συμπέρασμα ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί απομείωση. Ο έλεγχος απομείωσης των δανείων και απαιτήσεων περιγράφεται στην σημείωση 2.15.

(β) Διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Για μετοχές εταιρειών που έχουν ταξινομηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση, τέτοια ένδειξη συνιστά η σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας σε σχέση με το κόστος κτήσεως. Αν στοιχειοθετείται απομείωση, η σωρευμένη στα ίδια κεφάλαια ζημιά - που είναι η διαφορά μεταξύ κόστους

κτίσεως και εύλογης αξίας μείον προγενέστερες ζημιές απομείωσης που είχαν αναγνωριστεί στα αποτελέσματα για το συγκεκριμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο - μεταφέρεται στα αποτελέσματα. Οι ζημιές απομείωσης των συμμετοχικών τίτλων που καταχωρούνται στα αποτελέσματα δεν αναστρέφονται μέσω των αποτελεσμάτων.

2.12 Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνων

Στα πλαίσια της διαχείρισης κινδύνου, ο Όμιλος χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επί συναλλάγματος και εμπορευμάτων για να αντισταθμίσει τους κινδύνους που συνδέονται με τη μελλοντική διακύμανση των συναλλαγματικών ισοτιμιών και των τιμών των εμπορευμάτων. Αυτά τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία συμβάσεως και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογή τους αξία. Οι μεταβολές στην εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών εργαλείων αναγνωρίζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε στα λοιπά εισοδήματα/ (ζημιές), ανάλογα με το κατά πόσο το παράγωγο χρηματοοικονομικό μέσο πληροί τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων και, εφόσον αυτό ισχύει, ανάλογα με τη φύση του αντικειμένου αντιστάθμισης. Ο Όμιλος κατηγοριοποιεί τα παράγωγα :

(α) Σε αντιστάθμιση της εύλογης αξίας που έχει αναγνωριστεί σαν ενεργητικό ή παθητικό στοιχείο ή μια δεσμευτική υποχρέωση (fair value hedge) και

(β) Σε αντιστάθμιση συγκεκριμένου κινδύνου συνδεδεμένου με αναγνωρισμένο χρηματοοικονομικό στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού ή μια συναλλαγή που είναι πολύ πιθανό να πραγματοποιηθεί (αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών- cash flow hedge).

Ο Όμιλος καταγράφει κατά την ημερομηνία συναλλαγής τη σχέση μεταξύ του αντισταθμιστικού εργαλείου και του αντικειμένου αντιστάθμισης καθώς και το σκοπό διαχείρισης κινδύνου και της στρατηγικής υλοποίησης συναλλαγών αντιστάθμισης κινδύνου. Ο Όμιλος καταγράφει επίσης, τόσο κατά τη δημιουργία της συναλλαγής αντιστάθμισης όσο και στη συνέχεια, το κατά πόσο τα εργαλεία που χρησιμοποιούνται σε αυτές τις συναλλαγές είναι αποτελεσματικά στο να αντισταθμίζουν διακυμάνσεις στις εύλογες αξίες ή στις ταμειακές ροές των αντικειμένων αντιστάθμισης.

Τα χρηματοοικονομικά παράγωγα τα οποία χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση κινδύνου συμπεριλαμβάνουν χρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης (ICE futures), εξωχρηματιστηριακά συμβόλαια μελλοντικής εκπλήρωσης, και δικαιώματα προαίρεσης (options).

Αντιστάθμιση μελλοντικών ταμειακών ροών

Το μέρος των μεταβολών στην εύλογη αξία που αναλογεί στην αποτελεσματική αντιστάθμιση του κινδύνου, αναγνωρίζεται στην καθαρή θέση. Οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά απορρέει από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναλογεί στη μη αποτελεσματική αντιστάθμιση κινδύνων, αναγνωρίζεται άμεσα στη κατάσταση αποτελεσμάτων, στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)». Τα συσσωρευμένα ποσά στα ίδια κεφάλαια ανακυκλώνονται μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων στο κόστος πωληθέντων στις περιόδους όπου το αντικείμενο αντιστάθμισης επηρεάζει το αποτέλεσμα (όταν δηλαδή λαμβάνει χώρα η προβλεπόμενη προς αντιστάθμιση συναλλαγή).

Όταν ένα χρηματοοικονομικό εργαλείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών λήξει, πουληθεί, ή πλέον δεν πληρεί τα κριτήρια αντιστάθμισης ταμειακών ροών, συσσωρευμένα κέρδη ή ζημιές που υπάρχουν στα ίδια κεφάλαια παραμένουν εκεί έως ότου η προβλεπόμενη συναλλαγή αναγνωριστεί τελικά στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί η προβλεπόμενη συναλλαγή, η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων διακόπτεται και τα συσσωρευμένα κέρδη / ζημιές που βρίσκονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται άμεσα στην κατάσταση αποτελεσμάτων στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη / (ζημιές)».

Παράγωγα προς πώληση

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου ταξινομούνται ως παράγωγα προς πώληση και επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης

αποτελεσμάτων. Διακυμάνσεις στην εύλογη αξία αυτών των παραγώγων που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνου αναγνωρίζονται άμεσα στην κατάσταση συνολικών αποτελεσμάτων.

2.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία τους όταν υπάρχει επαρκής βεβαιότητα ότι η επιχορήγηση θα εισπραχθεί και ότι ο Όμιλος θα συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις. Επιχορηγήσεις που σχετίζονται με πάγια περιουσιακά στοιχεία αρχικά αναγνωρίζονται σαν κρατικές επιχορηγήσεις επομένων περιόδων και συμπεριλαμβάνονται στις «Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις». Μεταγενέστερα, πιστώνονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των παγίων που αναφέρονται σε άμεση σχέση με τις αποσβέσεις του συγκεκριμένου παγίου.

2.14 Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτελούνται από αργό πετρέλαιο και λοιπές πρώτες ύλες, διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα, πετροχημικά, αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπά υλικά.

Τα αποθέματα αποτιμώνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μηνιαίου μέσου σταθμικού κόστους. Το κόστος των τελικών και ημιτελών προϊόντων περιλαμβάνει την αξία των πρώτων υλών, άμεσες δαπάνες προσωπικού, λοιπά άμεσα κόσθη και γενικά βιομηχανικά έξοδα. Δεν περιλαμβάνει τα κόσθη δανεισμού. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας, αφαιρουμένων των εκτιμώμενων δαπανών ολοκλήρωσης του αποθέματος και των εκτιμώμενων εξόδων πώλησης που χρειάζονται για την ολοκλήρωση της πώλησης. Τα ανταλλακτικά που καταναλώνονται μέσα στο χρόνο παρακολουθούνται λογιστικά ως αποθέματα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν καταναλώνονται.

2.15 Εμπορικές απαιτήσεις

Οι απαιτήσεις από πελάτες με πίστωση συνήθως από 20 έως 90 μέρες, αρχικά καταχωρούνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των προβλέψεων απομείωσης. Οι προβλέψεις απομείωσης αναγνωρίζονται όταν υπάρχει σοβαρή ένδειξη ότι ο Όμιλος δεν είναι σε θέση να εισπράξει όλα τα ποσά που οφείλονται.

Οι εμπορικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν συναλλαγματικές και γραμμάτια εισπρακτέα από τους πελάτες.

Σοβαρά οικονομικά προβλήματα του πελάτη, η πιθανότητα χρεοκοπίας ή οικονομική αναδιοργάνωση και η αδυναμία τακτικών πληρωμών θεωρούνται ενδείξεις ότι η απαίτηση καθίσταται αβέβαιη. Το ποσό της πρόβλεψης απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο. Το ποσό της ζημίας απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα και συμπεριλαμβάνεται στα «Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης».

Εάν σε μεταγενέστερη περίοδο, η ζημία απομείωσης μειωθεί και η μείωση αυτή μπορεί να συνδεθεί αντικειμενικά με γεγονότα που έλαβαν χώρα μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης (για παράδειγμα βελτίωση της πιστοληπτικής ικανότητας του οφειλέτη), η αντιστροφή της ζημίας αναγνωρίζεται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

2.16 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και προθεσμίας, καθώς και άλλες βραχυπρόθεσμες επενδύσεις οι οποίες είναι ρευστοποιήσιμες εντός περιόδου που δεν υπερβαίνει τους τρεις μήνες. Οι δεσμευμένες καταθέσεις περιλαμβάνουν τραπεζικές καταθέσεις οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση για τη σύναψη δανειακών συμβάσεων.

2.17 Μετοχικό κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο περιλαμβάνει κοινές μετοχές της Εταιρείας. Άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος και μειώνονται από το κόστος της έκδοσης.

Επαναγορές μετοχών της εταιρείας (ίδιες μετοχές) αναγνωρίζονται στο κόστος και παρουσιάζονται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων. Κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση ιδίων μετοχών δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημία στην κατάσταση αποτελεσμάτων. Τυχόν διαφορές που προκύπτουν ανάμεσα στη λογιστική αξία και το τίμημα σε περίπτωση επανέκδοσης αναγνωρίζονται στα ίδια κεφάλαια.

2.18 Δανεισμός

Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους, μειωμένα με τα τυχόν άμεσα έξοδα που προκύπτουν από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τυχόν διαφορά μεταξύ του εισπραχθέντος ποσού (αφαιρουμένων των σχετικών εξόδων) και της αξίας εξόφλησης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την διάρκεια του δανεισμού βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Έξοδα δανείων που καταβάλλονται κατά την υπογραφή των νέων πιστώσεων αναγνωρίζονται ως έξοδα του δανείου εφόσον γίνει ανάληψη μέρους ή και του συνόλου της νέας πιστωτικής γραμμής. Σε αυτή την περίπτωση καταχωρούνται ως μελλοντικά έξοδα δανείων μέχρι να γίνει η ανάληψη. Εφόσον δεν χρησιμοποιηθούν τα νέα δάνεια, μερικώς ή στο σύνολό τους, τότε αυτά τα έξοδα περιλαμβάνονται στα προπληρωθέντα έξοδα και αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια ζωής της σχετικής πιστωτικής γραμμής.

Τα δάνεια διαγράφονται από τον ισολογισμό όταν η υποχρέωση που είχε προκύψει από το συμβόλαιο ακυρώνεται, εκπνέει ή δεν υφίσταται. Η διαφορά μεταξύ του υπολοίπου του δανείου το οποίο διαγράφηκε ή μεταβιβάστηκε σε κάποιον άλλο, και του ποσού που πληρώθηκε, συμπεριλαμβανομένων και μη χρηματικών στοιχείων που μεταβιβάστηκαν ή υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν, αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα σαν Λοιπά Έσοδα/Έξοδα ή σαν Χρηματοοικονομικά Έσοδα/Έξοδα.

Τα δάνεια χαρακτηρίζονται ως βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις εκτός εάν ο Όμιλος έχει το οριστικό δικαίωμα να αναβάλλει την εξόφληση για τουλάχιστον 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Σε περιπτώσεις όπου γίνεται επαναδιαπραγμάτευση των υπάρχοντων δανείων της Εταιρείας, αυτή θα μπορούσε να οδηγήσει σε τροποποίηση ή ανταλλαγή δανείων με τους δανειστές που θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί με διάφορους τρόπους. Εάν η τροποποίηση ή η ανταλλαγή των δανείων αντιπροσωπεύει μια διευθέτηση του αρχικού χρέους, ή απλώς μια επαναδιαπραγμάτευση του χρέους αυτού, καθορίζει το λογιστικό χειρισμό που πρέπει να εφαρμόζεται από τον οφειλέτη. Όταν οι όροι των υφιστάμενων δανείων είναι ουσιαστικά διαφορετικοί από τους όρους των τροποποιημένων ή ανταλλασσόμενων δανείων, μια τέτοια τροποποίηση ή ανταλλαγή αντιμετωπίζεται ως αποαναγνώριση του αρχικού δανεισμού και η διαφορά που προκύπτει αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

Ο Όμιλος θεωρεί ότι οι όροι είναι σημαντικά διαφορετικοί είτε όταν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν εξόδων ή αμοιβών που προκύπτουν χρησιμοποιώντας το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των υπολειπόμενων ταμειακών ροών του αρχικού δανεισμού είτε όταν υπάρχει μια σημαντική αλλαγή στους όρους λαμβάνοντας υπόψη ποιοτικά κριτήρια. Τα ποιοτικά κριτήρια μπορεί να περιλαμβάνουν:

- το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται ο δανεισμός
- το επιτόκιο (π.χ. από σταθερό σε κυμαινόμενο)
- αλλαγές σε περιοριστικούς όρους ενός συμβολαίου ("covenants").

2.19 Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία

Ο φόρος εισοδήματος της περιόδου αποτελείται από την τρέχουσα και την αναβαλλόμενη φορολογία. Το έξοδο/έσοδο φόρου για τη περίοδο είναι ο φόρος που υπολογίζεται στο φορολογητέο αποτέλεσμα της περιόδου βάσει του ισχύοντος φορολογικού συντελεστή στην κάθε χώρα/δικαιοδοσία στην οποία έχει παρουσία ο Όμιλος, προσαρμοσμένο στις μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ή υποχρέωση που αφορούν προσωρινές διαφορές ή μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές καθώς και οι επιπλέον φόροι προηγούμενων χρήσεων. Ο φόρος αναγνωρίζεται στην «Κατάσταση συνολικών εισοδημάτων» εκτός και αν σχετίζεται με ποσά που έχουν αναγνωρισθεί απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Σε αυτήν την περίπτωση ο φόρος αναγνωρίζεται επίσης στα Ίδια Κεφάλαια.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρώνται στο ποσό το οποίο αναμένεται να ανακτηθεί ή να πληρωθεί στις φορολογικές αρχές.

Ο φόρος εισοδήματος επί των κερδών, υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία που έχει θεσπιστεί κατά την ημερομηνία Ισολογισμού στις χώρες όπου έχουν έδρα οι εταιρείες του Ομίλου και αναγνωρίζεται ως έξοδο την περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα κέρδη. Η διοίκηση ανά διαστήματα αξιολογεί τις περιπτώσεις όπου η κείμενη φορολογική νομοθεσία χρήζει ερμηνείας. Όπου κρίνεται απαραίτητο γίνονται προβλέψεις επί των ποσών που αναμένεται να πληρωθούν στις φορολογικές αρχές.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με την μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που εμφανίζονται στις οικονομικές καταστάσεις. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν αναγνωρίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία. Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και αναμένεται να ισχύσουν όταν οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις θα πραγματοποιηθούν ή οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις θα αποπληρωθούν.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται μόνο όταν είναι πιθανόν ότι θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για την χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται μόνο εάν επιτρέπεται νομικά ο συμψηφισμός φορολογικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων και εφόσον οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις προκύπτουν από την ίδια φορολογούσα αρχή επί της οντότητας που φορολογείται ή και επί διαφορετικών οντοτήτων και υπάρχει η πρόθεση η τακτοποίηση να γίνει με συμψηφισμό.

2.20 Παροχές στο προσωπικό

(α) Υποχρεώσεις λόγω συνταξιοδότησης

Ο Όμιλος συμμετέχει σε διάφορα συνταξιοδοτικά προγράμματα. Οι πληρωμές καθορίζονται από την εκάστοτε τοπική νομοθεσία και τους κανονισμούς των ταμείων. Οι διάφορες εταιρείες του Ομίλου έχουν προγράμματα καθορισμένων παροχών και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα το οποίο καθορίζει ένα συγκεκριμένο ποσό παροχής συντάξεως το οποίο θα εισπράξει ο εργαζόμενος όταν συνταξιοδοτηθεί το οποίο συνήθως εξαρτάται από ένα ή περισσότερους παράγοντες όπως η ηλικία, τα χρόνια προϋπηρεσίας και το ύψος των αποδοχών.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών είναι ένα συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στα πλαίσια του οποίου ο Όμιλος πραγματοποιεί καθορισμένες πληρωμές σε ένα ξεχωριστό νομικό πρόσωπο. Ο Όμιλος δεν έχει καμία νομική υποχρέωση να πληρώσει επί πλέον εισφορές εάν το ταμείο δεν έχει επαρκή περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους εργαζομένους τις παροχές που σχετίζονται με την υπηρεσία τους στην παρούσα και τις προηγούμενες χρονικές περιόδους.

Για τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών ο Όμιλος πληρώνει εισφορές σε ασφαλιστικά ταμεία του δημοσίου σε υποχρεωτική βάση. Οι εισφορές αναγνωρίζονται ως δαπάνες προσωπικού όποτε προκύπτει οφειλή. Εισφορές που προπληρώνονται αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του ενεργητικού σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα επιστροφής των χρημάτων ή συμψηφισμός με μελλοντικές οφειλές.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον Ισολογισμό για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή, κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, μειωμένη κατά την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων του προγράμματος. Η υποχρέωση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method). Η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών εκροών με συντελεστή προεξόφλησης το επιτόκιο των μακροπροθέσμων υψηλής πιστοληπτικής διαβάθμισης εταιρικών ομολόγων που εκφράζονται στο ίδιο νόμισμα με τις πληρωμές των εισφορών και έχουν διάρκεια περίπου ίση με το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα.

Το κόστος τρέχουσας απασχόλησης των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, το οποίο αναγνωρίζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων στις συνταξιοδοτικές παροχές, εκτός αν έχει ήδη συμπεριληφθεί στο κόστος κάποιου περιουσιακού στοιχείου αντιπροσωπεύει την αύξηση της σχετικής υποχρέωσης όπως αυτή προκύπτει από την απασχόληση των εργαζόμενων την τρέχουσα περίοδο, τις περικοπές των καθορισμένων παροχών και τους διακανονισμούς. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα/ έσοδα υπολογίζονται εφαρμόζοντας το επιτόκιο προεξόφλησης στο καθαρό υπόλοιπο της υποχρέωσης προγραμμάτων καθορισμένων παροχών και της εύλογης αξίας των στοιχείων ενεργητικού.

Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημίες που προκύπτουν από εμπειρικές αναπροσαρμογές και αλλαγές σε αναλογιστικές παραδοχές χρεώνονται ή πιστώνονται στα ίδια κεφάλαια, στα λοιπά συνολικά έσοδα κατά την περίοδο την οποία προκύπτουν.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται απευθείας στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

(β) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές τερματισμού της απασχόλησης πληρώνονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως ή όταν ο εργαζόμενος αποχωρήσει οικειοθελώς με αντάλλαγμα αυτές τις παροχές. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές το νωρίτερο από τις ακόλουθες ημερομηνίες: (α) όταν ο Όμιλος δεν μπορεί πλέον να αποσύρει την προσφορά των παροχών αυτών και β) όταν η εταιρεία αναγνωρίζει κόστος αναδιάρθρωσης που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΛΠ 37 και συμπεριλαμβάνει την καταβολή των παροχών λήξης. Στην περίπτωση μίας προσφοράς που γίνεται για να ενθαρρύνει την εθελουσία αποχώρηση, οι παροχές εξόδου υπολογίζονται με βάση τον αριθμό των εργαζόμενων που αναμένεται να δεχτούν την προσφορά. Παροχές τερματισμού της απασχόλησης που οφείλονται 12 μήνες μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους.

(γ) Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους ή με βάση την αξία των συμμετοχικών τίτλων

Ο Όμιλος έχει σε ισχύ ένα πρόγραμμα αποδοχών βασισμένο σε μετοχικούς τίτλους. Το συνολικό ποσό της δαπάνης κατά τη διάρκεια της περιόδου ωρίμανσης του δικαιώματος καθορίζεται με βάση την εύλογη αξία του προγράμματος κατά την περίοδο που προσφέρεται το δικαίωμα. Οι προϋποθέσεις που δεν σχετίζονται με την αγορά περιλαμβάνονται στις υποθέσεις για τον καθορισμό του αριθμού των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού ο Όμιλος αναθεωρεί τις εκτιμήσεις για τον αριθμό των δικαιωμάτων που αναμένεται να εξασκηθούν. Αναγνωρίζει την επίδραση της αναθεώρησης των αρχικών εκτιμήσεων, εφόσον υπάρξει, στα αποτελέσματα με ανάλογη προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων.

Κατά την άσκηση των δικαιωμάτων, η Εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές. Τα ποσά που εισπράττονται καθαρά από άμεσα έξοδα της συναλλαγής, καταχωρούνται στο μετοχικό κεφάλαιο (ονομαστική αξία) και στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο, κατά την άσκηση των δικαιωμάτων.

(δ) Βραχυπρόθεσμες αποδοχές αδειών

Ο Όμιλος αναγνωρίζει το αναμενόμενο κόστος των βραχυπρόθεσμων παροχών στους εργαζομένους με την μορφή πληρωμένων αδειών, δεδομένου ότι οι εργαζόμενοι έχουν θεμελιώσει το σχετικό δικαίωμά τους μέσω της παροχής των υπηρεσιών τους.

2.21 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται σύμφωνα με το αποσβεσμένο κόστος όπου και χρησιμοποιείται η μέθοδος του πραγματικού επιτοκίου. Οι υποχρεώσεις ταξινομούνται σε βραχυπρόθεσμες αν η πληρωμή επίκειται εντός ενός έτους ή λιγότερο. Εάν όχι, παρουσιάζονται μέσα στις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

2.22 Προβλέψεις

Προβλέψεις για αποκατάσταση περιβάλλοντος, έξοδα αναδιοργάνωσης και νομικές υποθέσεις γίνονται όταν ο Όμιλος έχει νομικές ή άλλες συμβατικές υποχρεώσεις που απορρέουν από πράξεις του παρελθόντος, είναι πιθανόν να χρειασθούν μελλοντικές εκροές για την διευθέτηση αυτών των υποχρεώσεων και τα σχετικά ποσά μπορούν να υπολογισθούν με σχετική ακρίβεια. Προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν πρόστιμα λόγω τερματισμού συμβάσεων μισθώσεων και αμοιβές λόγω εξόδου από την υπηρεσία εργαζομένων. Προβλέψεις δεν μπορεί να γίνουν για ενδεχόμενες μελλοντικές λειτουργικές ζημιές.

Οι προβλέψεις υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης και αφορούν στη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Ο συντελεστής προεξόφλησης που χρησιμοποιείται αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς και τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς επίσης και επαυξήσεις σχετικές με την υποχρέωση.

Ο λογιστικός χειρισμός που πραγματοποιεί ο Όμιλος σχετικά με την υποχρέωση πλήρωσης συγκεκριμένων στόχων εκπομπών CO₂, είναι ο ακόλουθος: Το ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) κατανέμει ετησίως στα ευρωπαϊκά διυλιστήρια, καθορισμένο αριθμό δικαιωμάτων εκπομπών ρυπογόνων αερίων. Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα δικαιώματα που λαμβάνει στο κόστος και αναγνωρίζει πρόβλεψη για το ποσό που θα πρέπει να πληρώσει εφόσον οι εκπομπές του κατά τη διάρκεια της χρονιάς ξεπεράσουν τα δικαιώματα που έχουν ληφθεί. Η πρόβλεψη αναγνωρίζεται ως το ποσό με το οποίο αναμένεται να επιβαρυνθεί ο Όμιλος κατά την εξόφληση της υποχρέωσης και ισούται με την αγοραία, κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τιμή των δικαιωμάτων που απαιτούνται για την κάλυψη των εκπομπών που έχουν πραγματοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία αυτή.

2.23 Περιβαλλοντικές υποχρεώσεις

Οι περιβαλλοντικές δαπάνες που σχετίζονται με τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα, κεφαλαιοποιούνται ή εξοδοποιούνται ανάλογα με την περίπτωση. Οι δαπάνες που αφορούν υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν από παρελθούσες δραστηριότητες και που δεν συμβάλλουν στα τρέχοντα ή μελλοντικά έσοδα της εταιρείας, εξοδοποιούνται.

Ο Όμιλος εφαρμόζει πολιτική για την προστασία του περιβάλλοντος η οποία συμμορφώνεται με την ισχύουσα νομοθεσία και τους όρους που απορρέουν από τις περιβαλλοντικές και λειτουργικές άδειες των δραστηριοτήτων του. Για τη συμμόρφωση με όλους τους σχετικούς όρους και κανονισμούς ο Όμιλος έχει εφαρμόσει σύστημα παρακολούθησης των διαφόρων παραμέτρων, σύμφωνα και με τις απαιτήσεις των αρμοδίων αρχών. Επίσης προσαρμόζει τα επενδυτικά του προγράμματα για δαπάνες που απαιτούνται για γνωστές μελλοντικές περιβαλλοντολογικές απαιτήσεις. Οι παραπάνω δαπάνες προεκτιμούνται από σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες.

Υποχρεώσεις για περιβαλλοντικές δαπάνες επανόρθωσης ή καθαρισμού αναγνωρίζονται όταν οι σχετικές περιβαλλοντικές μελέτες ή εργασίες καθαρισμού είναι πιθανές και οι σχετικές δαπάνες μπορούν εύλογα να εκτιμηθούν. Γενικά, η δημιουργία των σχετικών προβλέψεων συμπίπτει με τη δέσμευση από μέρους του Ομίλου να προβεί σε υλοποίηση επίσημου σχεδίου δράσης, σε περίπτωση αποβιομηχανοποίησης ή σε περίπτωση

κλεισίματος ανενεργών εγκαταστάσεων. Το ποσό της πρόβλεψης είναι η καλύτερη δυνατή εκτίμηση των απαιτούμενων δαπανών. Εάν η διαχρονική αξία του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης που αναγνωρίζεται είναι η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών δαπανών.

2.24 Αναγνώριση εσόδων

Τα έσοδα περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των πωλήσεων αγαθών και παροχής υπηρεσιών, καθαρά από Φόρους Προστιθέμενης Αξίας, τελωνειακά τέλη, εκπτώσεις και επιστροφές. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν υπάρχει η πιθανότητα τα οικονομικά οφέλη να εισρεύσουν στον Όμιλο και μπορούν να αποτιμηθούν αξιόπιστα. Ο Όμιλος εκτιμά εάν έχει ρόλο εντολέα ή εκπροσώπου σε κάθε σχετική συμφωνία. Τα έσοδα αναγνωρίζονται ως ακολούθως:

(α) Πωλήσεις αγαθών στη χονδρική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος παραδίδει την ιδιοκτησία και τους κινδύνους που σχετίζονται με την ιδιοκτησία των αγαθών στους πελάτες, τα αγαθά παραδίδονται στους πελάτες και γίνονται αποδεκτά από αυτούς και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

(β) Πωλήσεις αγαθών στην λιανική αγορά

Οι πωλήσεις αγαθών αναγνωρίζονται όταν μια εταιρεία του Ομίλου έχει παραδώσει προϊόντα στον πελάτη, ο πελάτης τα έχει αποδεχθεί και η δυνατότητα είσπραξης της οφειλής έχει σχετικά εξασφαλιστεί.

(γ) Παροχή υπηρεσιών

Τα έσοδα από παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο εκείνη όπου παρέχεται η υπηρεσία, σύμφωνα με το βαθμό ολοκλήρωσης της συναλλαγής, σε σχέση πάντα και με την πραγματική αξία της υπηρεσίας ως ποσοστό των συνολικών υπηρεσιών που έχουν συμφωνηθεί.

(δ) Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται αναλογικά με βάση το χρόνο και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου. Όταν υπάρχει απομείωση των απαιτήσεων, η λογιστική αξία αυτών μειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό τους το οποίο είναι η παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών προεξοφλουμένων με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο όπου η έκπτωση κατανέμεται σαν έσοδο από τόκους.

(ε) Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

2.25 Μισθώσεις

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι μισθωτής

Οι μισθώσεις παγίων όπου ο Όμιλος διατηρεί ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη της ιδιοκτησίας ταξινομούνται ως χρηματοδοτικές μισθώσεις. Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις κεφαλαιοποιούνται με την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη μεταξύ της εύλογης αξίας του παγίου στοιχείου ή της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Κάθε μίσθωμα επιμερίζεται μεταξύ της υποχρέωσης και των χρηματοοικονομικών εξόδων έτσι ώστε να επιτυγχάνεται ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Οι αντίστοιχες υποχρεώσεις από μισθώματα, καθαρές από χρηματοοικονομικά έξοδα, απεικονίζονται στα «Δάνεια». Το μέρος του κόστους χρηματοδότησης της μίσθωσης που αντιστοιχεί σε τόκους αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με τρόπο που να συνεπάγεται σταθερό επιτόκιο στο υπόλοιπο της υποχρέωσης στην κάθε περίοδο. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ένα σημαντικό μέρος των κινδύνων και των οφελών της ιδιοκτησίας διατηρούνται από τον εκμισθωτή ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις

(καθαρές από τυχόν κίνητρα που προσφέρθηκαν από τον εκμισθωτή) αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσης αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Μισθώσεις στις οποίες ο Όμιλος είναι εκμισθωτής

Τα μισθώματα που εισπράττει ο Όμιλος αναγνωρίζονται σαν έσοδο αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης. Τα αντίστοιχα μισθωμένα πάγια περιλαμβάνονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης βάσει της φύσης τους.

2.26 Διανομή μερισμάτων

Η διανομή μερισμάτων στους μετόχους του Ομίλου αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης στην οποία τα μερίσματα ανακοινώθηκαν και η διανομή εγκρίθηκε από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

2.27 Συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης

Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης του Ομίλου προβλέπουν την αποζημίωση του κατόχου του συμβολαίου για ζημιά την οποία υπέστη σε περίπτωση που ο οφειλέτης δεν εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις του βάσει των συμφωνηθέντων όρων. Οι συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης αναγνωρίζονται αρχικά σαν υποχρέωση στην εύλογη αξία τους, η οποία προσαρμόζεται για τυχόν έξοδα συναλλαγών τα οποία συνδέονται άμεσα με τις συγκεκριμένες συμβάσεις. Μεταγενέστερα, η επιμέτρηση της υποχρέωσης γίνεται στη μεγαλύτερη αξία ανάμεσα στην καλύτερη εκτίμηση που μπορεί να γίνει για την εκταμίευση που θα χρειαστεί προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση, όπως είχε διαμορφωθεί κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και το ποσό που αναγνωρίστηκε μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις.

2.28 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές

Ο Όμιλος έχει υιοθετήσει τις τροποποιήσεις που περιγράφονται αναλυτικά στη σημείωση 2.1.1 για πρώτη φορά την οικονομική περίοδο που ξεκίνησε τη 1^η Ιανουαρίου 2017. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε σημαντικές επιπτώσεις στις λογιστικές πολιτικές του Ομίλου.

2.29 Συγκριτικά στοιχεία

Όπου ήταν αναγκαίο τα συγκριτικά στοιχεία έχουν ανακαταμεμηθεί για να συμφωνούν με τις αλλαγές στην παρουσίαση των στοιχείων της παρούσης χρήσεως.

3 Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1 Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Οι δραστηριότητες του Ομίλου επικεντρώνονται πρωτίστως στον κλάδο Διύλισης (συμπεριλαμβανομένων και των Χημικών) και Εμπορίας πετρελαιοειδών και δευτερευόντως στους κλάδους της Έρευνας Υδρογονανθράκων και Παραγωγής και Εμπορίας Ηλεκτρικής Ενέργειας. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος εκτίθεται σε διάφορους χρηματοοικονομικούς κινδύνους και κινδύνους σχετιζόμενους με την αγορά πετρελαιοειδών, όπως κινδύνους διακύμανσης των συναλλαγματικών ισοτιμιών, της τιμής των πετρελαιοειδών στις διεθνείς αγορές και των επιτοκίων, πιστωτικό κίνδυνο καθώς και κίνδυνο ρευστότητας και ταμειακών ροών. Συμβαδίζοντας με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές και μέσα στα πλαίσια της εκάστοτε τοπικής αγοράς και νομικού πλαισίου, το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου εστιάζεται στην μείωση πιθανής έκθεσης στη μεταβλητότητα της αγοράς και / ή στην μετρίαση οποιασδήποτε αρνητικής επίδρασης στη χρηματοοικονομική θέση του Ομίλου, στο βαθμό που αυτό είναι εφικτό. Σε γενικές γραμμές, τα θέματα που επηρεάζουν τη λειτουργία του Ομίλου, συνοψίζονται παρακάτω:

Μακροοικονομικό Περιβάλλον: Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο οικονομικής ύφεσης μεταξύ του 2009-2016, κατά την οποία το πραγματικό ΑΕΠ μειώθηκε κατά 26%, η ελληνική οικονομία άρχισε να ανακάμπτει το 2016

και συνέχισε την ανάπτυξή της το 2017, με το ΑΕΠ να σημειώνει συνεχή αύξηση τα 3 πρώτα τρίμηνα του έτους. Η οικονομική ανάκαμψη, η βελτίωση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος, η ολοκλήρωση της δεύτερης αξιολόγησης υλοποίησης του προγράμματος διάσωσης της ΕΕ και η σημαντική πρόοδος στην τρίτη αξιολόγηση, καθώς και η βελτίωση της εμπιστοσύνης που αντανακλάται στις αποδόσεις των ελληνικών κρατικών ομολόγων, συνέβαλαν στη βελτίωση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος στη χώρα. Η ανάπτυξη της απασχόλησης είχε θετικό αντίκτυπο στο εισόδημα και στην ιδιωτική κατανάλωση. Ωστόσο, η αύξηση του πληθωρισμού και των μισθών κινείται ακόμη σε χαμηλά επίπεδα.

Η συνολική κατανάλωση καυσίμων μειώθηκε κατά 1,9% το 2017, κυρίως ως αποτέλεσμα της μείωσης στη ζήτηση του πετρελαίου θέρμανσης λόγω των ήπιων καιρικών συνθηκών κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους και των υψηλότερων τιμών των πετρελαϊκών προϊόντων στα τέλη του 2017. Η ζήτηση καυσίμων κίνησης έπεσε στα επίπεδα του 2015 (μείωση κατά 1,2%) κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς η κατανάλωση βενζίνης ήταν αρκετά χαμηλότερη, αντισταθμίζοντας την υψηλότερη ζήτηση πετρελαίου κίνησης.

Παρά την οικονομική ανάκαμψη που σημειώθηκε το 2017, εξακολουθούν να υπάρχουν ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα του τραπεζικού συστήματος και την κρατική χρηματοδότηση μετά την ολοκλήρωση του προγράμματος διάσωσης, γεγονός που αντικατοπτρίζεται στις αξιολογήσεις κινδύνου και τη διαμόρφωση τιμών στις κεφαλαιαγορές. Οι οικονομικές εξελίξεις στη χώρα βρίσκονται εκτός ελέγχου του Ομίλου, ωστόσο, η Διοίκηση αξιολογεί συνεχώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές εξελίξεις προκειμένου να διασφαλίσει τη λήψη όλων των απαιτούμενων μέτρων για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις δραστηριότητες του στην Ελλάδα.

Συναλλαγματικός κίνδυνος: Οι δραστηριότητες του Ομίλου είναι προστατευμένες από τη φύση τους από τον κίνδυνο που προκύπτει από συναλλαγματικές ισοτιμίες, καθώς όλες οι συναλλαγές που γίνονται στον πετρελαϊκό τομέα βασίζονται σε διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια Αμερικής τόσο για το αργό πετρέλαιο όσο και για τα προϊόντα πετρελαιοειδών. Όλες οι διεθνείς αγορές και πωλήσεις αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαιοειδών διενεργούνται σε δολάρια Αμερικής, ενώ οι πωλήσεις σε τοπικές αγορές είτε γίνονται σε δολάρια Αμερικής είτε μετατρέπονται στο τοπικό νόμισμα για λογιστικούς λόγους χρησιμοποιώντας τις διεθνείς τιμές αναφοράς της ημερομηνίας συναλλαγής.

Κίνδυνος μεταβολής τιμών: Η διαχείριση κινδύνων που αφορούν τις τιμές των προϊόντων πραγματοποιείται από την επιτροπή διαχείρισης εμπορικών κινδύνων στην οποία μετέχουν ανώτερα στελέχη των εμπορικών και οικονομικών διευθύνσεων, ενώ για τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους η διαχείριση γίνεται από τις Οικονομικές Υπηρεσίες του Ομίλου, πάντα στα πλαίσια των εγκρίσεων που έχουν δοθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο. Οι Οικονομικές Υπηρεσίες προσδιορίζουν και εκτιμούν τους χρηματοοικονομικούς κινδύνους σε στενή συνεργασία με τις λειτουργικές μονάδες του Ομίλου.

Εξασφάλιση τροφοδοσίας με αργά πετρέλαια: Οι εξελίξεις που έλαβαν χώρα κατά τα τελευταία 2,5 χρόνια στις διεθνείς και περιφερειακές αγορές, οδήγησαν σε μείωση του κόστους πρώτων υλών για τον Όμιλο, καθώς και σε διευρυμένη δυνατότητα επιλογής προμηθευτών. Οι διεθνείς τιμές αναφοράς του αργού πετρελαίου τον Δεκέμβριο του 2017 εμφανίζουν πάνω από 40% μείωση σε σχέση με το υψηλό όριο του 2014. Αποτέλεσμα των εξελίξεων αυτών είναι η μείωση του κόστους εφοδιασμού με αργό πετρέλαιο, κυρίως βαρέων αργών υψηλού θείου αλλά και ελαφριών αργών χαμηλού θείου, τα οποία αποτελούν την κύρια πρώτη ύλη για διυλιστήρια υψηλής πολυπλοκότητας όπως αυτά του Ομίλου ΕΛΠΕ, βελτιώνοντας την ανταγωνιστικότητα των διυλιστηρίων στη Μεσόγειο συγκριτικά με αντίστοιχες εταιρείες παγκοσμίως. Ο Όμιλος κατάφερε να επωφεληθεί από τις εξελίξεις διαφοροποιώντας το μείγμα εφοδιασμού σε σχέση με προηγούμενα χρόνια.

Χρηματοδότηση δραστηριοτήτων: Δεδομένης της οικονομικής συγκυρίας από το 2011 έως και σήμερα, ο Όμιλος έχει εστιάσει στη διαχείριση της μέσης διάρκειας ζωής των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, στη χρηματοδότηση του επενδυτικού του πλάνου καθώς και στη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Σύμφωνα με τις παραπάνω προτεραιότητες και το μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδότησης, ο Όμιλος έχει διατηρήσει μια αναλογία μακροπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανείων, λαμβάνοντας υπ' όψιν την πιστοδοτική δυνατότητα των τραπεζών και των αγορών κεφαλαίου, τη διαχείριση των χρηματοροών, καθώς και

εμπορικές παραμέτρους. Περίπου 70% του συνολικού δανεισμού, χρηματοδοτείται από μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες γραμμές πίστωσης ενώ το υπόλοιπο χρηματοδοτείται από βραχυπρόθεσμο δανεισμό.

Τον Μάιο του 2016, ο Όμιλος αποπλήρωσε ευρωομόλογο \$400 εκατ. κατά την ημερομηνία λήξης του. Επιπλέον, κατά τη διάρκεια του ίδιου μήνα, η μητρική εταιρεία ολοκλήρωσε συμφωνία παροχής πιστωτικής γραμμής €400 εκατ., αποτελούμενης από δύο τμήματα, το πρώτο με δέσμευση εκταμίευσης ύψους €240 εκατ. δεσμευμένο και το δεύτερο ύψους €160 εκατ. χωρίς δέσμευση. Η πιστωτική γραμμή έχει διάρκεια 18 μηνών, με δυνατότητα παράτασης έξι μηνών, η οποία ασκήθηκε τον Ιούλιο του 2017 και στην οποία συναίνεσαν όλες οι συμμετέχουσες τράπεζες. Η νέα ημερομηνία λήξης της πιστωτικής γραμμής είναι τον Μάιο του 2018 ενώ το υπόλοιπο του δεσμευμένου τμήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €239 εκατ. Το υπόλοιπο του μη δεσμευμένου τμήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €0 εκατ.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%, εγγυημένου από τη μητρική εταιρεία του Ομίλου, με τιμή έκδοσης 99,453 επί τοις εκατό του αρχικού κεφαλαίου. Οι ομολογίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρέους, συμπεριλαμβανομένης της μερικής προπληρωμής του ευρωομολόγου €500 εκατ. που έληξε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτώβριο του 2016 και κατά την οποία έγιναν δεκτές ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ.. Τον Ιούλιο του 2017, ο Όμιλος εξέδωσε εγγυημένες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με λήξη στις 14 Οκτωβρίου 2021, οι οποίες ενοποιήθηκαν και αποτελούν μία ενιαία σειρά ομολογιών με το ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ. και απόδοσης 4,875%.

Επιπρόσθετα, ο Όμιλος είχε ένα κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο ύψους €50 εκατ. αποτελούμενο από ένα τμήμα ύψους €40 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2016 και ένα τμήμα ύψους €10 εκατ. με λήξη τον Ιούλιο του 2018. Τον Ιούλιο του 2016 ο Όμιλος αποπλήρωσε μέρος του τμήματος που έληξε ύψους €20 εκατ., επεκτείνοντας την ημερομηνία λήξης του υπολοίπου των €20 εκατ. έως τον Ιούλιο του 2018.

Τον Οκτώβριο του 2016, ο Όμιλος παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου ύψους €400 εκατ. έως τον Οκτώβριο του 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Οκτώβριο του 2017 η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ παρέτεινε την ημερομηνία λήξης μέρους του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου έως τον Απρίλιο του 2018, ενώ ήδη βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσης του. Σύμφωνα με τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου του Ομίλου για αύξηση του ποσοστού των δανειακών διευκολύνσεων με δέσμευση, η Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ ολοκλήρωσε τον Ιανουάριο του 2015 την εξασφάλιση κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου με δέσμευση, ύψους €200 εκατ., με διάρκεια τριών ετών. Τον Ιανουάριο του 2018 η εταιρεία επέκτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου μέχρι τον Φεβρουάριο του 2018 ενώ βρίσκεται στη διαδικασία ανανέωσης για τρία επιπλέον έτη.

Αναλυτικότερη αναφορά γίνεται στην παράγραφο (γ) Κίνδυνος ρευστότητας όπως επίσης και στη Σημείωση 16.

Διαχείριση κεφαλαίων: Δεύτερη βασική προτεραιότητα του Ομίλου αποτελεί η διαχείριση του Ενεργητικού, όπου ο Όμιλος απασχολεί κεφάλαια ύψους, περίπου €4,2 δισ., τα οποία καλύπτουν ανάγκες για κεφάλαιο κίνησης, επενδύσεις σε πάγια στοιχεία αλλά και την επένδυση στον Όμιλο ΔΕΠΑ. Το κυκλοφορούν ενεργητικό χρηματοδοτείται κυρίως από τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις (συμπεριλαμβανομένου και του βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού), οι οποίες χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση του κεφαλαίου κίνησης (αποθέματα και πελάτες). Ως αποτέλεσμα του επενδυτικού πλάνου, την περίοδο 2007- 2012, το επίπεδο καθαρού δανεισμού αυξήθηκε στο 43% των συνολικών απασχολούμενων κεφαλαίων, ενώ το υπόλοιπο 57% χρηματοδοτείται από ίδια κεφάλαια. Ο Όμιλος έχει ξεκινήσει διαδικασία μείωσης του επιπέδου καθαρού δανεισμού μέσω αξιοποίησης των αυξημένων λειτουργικών χρηματοροών μετά την ολοκλήρωση και λειτουργία του νέου διυλιστηρίου Ελευσίνας. Η διαδικασία αυτή αναμένεται να οδηγήσει σε χαμηλότερο δείκτη Δανείων προς Ίδια Κεφάλαια, καλύτερη αντιστοίχιση των ημερομηνιών λήξης των στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού, καθώς και σε χαμηλότερο κόστος δανεισμού.

(α) Κίνδυνος αγοράς

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Όπως εξηγείται στη σημείωση 2.5 «Συναλλαγματικές μετατροπές», το λειτουργικό νόμισμα της μητρικής εταιρείας και νόμισμα αναφοράς του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ωστόσο, σύμφωνα με την κοινή διεθνή πρακτική, όλες οι διεθνείς συναλλαγές αργού πετρελαίου και εμπορίας πετρελαιοειδών βασίζονται στις διεθνείς τιμές αναφοράς σε δολάρια ΗΠΑ.

Ο συναλλαγματικός νομισματικός κίνδυνος προκύπτει από τρεις τύπους έκθεσης σε κίνδυνο:

- **Κίνδυνος αποτίμησης στοιχείων της κατάστασης οικονομικής θέσης:** Το μεγαλύτερο μέρος από τα αποθέματα που διατηρεί ο Όμιλος αποτιμάται σε Ευρώ ενώ η υποκειμένη του αξία προσδιορίζεται σε Δολάρια Αμερικής. Ως εκ τούτου, πιθανή υποτίμηση του Δολαρίου έναντι του Ευρώ οδηγεί σε μείωση της αξίας ρευστοποίησης των αποθεμάτων που συμπεριλαμβάνονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης. Σαν μέτρο αντιστάθμισης μέρους του συγκεκριμένου κινδύνου, σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων του Ομίλου προς προμηθευτές (αγορά αργού και έτοιμων πετρελαϊκών προϊόντων) πραγματοποιείται σε δολάρια περιορίζοντας τον κίνδυνο μεταβολής της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Σημειώνεται όμως ότι ενώ στην περίπτωση υποτίμησης του δολαρίου η επίδραση στη κατάσταση οικονομικής θέσης αντισταθμίζεται, σε περιπτώσεις ανατίμησης του δολαρίου η αποτίμηση σε αγοραία αξία τέτοιων υποχρεώσεων οδηγεί σε συναλλαγματικές ζημιές χωρίς αντισταθμισμένα οφέλη, καθώς τα αποθέματα εξακολουθούν να παρουσιάζονται στη κατάσταση οικονομικής θέσης σε τιμή κτήσης. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 εάν το Ευρώ είχε εξασθενήσει έναντι του Δολαρίου κατά 5% διατηρώντας όλα τα άλλα μεταβλητά στοιχεία σταθερά τα προ φόρων αποτελέσματα θα μειώνονταν περίπου κατά €13 εκατ. κυρίως ως αποτέλεσμα των κερδών/ζημιών από συναλλαγματικές διαφορές στην μετατροπή των δολαριακών εμπορικών απαιτήσεων και υποχρεώσεων, χρηματικών διαθέσιμων και στην μετατροπή των δολαριακών δανείων.
- **Κίνδυνος μετατροπής μεικτού περιθωρίου:** Λόγω του ότι οι περισσότερες συναλλαγές σε αργό πετρέλαιο και προϊόντα πετρελαίου βασίζονται σε διεθνείς τιμές Platts σε δολάρια, το μεικτό κέρδος του Ομίλου σε Ευρώ διαφοροποιείται ανάλογα με την εκάστοτε ισοτιμία. Η πρόσφατη μεταβλητότητα της αγοράς έχει επιδράσει αρνητικά στην δυνατότητα και το κόστος κάλυψης του κινδύνου αυτού. Για το λόγο αυτό ο Όμιλος δεν προέβη σε μεγάλο ύψος πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου μετατροπής του μεικτού περιθωρίου σε Ευρώ. Η συγκεκριμένη έκθεση σε κίνδυνο σχετίζεται γραμμικά με το μεικτό περιθώριο του Ομίλου καθώς οποιαδήποτε ανατίμηση/ υποτίμηση του ευρώ έναντι του δολαρίου οδηγεί σε αντίστοιχη ζημιά/ κέρδος μετατροπής στα αποτελέσματα της περιόδου.
- **Κίνδυνος ξένων θυγατρικών:** Όπου ο Όμιλος λειτουργεί εκτός Ευρωζώνης υπάρχει επιπλέον έκθεση σε κίνδυνο που συνδέεται με τη σχετική ισοτιμία μεταξύ του δολαρίου (τρόπος καθορισμού βασικής τιμής), του Ευρώ (νόμισμα παρουσίασης) και του τοπικού νομίσματος (νόμισμα συναλλαγής). Όπου είναι δυνατό ο Όμιλος προσπαθεί να ελέγξει την έκθεση στον κίνδυνο αυτό, μεταφέροντας και συγκεντρώνοντας το σύνολο των συναλλαγμάτων σε επίπεδο Ομίλου. Παρ' ότι σημαντική για τις εκτός Ελλάδας θυγατρικές, η συνολική έκθεση στον κίνδυνο αυτό δεν θεωρείται σημαντική για τον Όμιλο.

(ii) Κίνδυνος διακύμανσης τιμής προϊόντων

Η διύλιση, ως βασική δραστηριότητα του Ομίλου, δημιουργεί έκθεση σε κίνδυνο αγοράς τιμής προϊόντων. Αλλαγές στις τρέχουσες τιμές αγοράς ή στις τιμές των συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης σε σχέση με τις τιμές κόστους επηρεάζουν την αξία των αποθεμάτων, ενώ η έκθεση στα περιθώρια διύλισης (συνδυασμός τιμής αργού και προϊόντων) επηρεάζει τις μελλοντικές ταμειακές ροές της επιχείρησης.

Στην περίπτωση του κινδύνου διακύμανσης τιμής προϊόντων, το επίπεδο έκθεσης σε κίνδυνο καθορίζεται από το απόθεμα στο τέλος κάθε περιόδου. Σε περιόδους απότομης πτώσης τιμών, καθώς η πολιτική της μητρικής Εταιρείας είναι να παρουσιάζει τα αποθέματα στο χαμηλότερο της τιμής κόστους κτήσης και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, τα αποτελέσματα επηρεάζονται από την υποτίμηση αξίας των αποθεμάτων. Το μέγεθος

της έκθεσης στον κίνδυνο αυτό σχετίζεται απευθείας με το ύψος των αποθεμάτων και το ποσοστό της μείωσης των τιμών. Στο βαθμό που η χρήση τέτοιων χρηματοοικονομικών προϊόντων αξιολογείται ως συμφέρουσα από άποψη απόδοσης σε σχέση με το βαθμό κινδύνου, τη δομή της αγοράς και τα διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές, η Εταιρεία προβαίνει σε μείωση της έκθεσης στο κίνδυνο με πράξεις αντιστάθμισης κινδύνου σε παράγωγα.

Η έκθεση στον κίνδυνο μεταβολών περιθωρίων διύλισης σχετίζεται με το απόλυτο μέγεθος των περιθωρίων διύλισης κάθε διυλιστηρίου. Αυτά καθορίζονται με βάση τις τιμές αναφοράς Platts και διαμορφώνονται σε καθημερινή βάση. Η μεταβολή περιθωρίων έχει ανάλογη επίπτωση στα κέρδη του Ομίλου. Ο Όμιλος, όπου αυτό είναι εφικτό, αποσκοπεί σε αντιστάθμιση μέρους του κινδύνου που αφορά στο κομμάτι της παραγωγής του που θα πωληθεί μελλοντικά. Αυτό όμως δεν είναι εφικτό να συμβεί σε όλες τις συνθήκες της αγοράς, όπως για παράδειγμα όταν οι τιμές συμβολαίων μελλοντικής εκπλήρωσης βρίσκονται χαμηλότερα από το επίπεδο των τρεχουσών (spot) τιμών αγοράς (backwardated market) ή όταν δεν υπάρχουν διαθέσιμα πιστωτικά όρια για τέτοιου είδους συναλλαγές.

(ιι) Κίνδυνος ταμειακών ροών και κίνδυνος μεταβολών εύλογης αξίας λόγω μεταβολών των επιτοκίων

Τα λειτουργικά έσοδα και ταμειακές ροές είναι ανεξάρτητα των μεταβολών στα χρηματοοικονομικά επιτόκια, δεδομένου του χαμηλού επιπέδου επιτοκίων αναφοράς που επικρατούν. Ο δανεισμός με μεταβλητά επιτόκια εκθέτει τον Όμιλο σε κίνδυνο χρηματικών ροών από διακυμάνσεις στα επιτόκια, ενώ ο δανεισμός με σταθερά επιτόκια σε κίνδυνο μεταβολών της εύλογης αξίας. Περίπου το ένα τρίτο των δανείων του Ομίλου είναι σε σταθερό επιτόκιο. Ανάλογα με τα εκάστοτε επίπεδα καθαρού δανεισμού, η μεταβολή των επιτοκίων βάσης δανεισμού (EURIBOR ή LIBOR), έχει αναλογική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου. Ο δανεισμός του Ομίλου είναι σε μεγάλο βαθμό με μεταβλητό επιτόκιο. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, εάν το επιτόκιο των δανείων σε Ευρώ ήταν κατά 0,5% υψηλότερο, των λοιπών μεταβλητών στοιχείων τηρουμένων σταθερών, τα προ φόρων κέρδη θα μειώνονταν κατά €10 εκατ..

(β) *Πιστωτικός κίνδυνος*

i. *Διαχείριση ρίσκου*

Η διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου επιτελείται κεντρικά, σε επίπεδο Ομίλου. Ο πιστωτικός κίνδυνος πηγάζει από τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία, καθώς και από έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο από πελάτες χονδρικής, συμπεριλαμβανομένων ανεξόφλητων υπολοίπων πελατών και δεσμευμένων συναλλαγών. Όπου οι πελάτες χονδρικής μπορεί να αξιολογηθούν από ανεξάρτητη αρχή, αυτές οι αξιολογήσεις χρησιμοποιούνται στη διαχείριση του συγκεκριμένου πιστωτικού κινδύνου. Σε περίπτωση όπου δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, το τμήμα διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου αξιολογεί την πιστοληπτική ικανότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες συναλλαγές καθώς και άλλες παραμέτρους. Τα πιστωτικά όρια πελατών καθορίζονται με βάση εσωτερικές ή εξωτερικές αξιολογήσεις πάντα εντός των καθορισμένων από τη Διοίκηση ορίων. Η χρήση πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε τακτά διαστήματα. Οι πωλήσεις σε πελάτες λιανικής εξοφλούνται με μετρητά ή με χρήση πιστωτικών καρτών.

ii. *Πιστωτική φερεγγυότητα*

Η πιστωτική φερεγγυότητα των ταμειακών διαθεσίμων, ταμειακών ισοδύναμων και δεσμευμένων καταθέσεων αξιολογείται με αναφορά σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας από τον οίκο αξιολόγησης Moody's, όπως παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Λόγω των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά, η έγκριση των πιστωτικών ορίων είναι αποτέλεσμα μιας πιο αυστηρής διαδικασίας που εμπλέκει όλα τα επίπεδα της ανώτερης διοίκησης. Γι' αυτό το λόγο έχει δημιουργηθεί η επιτροπή πιστώσεων του Ομίλου, η οποία παρακολουθεί τους σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους ολόκληρου του Ομίλου (Σημ.11).

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Αξιολόγηση τραπεζών (σε εκ. €)	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
A	16	327
A1	-	91
Baa1	-	14
Baa2	426	-
BBB-	5	-
Caa1	5	8
Caa2	-	11
Caa3	531	599
Χωρίς αξιολόγηση	36	32
Σύνολο	1.019	1.082

(γ) *Κίνδυνος ρευστότητας*

Ο κίνδυνος ρευστότητας αντιμετωπίζεται με την εξασφάλιση ικανών ταμειακών πόρων και διαθεσίμων καθώς και την εξασφάλιση επαρκών πιστωτικών ορίων με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος έχει σαν στόχο να διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης των δραστηριοτήτων του μέσω ταμειακών διαθεσίμων και πιστωτικών γραμμών.

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, υψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος προβλέπει για την έκδοση βραχυπρόθεσμων εγγυητικών επιστολών ή ενέγγυων πιστώσεων για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας υπάρχουσες γραμμές πίστωσης με εγχώριες και διεθνείς τράπεζες, βάσει των εγκεκριμένων όρων και προϋποθέσεων κάθε τράπεζας σχετικά με το ποσό, το νόμισμα, τη μέγιστη διάρκεια διακράτησης, τις εγγυήσεις κ.α. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία Ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών στον Ισολογισμό.

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τα δάνεια αναφέρονται στη Σημείωση 16.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2018, καθώς και οι σχετικές περιόδοι λήξης:

	1ο εξάμηνο 2018	2ο εξάμηνο 2018	2018	Δάνεια προς αποπληρωμή	Δάνεια προς αναχρηματοδότηση
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	285	-	285	-	285
Ομολογιακό δάνειο €200 εκ.	200	-	200	-	200
Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	240	-	240	240	-
Κοινοπρακτικό δάνειο €20 εκ.	-	20	20	-	20
Κοινοπρακτικό δάνειο €10 εκ.	-	10	10	-	10
Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκ.	-	350	350	-	350
Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("EIB")	22	22	44	44	-
Total	747	402	1.149	284	865

Ο Όμιλος βρίσκεται σε διαδικασία εκτέλεσης σχεδίου αναχρηματοδότησης για τα παραπάνω ομολογιακά και κοινοπρακτικά δάνεια. Μετά από διαπραγματεύσεις με τις ενδιαφερόμενες τράπεζες, ο Όμιλος έλαβε τους προτεινόμενους βασικούς όρους για την αναχρηματοδότηση κάποιων από τα παραπάνω δάνεια καθώς και όρους για μία νέα διμερή δανειακή σύμβαση. Το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε το προτεινόμενο σχέδιο αναχρηματοδότησης, καθώς και τις περαιτέρω απαιτούμενες ενέργειες για τη σύναψη των νέων δανειακών συμβάσεων. Ο Όμιλος αναμένει την ολοκλήρωση της αναχρηματοδότησης εν ευνόχρονω, πριν τη λήξη των υφιστάμενων δανείων.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τις καθαρές χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις από παράγωγα, ομαδοποιημένες κατά ημερομηνία λήξης, όπως αυτή υπολογίζεται σύμφωνα με το

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

χρονικό υπόλοιπο από την ημερομηνία Ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα αποτελούν τις συμβατικές ταμειακές ροές.

	Εντός 1 έτους	Μεταξύ 1 και 2 ετών	Μεταξύ 2 και 5 ετών	Πάνω από 5 έτη
31 Δεκεμβρίου 2017				
Δανεισμός	2.011.245	404.046	605.779	-
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	984	906	2.451	333
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	-	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.622.988	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2016				
Δανεισμός	1.424.122	673.194	902.135	22.311
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	960	974	2.390	1.405
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	-	243.562	-	-
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	1.740.345	-	-	-

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Δανεισμός» του πίνακα δεν αντιστοιχούν στα ποσά της κατάστασης οικονομικής θέσης, καθώς αφορούν συμβατικές (μη προεξοφλημένες) μελλοντικές ταμειακές ροές, οι οποίες περιλαμβάνουν τόσο το κεφάλαιο όσο και τον μελλοντικό τόκο που θα προκύψει στο αντίστοιχο έτος.

Τα ποσά που περιλαμβάνονται στη σειρά «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» του πίνακα επίσης δεν αντιστοιχούν στα ποσά του ισολογισμού, καθώς περιλαμβάνουν μόνο χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις.

3.2 Διαχείριση κινδύνου κεφαλαίου

Οι στόχοι του Ομίλου σε σχέση με την κεφαλαιακή δομή του, η οποία περιλαμβάνει ίδια κεφάλαια και δανειακή χρηματοδότηση, είναι να διασφαλίσει τη δυνατότητα απρόσκοπτης λειτουργίας της εταιρείας στο μέλλον, να διατηρήσει την ιδανική κεφαλαιακή δομή από πλευράς κόστους και ταυτόχρονα να εξασφαλίσει ότι πληρούνται οι οικονομικοί όροι των δανειακών συμβάσεων.

Ο Όμιλος για να διατηρήσει ή να προσαρμόσει την κεφαλαιακή του διάρθρωση μπορεί να μεταβάλει το μείρισμα προς τους μετόχους, να επιστρέψει κεφάλαιο στους μετόχους, να εκδώσει νέες μετοχές ή να εκποιήσει περιουσιακά στοιχεία για να μειώσει το χρέος του.

Σύμφωνα και με την πρακτική που ακολουθεί ο κλάδος, ο Όμιλος παρακολουθεί την κεφαλαιακή δομή και το δανεισμό του με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως ο συνολικός δανεισμός, μακροπρόθεσμος και βραχυπρόθεσμος όπως εμφανίζεται στον ισολογισμό, μείον τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα και τα διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως τα συνολικά ίδια κεφάλαια, όπως εμφανίζονται στον ισολογισμό, πλέον του καθαρού δανεισμού.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Σύνολο δανεισμού (Σημ. 16)	2.820.503	2.842.503
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα, ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις (Σημ. 12)	(1.018.913)	(1.081.580)
Μείον: Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση (Σημ. 3.3)	(1.857)	(1.626)
Καθαρός δανεισμός	1.799.733	1.759.297
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	2.371.574	2.141.635
Συνολικά αποσχολούμενα κεφάλαια	4.171.307	3.900.932
Συντελεστής μόχλευσης	43%	45%

3.3 Προσδιορισμός των ευλόγων αξιών

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και υποχρεώσεων που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, ανά μέθοδο επιμέτρησης. Οι διαφορετικές κατηγορίες είναι οι ακόλουθες:

- Δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (χωρίς τροποποίηση ή αναπροσαρμογή) για χρηματοοικονομικά στοιχεία που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 1)
- Τεχνικές αποτίμησης βασιζόμενες απευθείας σε δημοσιευόμενες τιμές αγοράς (εξαιρώντας τα χρηματοοικονομικά στοιχεία εκείνα που περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1) ή υπολογιζόμενες εμμέσως από δημοσιευόμενες τιμές αγοράς για παρόμοια εργαλεία (επίπεδο 2).
- Τεχνικές αποτίμησης που δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες από τρέχουσες συναλλαγές σε ενεργές χρηματαγορές (επίπεδο 3).

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	11.514	-	11.514
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.857	-	-	1.857
	1.857	11.514	-	13.371
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού που επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την 31 Δεκεμβρίου 2016 έχουν ως εξής:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Στοιχεία ενεργητικού				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	15.192	-	15.192
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	1.626	-	-	1.626
	1.626	15.192	-	16.818
Στοιχεία υποχρεώσεων				
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία προς πώληση	-	-	-	-
Παράγωγα πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	-	-
	-	-	-	-

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές, προσδιορίζεται με βάση τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. «Ενεργός» χρηματαγορά υπάρχει όταν υπάρχουν άμεσα διαθέσιμες και αναθεωρούμενες σε τακτά διαστήματα τιμές, που δημοσιεύονται από χρηματιστήριο, χρηματιστή, κλάδο, οργανισμό αξιολόγησης ή οργανισμό εποπτείας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 1.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης, οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές ενώ χρησιμοποιούν κατά το δυνατό λιγότερες εκτιμήσεις της οικονομικής οντότητας. Αυτά τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 2.

Εάν οι τεχνικές αποτίμησης δεν βασίζονται σε διαθέσιμες πληροφορίες της αγοράς τότε τα χρηματοοικονομικά εργαλεία περιλαμβάνονται στο επίπεδο 3.

Τεχνικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος για να επιμετρήσει τα χρηματοοικονομικά στοιχεία περιλαμβάνουν:

- Τιμές αγοράς ή τιμές διαπραγματευτών για παρόμοια στοιχεία.
- Την εύλογη αξία των πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου εμπορευμάτων, η οποία προσδιορίζεται ως η παρούσα αξία των μελλοντικών χρηματοροών.

Για τα έτη 2017 και 2016, δεν υπήρξαν μεταφορές ποσών μεταξύ επιπέδων.

Η εύλογη αξία των Ευρώ-ομολόγων σε ευρώ, την 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €796 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016 €949 εκατ.) ενώ η λογιστική τους αξία ήταν €762 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016 €943 εκατ.). Η εύλογη αξία του υπόλοιπου δανεισμού, προσεγγίζει τη λογιστική του αξία καθώς η επίδραση της προεξόφλησης δεν είναι σημαντική. Η εύλογη αξία του δανεισμού ταξινομείται στο επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογων αξιών.

Οι λογιστικές αξίες των παρακάτω χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων προσεγγίζουν την εύλογη τους αξία:

- Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις
- Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα
- Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

4 Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Οι εκτιμήσεις και παραδοχές συνεχώς επανεκτιμούνται και βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος όπως αυτή προσαρμόζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες συνθήκες αγοράς και άλλους παράγοντες περιλαμβανομένων προσδοκιών για μελλοντικά γεγονότα τα οποία θεωρούνται λογικά υπό τις παρούσες συνθήκες.

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις και παραδοχές που σχετίζονται με το μέλλον. Συνεπώς οι εκτιμήσεις αυτές εξ' ορισμού σπάνια ταυτίζονται με τα πραγματικά γεγονότα. Οι εκτιμήσεις και υποθέσεις που συνεπάγονται σημαντικό κίνδυνο επανεκτίμησης στη λογιστική αξία των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού στην επόμενη περίοδο αναφέρονται κατωτέρω.

(1) Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

(α) Φόρος εισοδήματος

Ο Όμιλος υπόκειται σε περιοδικούς ελέγχους από τις τοπικές φορολογικές αρχές των διαφόρων χωρών όπου δραστηριοποιείται. Η διαδικασία προσδιορισμού του φόρου εισοδήματος και της αναβαλλόμενης φορολογίας είναι πολύπλοκη και απαιτεί σε μεγάλο βαθμό να γίνουν εκτιμήσεις και να ασκηθεί κρίση. Υπάρχουν πολλές συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός προσδιορισμός του φόρου είναι αβέβαιος. Σε περίπτωση που φορολογικά θέματα δεν έχουν διευθετηθεί με τις τοπικές αρχές, η διοίκηση του Ομίλου λαμβάνει υπόψιν την εμπειρία του παρελθόντος και τη συμβουλή ειδικών σε φορολογικά και νομικά θέματα προκειμένου να αναλύσει τα συγκεκριμένα γεγονότα και συνθήκες, να ερμηνεύσει τη σχετική φορολογική νομοθεσία, να εκτιμήσει τη θέση των φορολογικών αρχών σε αντίστοιχες υποθέσεις και να αποφασίσει εάν χρειάζεται να αναγνωρίσει σχετικές προβλέψεις ή να γνωστοποιήσει ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Όταν ο Όμιλος πρέπει να προβεί σε πληρωμές ποσών προκειμένου να προσφύγει κατά των φορολογικών αρχών, οι σχετικές πληρωμές καταγράφονται ως απαιτήσεις. (Σημ. 11)

Εάν το τελικό αποτέλεσμα του ελέγχου είναι διαφορετικό από το αρχικώς αναγνωρισθέν, η διαφορά θα επηρεάσει τον φόρο εισοδήματος και την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/ υποχρέωση κατά την περίοδο οριστικοποίησης του αποτελέσματος.

(β) Ανάκτηση αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά που αφορούν σε φορολογικές ζημιές προηγούμενων ετών. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αναλόγως της αιτίας λόγω της οποίας προκύπτουν, τέτοιες φορολογικές ζημιές είναι διαθέσιμες για συμψηφισμό για περιορισμένο χρονικό διάστημα από τη χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιούνται. Ο Όμιλος κάνει παραδοχές σχετικά με το εάν αυτές οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις δύνανται να ανακτηθούν, χρησιμοποιώντας το εκτιμώμενο μελλοντικό φορολογητέο εισόδημα σύμφωνα με το εγκεκριμένο επιχειρηματικό σχέδιο και τον προϋπολογισμό της εκάστοτε εταιρείας του.

(γ) Πρόβλεψη για περιβαλλοντολογική αποκατάσταση

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην βιομηχανία πετρελαίου και οι βασικές του δραστηριότητες περιλαμβάνουν την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων, τη διύλιση αργού πετρελαίου, τη διάθεση προϊόντων πετρελαίου, και την παραγωγή και διάθεση πετροχημικών προϊόντων. Οι περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις που πιθανό να προκληθούν από τις προαναφερθείσες ουσίες και προϊόντα πιθανόν να αναγκάσουν τον Όμιλο να προβεί σε έξοδα αποκατάστασης έτσι ώστε να είναι σύμφωνος με σχετικούς κανονισμούς και νόμους στις διάφορες περιοχές όπου δραστηριοποιείται και να εκπληρώσει τις νομικές και συμβατικές του υποχρεώσεις. Ο Όμιλος διενεργεί σχετικές αναλύσεις και εκτιμήσεις με τους τεχνικούς και νομικούς του συμβούλους ώστε να προσδιορίσει την πιθανότητα να προκύψουν δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης, καθώς και να εκτιμήσει τα σχετικά ποσά και τη χρονική περίοδο κατά την οποία οι δαπάνες αυτές είναι πιθανό να προκύψουν. Ο Όμιλος δημιουργεί σχετική πρόβλεψη στις οικονομικές του καταστάσεις για τις εκτιμώμενες δαπάνες περιβαλλοντολογικής αποκατάστασης όταν αυτές θεωρούνται πιθανές. Όταν ο οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υποχρέωσης διαφέρει από το ποσό της σχετικής πρόβλεψης, η διαφορά επιβαρύνει την κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου.

(δ) Εκτιμήσεις κατά τον υπολογισμό αξίας χρήσης

Τα ανακτήσιμα ποσά των Μονάδων Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤΡ) έχουν καθοριστεί για σκοπούς ελέγχου απομείωσης, με βάση τον υπολογισμό της αξίας χρήσης τους, ο οποίος απαιτεί εκτιμήσεις. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, οι εκτιμώμενες ταμειακές ροές προεξοφλούνται στην παρούσα αξία τους με τη χρήση ενός συντελεστή προεξόφλησης υπολογισμένου προ φόρων ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος καθώς και τους κινδύνους που συνδέονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Στον υπολογισμό χρησιμοποιούνται ταμειακές προβλέψεις βασισμένες σε εγκεκριμένους από τη Διοίκηση προϋπολογισμούς. Αυτοί οι προϋπολογισμοί και οι προβλέψεις ταμειακών ροών συνήθως καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Ταμειακές ροές πέραν της περιόδου κατά την οποία οι προβλέψεις είναι διαθέσιμες, προεκτείνονται βάσει των εκτιμώμενων ρυθμών ανάπτυξης. Αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης είναι συνεπείς με προβλέψεις που περιλαμβάνονται σε εκθέσεις για τη χώρα ή τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η εκάστοτε ΜΠΤΡ. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των διαφορετικών ΜΠΤΡ ή παγίων και οι εκάστοτε αναλύσεις ευαισθησίας που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφέρονται στις σημειώσεις 6. για τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, 7. για την υπεραξία και 8. για τις επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες όπου και εξηγούνται περαιτέρω.

(ε) Εκτίμηση εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές χρηματαγορές (π.χ. συμβόλαια παραγώγων εκτός της αγοράς παραγώγων, καθώς και ορισμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση) προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης. Ο Όμιλος επιλέγει την κατά την κρίση του κατάλληλη μέθοδο αποτίμησης για κάθε περίπτωση κάνοντας υποθέσεις οι οποίες βασίζονται ως επί το πλείστον σε διαθέσιμες πληροφορίες στο τέλος της χρήσης για συναλλαγές που διενεργούνται σε ενεργές αγορές.

(στ) Προβλέψεις για απομείωση απαιτήσεων

Η διοίκηση εκτιμά τις προβλέψεις απομείωσης απαιτήσεων βασισμένη σε αναφορές για το ανοιχτό υπόλοιπο των πελατών της, λαμβάνοντας υπόψη την προηγούμενη εμπειρία σχετικά με τους ρυθμούς είσπραξης απαιτήσεων στον κλάδο των πετρελαιοειδών, τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες καθώς και τις εξασφαλίσεις και εγγυήσεις που έχει λάβει από τους συγκεκριμένους πελάτες. Ο Όμιλος επανεκτιμά το ύψος των επισφαλών απαιτήσεων βάσει της εμπορικής συμπεριφοράς του πελάτη λαμβάνοντας υπόψη εκθέσεις από τη νομική υπηρεσία, που καταρτίζονται αφού συνεκτιμηθούν τα ιστορικά στοιχεία με τις τελευταίες εξελίξεις στις σχετικές υποθέσεις. Γίνονται επίσης εκτιμήσεις σχετικά με τα ποσά που αναμένεται να ανακτηθούν σε περίπτωση πελατών που αθέτησαν στο παρελθόν τις υποχρεώσεις τους αφού ληφθούν υπόψη τυχόν διακανονισμοί όπου ο πελάτης αποπληρώνει τις συμφωνηθείσες δόσεις αλλά και ποσά που θα ανακτηθούν μέσω εγγυήσεων που έχουν δοθεί.

(ζ) Συνταξιοδοτικά προγράμματα

Η παρούσα αξία των συνταξιοδοτικών παροχών των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών προσωπικού του Ομίλου, βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που προσδιορίζονται με τη χρήση αναλογιστικών μεθόδων και παραδοχών. Μία τέτοια αναλογιστική παραδοχή είναι και το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του κόστους της παροχής. Οι τυχόν αλλαγές στις παραδοχές αυτές θα επηρεάσουν το υπόλοιπο των συνταξιοδοτικών υποχρεώσεων. Ο Όμιλος καθορίζει το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης στο τέλος κάθε χρήσης. Αυτό ορίζεται ως το επιτόκιο το οποίο θα έπρεπε να χρησιμοποιηθεί ώστε να προσδιοριστεί η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών, οι οποίες αναμένεται να απαιτηθούν για την κάλυψη των υποχρεώσεων των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Για τον καθορισμό του κατάλληλου επιτοκίου προεξόφλησης, ο Όμιλος χρησιμοποιεί το επιτόκιο των χαμηλού ρίσκου εταιρικών ομολογιών, τα οποία μετατρέπονται στο νόμισμα στο οποίο η υποχρέωση θα πληρωθεί, και των οποίων η ημερομηνία λήξης πλησιάζει εκείνη της σχετικής συνταξιοδοτικής υποχρέωσης.

Άλλες σημαντικές παραδοχές των υποχρεώσεων συνταξιοδοτικών παροχών βασίζονται μερικώς στις τρέχουσες συνθήκες αγοράς. Περαιτέρω πληροφόρηση παρατίθεται στη Σημείωση 18.

(η) Προβλέψεις για επίδικες υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Η Διοίκηση αξιολογεί την έκβαση των υποθέσεων, λαμβάνοντας υπόψη τη διαθέσιμη πληροφόρηση της νομικής υπηρεσίας του Ομίλου και, εάν υπάρχει πιθανότητα αρνητικής έκβασης τότε ο Όμιλος προβαίνει στο σχηματισμό των απαραίτητων προβλέψεων. Οι προβλέψεις, όπου απαιτούνται, υπολογίζονται με βάση την παρούσα αξία των εκτιμήσεων της διοίκησης για τη δαπάνη που θα χρειαστεί για την διευθέτηση των αναμενόμενων υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού. Η παρούσα αξία βασίζεται σε έναν αριθμό παραγόντων που απαιτεί την άσκηση κρίσης.

(θ) Αποσβέσεις ενσώματων παγίων

Ο Όμιλος περιοδικά ελέγχει την ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων στοιχείων του προκειμένου να εκτιμήσει την καταλληλότητα των αρχικών εκτιμήσεων. Για τον προσδιορισμό της ωφέλιμης ζωής, η οποία μπορεί να διαφοροποιείται λόγω διαφόρων παραγόντων όπως οι τεχνολογικές εξελίξεις και τα προγράμματα συντήρησης παγίων, ο Όμιλος, μπορεί να λαμβάνει τεχνικές μελέτες και να χρησιμοποιεί εξωτερικές πηγές.

(2) Σημαντικές κρίσεις κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών του Ομίλου

(ι) Απομείωση αξίας χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση

Ο Όμιλος ακολουθεί τις οδηγίες του ΔΛΠ 39 προκειμένου να καθορίσει τότε μία χρηματοοικονομική επένδυση διαθέσιμη προς πώληση έχει υποστεί απομείωση αξίας. Αυτή η απόφαση απαιτεί άσκηση σημαντικής κρίσης κατά την οποία ο Όμιλος αξιολογεί, μεταξύ άλλων, τη διάρκεια και το βαθμό κατά τον οποίο η εύλογη αξία της επένδυσης είναι μικρότερη από το κόστος της, καθώς και τη χρηματοοικονομική «υγεία» και το βραχυπρόθεσμο επιχειρηματικό μέλλον της, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων όπως οι επιδόσεις του κλάδου που δραστηριοποιείται, οι αλλαγές στην τεχνολογία και οι λειτουργικές και χρηματοδοτικές ταμειακές ροές της.

(κ) Απομείωση μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και επενδύσεων

Ο Όμιλος ελέγχει σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υπάρχουν ενδείξεις απομείωσης για τα μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά του στοιχεία (Σημ. 2.10) και τις επενδύσεις του σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες. Εάν υπάρξουν ενδείξεις, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των παγίων του. Για να προσδιοριστεί αν υπάρχουν σχετικές ενδείξεις αλλά και για να καθοριστούν οι Μονάδες Παραγωγής Ταμειακών Ροών απαιτείται η άσκηση κρίσης.

5 Πληροφόρηση κατά τομέα

Όλες οι κύριες επιχειρηματικές αποφάσεις λαμβάνονται από την εκτελεστική επιτροπή του Ομίλου. Η εκτελεστική επιτροπή ελέγχει τις εσωτερικές αναφορές χρηματοοικονομικής πληροφόρησης για να αξιολογήσει την επίδοση του Ομίλου και να λάβει αποφάσεις σχετικά με την κατανομή των πόρων. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει καθορίσει τους τομείς δραστηριότητας βασισμένη σε αυτές τις αναφορές. Η εκτελεστική επιτροπή χρησιμοποιεί διάφορα κριτήρια για να αξιολογήσει τις δραστηριότητες του Ομίλου, τα οποία ποικίλουν ανάλογα με τη φύση και το βαθμό ωριμότητας του κάθε τομέα, λαμβάνοντας υπόψη τους εκάστοτε κινδύνους, τις υπάρχουσες ταμειακές ανάγκες, καθώς και πληροφορίες σχετικές με τα προϊόντα και τις αγορές. Το πλαίσιο κατάρτισης των εσωτερικών αναφορών χρηματοοικονομικής πληροφόρησης είναι αντίστοιχο με αυτό των οικονομικών καταστάσεων.

Οι βασικοί τομείς του Ομίλου είναι:

α) Τομέας Δύλισης, Εφοδιασμού και Εμπορίας:

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: εστιάζεται γύρω από τη λειτουργία των τριών διυλιστηρίων του Ομίλου που βρίσκονται στον Ασπρόπυργο, στην Ελευσίνα και στη Θεσσαλονίκη, τα οποία καλύπτουν περίπου 65%

της συνολικής διυλιστικής ικανότητας της χώρας, ενώ διαθέτουν συνολικά δεξαμενές αποθήκευσης αργού πετρελαίου και προϊόντων πετρελαίου χωρητικότητας 6,65 εκατ. m³.

- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: αφορά στις εγκαταστάσεις ΟΚΤΑ στα Σκόπια, που συνδέονται μέσω αγωγού με το διυλιστήριο Θεσσαλονίκης για μεταφορά προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας (πετρέλαιο κίνησης).

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

β) Τομέας Λιανικής Εμπορίας:

- Δραστηριότητα στην Ελλάδα: Στην Ελλάδα, ο Όμιλος δραστηριοποιείται με τη θυγατρική εμπορική εταιρεία ΕΚΟ ΑΒΕΕ και διαθέτει το πληρέστερο δίκτυο εφοδιασμού καυσίμων με τα εμπορικά σήματα ΕΚΟ και ΒΡ το οποίο περιλαμβάνει συνολικά 1.760 πρατήρια, εκ των οποίων 201 είναι ιδιολεειτουργούμενα.
- Δραστηριότητα στο εξωτερικό: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στο εξωτερικό μέσω των θυγατρικών του εταιρειών στην Κύπρο, τη Βουλγαρία, τη Σερβία, το Μαυροβούνιο και την ΠΓΔΜ. Συνολικά το δίκτυο πρατηρίων αριθμεί 302 πρατήρια.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

γ) Τομέας Έρευνας και Εκμετάλλευσης Υδρογονανθράκων:

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται επίσης σε εν εξελίξει έργα που σχετίζονται με την έρευνα και την παραγωγή υδρογονανθράκων σε διάφορες περιοχές της Ελλάδας, όπως στη θαλάσσια ερευνητική περιοχή της Θράκης στο Βόρειο Αιγαίο, στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου (Δυτικά) οι δύο χερσαίες περιοχές «Άρτα – Πρέβεζα» και «ΒΔ Πελοπόννησος», και στην θαλάσσια περιοχή 2 (Block 2) δυτικά της Κέρκυρας.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα και την πρόοδο των έργων στα οποία δραστηριοποιείται, περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

δ) Τομέας Πετροχημικών:

Οι δραστηριότητες των πετροχημικών επικεντρώνονται κυρίως στην παραγωγή και εμπορία πολυπροπυλενίου, ΒΟΡΡ φιλμ και διαλυτών. Επίσης, ο τομέας περιλαμβάνει εμπορία εισαγόμενων πλαστικών και χημικών προϊόντων. Το εργοστάσιο παραγωγής πολυπροπυλενίου που βρίσκεται στη Θεσσαλονίκη τροφοδοτείται κυρίως από προπυλένιο που παράγεται στο διυλιστήριο του ομίλου στον Ασπρόπυργο. Μέρος της παραγωγής του παραγόμενου πολυπροπυλενίου αποτελεί την πρώτη ύλη για τη μονάδα παραγωγής ΒΟΡΡ φιλμ στην Κομοτηνή.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

ε) Τομέας Φυσικού Αερίου & Ηλεκτρικής Ενέργειας

- Φυσικό Αέριο: Ο Όμιλος συμμετέχει στον τομέα του Φυσικού Αερίου μέσω της συνδεδεμένης εταιρείας ΔΕΠΑ Α.Ε. (35% ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε., 65% ΤΑΙΠΕΔ). Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στην προμήθεια Φυσικού Αερίου στην Ελλάδα (μέσω αγωγών και της εγκατάστασης αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στη Ρεβυθούσα) και στην εμπορία Φυσικού Αερίου σε μεγάλους καταναλωτές όπως ηλεκτροπαραγωγοί και βιομηχανίες. Η ΔΕΠΑ συμμετέχει επίσης σε διασυνοριακά έργα μεταφοράς φυσικού αερίου.
- Ηλεκτρική Ενέργεια: Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Η Elpedison B.V.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison Α.Ε. κατά 75,78%. Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας συμπληρώνεται από την ΕΛΛΑΚΤΩΡ (22,74%) και τη ΧΑΛΚΟΡ (1,48%).

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες του τομέα περιέχονται στη Σημείωση 8, καθώς και στην Ετήσια Έκθεση του Ομίλου.

Πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017						Σύνολο
	Αιόλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	7.000.768	2.911.614	-	266.931	1.784	11.423	10.192.520
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(2.181.175)	(6.930)	-	-	(11)	(9.714)	(2.197.830)
Καθαρές Πωλήσεις	4.819.593	2.904.684	-	266.931	1.773	1.709	7.994.690
ΕΒΙΤΔΑ	670.226	95.034	(4.643)	95.089	1.045	(5.692)	851.059
Αποσβέσεις	(142.718)	(39.048)	(273)	(4.238)	(469)	(2.530)	(189.276)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	527.508	55.986	(4.916)	90.851	576	(8.222)	661.783
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	(8.138)	(47)	12	-	-	-	(8.173)
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοι	(10.241)	1.017	-	-	40.455	(3)	31.228
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(101.801)	(21.498)	-	13	1	(41.768)	(165.053)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	407.328	35.458	(4.904)	90.864	41.032	(49.993)	519.785
Φόρος εισοδήματος							(135.862)
Καθαρά κέρδη περιόδου							383.923
(Κέρδη) αποδοτέα σε μετόχους μειοψηφίας							(2.551)
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							381.372

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Πληροφορίες σχετικά με τις πωλήσεις, τα κέρδη, καθώς και άλλα οικονομικά μεγέθη ανά τομέα δραστηριότητας για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016, παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

	Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016						Σύνολο
	Διύλιση	Λιανική Εμπορία	Έρευνα & Παραγωγή	Χημικά	Αέριο & Ενέργεια	Λοιπά	
Μικτές Πωλήσεις	5.707.002	2.333.559	-	252.387	1.641	14.770	8.309.359
Πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων	(1.679.040)	(5.569)	-	-	-	(11.497)	(1.696.106)
Καθαρές Πωλήσεις	4.027.962	2.327.990	-	252.387	1.641	3.273	6.613.253
EBITDA	661.737	92.971	(5.372)	100.326	(4.703)	(3.710)	841.249
Αποσβέσεις	(154.038)	(47.975)	(187)	(6.406)	(435)	(437)	(209.478)
Λειτουργικό κέρδος / (ζημιά)	507.699	44.996	(5.559)	93.920	(5.138)	(4.147)	631.771
Κέρδη / (ζημιές) από συναλλαγματικές διαφορές	21.070	(133)	(17)	-	-	(147)	20.773
Κέρδη / (ζημιές) από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοι	(10.647)	600	-	-	23.958	(4)	13.907
Καθαρά αποτελέσματα χρηματοοικονομικής λειτουργίας	(140.705)	(28.242)	(3)	13	(4)	(31.839)	(200.780)
Κέρδη/ (ζημιές) προ φόρων	377.417	17.221	(5.579)	93.933	18.816	(36.137)	465.671
Φόρος εισοδήματος							(136.936)
Καθαρά κέρδη περιόδου							328.735
Ζημιές αποδοτές σε μετόχους μειοψηφίας							1.025
Καθαρά κέρδη έτους αποδοτέα στους ιδιοκτήτες της μητρικής							329.760

Οι πωλήσεις μεταξύ επιχειρησιακών τομέων αφορούν κυρίως πωλήσεις από τον τομέα Διύλισης προς τους άλλους τομείς.

Η κατηγορία «Λοιπά» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Κατά τη διάρκεια του 2017, η διοίκηση επανεξέτασε τον τρόπο παρουσίασης των συμβάσεων ανταλλαγής πετρελαιοειδών με προϊόντα ίδιας κατηγορίας και αξίας. Μέχρι τότε, οι πωλήσεις και οι αγορές που προέκυπταν από τέτοιες συναλλαγές παρουσιάζονταν στις γραμμές "Κύκλος εργασιών" και "Κόστος πωληθέντων" αντίστοιχα. Μετά την παραπάνω επανεξέταση, οι παραπάνω συναλλαγές δεν θεωρούνται πλέον πωλήσεις και για το σκοπό αυτό τα συγκριτικά στοιχεία παρουσιάζονται με αναταξινόμηση ποσού €66,7 εκατ. από τον "Κύκλο εργασιών" στο "Κόστος Πωληθέντων" έτσι ώστε να ταυτίζονται με την αλλαγή στον τρόπο παρουσίασης.

Πέραν της παραπάνω αλλαγής, δεν υπάρχουν άλλες διαφοροποιήσεις στον ορισμό ή στη βάση μέτρησης του κέρδους ή ζημίας των τομέων σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2016.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύονται οι καθαρές πωλήσεις του Ομίλου ανά τύπο αγοράς (εσωτερική αγορά, εξαγωγές, αεροπορία και ναυτιλία και διεθνείς δραστηριότητες):

	Για το έτος που έληξε:	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Καθαρές πωλήσεις		
Εσωτερική αγορά	2.740.924	2.196.260
Αεροπορία & Ναυτιλία	1.098.784	797.830
Εξαγωγές	3.021.704	2.612.134
Διεθνείς δραστηριότητες	1.133.278	1.007.029
Σύνολο	7.994.690	6.613.253

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις κατά τομέα κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017 και 2016 έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Σύνολο ενεργητικού		
Δύλιση	5.100.986	5.337.313
Λιανική Εμπορία	1.262.001	1.272.293
Έρευνα & Παραγωγή	5.349	9.123
Χημικά	517.612	367.398
Αέριο & Ενέργεια	721.102	693.498
Λοιποί Τομείς	1.516.314	1.662.431
Ενδο-εταιρικά	(1.963.289)	(2.153.235)
Σύνολο	7.160.075	7.188.821
Σύνολο παθητικού		
Δύλιση	3.412.030	3.783.405
Λιανική Εμπορία	618.744	630.432
Έρευνα & Παραγωγή	14.091	14.626
Χημικά	207.250	111.208
Αέριο & Ενέργεια	3.483	3.337
Λοιποί Τομείς	1.483.475	1.648.586
Ενδο-εταιρικά	(950.572)	(1.144.408)
Σύνολο	4.788.501	5.047.186

Η κατηγορία «Λοιποί τομείς» περιλαμβάνει εταιρείες του Ομίλου οι οποίες ασχολούνται με χρηματοοικονομικές και συμβουλευτικές υπηρεσίες καθώς και με τεχνικές μελέτες.

Δεν έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στον ορισμό των τομέων ή στην ανάλυση ανά τομέα των συνόλων ενεργητικού και παθητικού σε σχέση με τις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

6 Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

	Οικόπεδα	Κτίρια	Μη/κός εξοπλισμός	Μεταφορικά μέσα	Έπιπλα και εξαρτήματα	Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	286.567	889.226	4.520.019	90.720	160.162	63.738	6.010.432
Προσθήκες	2.209	1.905	10.901	2.599	9.403	94.398	121.415
Κεφαλαιοποιημένα έργα	194	7.155	57.996	132	145	(65.622)	-
Πωλήσεις	(539)	(988)	(6.188)	(684)	(1.631)	(223)	(10.253)
Συναλλαγματικές διαφορές	(305)	(347)	3.684	2	34	(16)	3.052
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	727	(7.704)	-	102	(3.666)	(10.541)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	288.126	897.678	4.578.708	92.769	168.215	88.609	6.114.105
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	-	408.915	2.027.382	57.042	138.541	-	2.631.880
Αποσβέσεις έτους	-	31.078	152.470	4.265	6.385	-	194.198
Απομείωση αξίας	-	-	8.313	-	-	-	8.313
Πωλήσεις	-	(681)	(5.961)	(684)	(1.479)	-	(8.805)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(31)	111	2	14	-	96
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	(11)	(2.348)	-	(24)	-	(2.383)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	-	439.270	2.179.967	60.625	143.437	-	2.823.299
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	288.126	458.408	2.398.741	32.144	24.778	88.609	3.290.806
Κόστος							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	288.126	897.678	4.578.708	92.769	168.215	88.609	6.114.105
Προσθήκες	28.089	6.641	17.646	3.990	13.844	135.285	205.495
Κεφαλαιοποιημένα έργα	326	6.463	110.714	327	450	(118.280)	-
Πωλήσεις	(1.689)	(2.956)	(2.337)	(529)	(1.124)	(283)	(8.918)
Συναλλαγματικές διαφορές	882	1.406	369	(1)	3	51	2.710
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	(177)	177	3.633	-	-	(3.251)	382
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	315.557	909.409	4.708.733	96.556	181.388	102.131	6.313.774
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις							
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	-	439.270	2.179.967	60.625	143.437	-	2.823.299
Αποσβέσεις έτους	-	30.167	140.980	1.822	7.563	-	180.532
Απομείωση αξίας	2.689	-	-	-	-	-	2.689
Πωλήσεις	-	(2.862)	(1.988)	(500)	(878)	-	(6.228)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	973	332	1	3	-	1.309
Μεταφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	280	-	-	-	280
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	2.689	467.548	2.319.571	61.948	150.125	-	3.001.881
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	312.868	441.861	2.389.162	34.608	31.263	102.131	3.311.893

- (1) Ο Όμιλος δεν έχει δεσμεύσει ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία για εξασφάλιση των δανειακών του υποχρεώσεων.
- (2) Κατά τη χρήση του 2017 έχει κεφαλαιοποιηθεί ποσό €2,4 εκατ. (2016: €1,9 εκατ.) που αφορά τόκους κατασκευαστικής περιόδου για ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση του τομέα της διύλισης, με μέσο επιτόκιο δανεισμού 5,34% (2016: 5,85%).
- (3) Οι «Μεταφορές και λοιπές κινήσεις», συμπεριλαμβάνουν κυρίως την ανακατανομή ανταλλακτικών των μονάδων των διυλιστηρίων από τα αποθέματα στα πάγια και τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Κατά τη διάρκεια του 2017, ο Όμιλος προχώρησε σε αλλαγές στην κατανομή της πρόβλεψης για αναλώσιμα και ανταλλακτικά. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα, τα συγκριτικά στοιχεία για τον Μηχανολογικό Εξοπλισμό (κόστος) να αλλάζουν ως εξής: Το Αρχικό υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2016 μειώθηκε κατά 6,7 εκατ., ενώ στη γραμμή των μεταφορών και λοιπών κινήσεων μειώθηκε κατά 5,4 εκατ. (Σημ 10).
- (4) Η «Απομείωση αξίας» ύψους €2,7 εκατ., αφορά την μείωση της τρέχουσας αξίας έκτασης γης στο Μαυροβούνιο στην ανακτήσιμη αξία, όπως προσδιορίστηκε από την εύλογη αξία της. Η έκταση αυτή αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, Jugoretrol AD και περιλαμβάνεται στον τομέα της Λιανικής Εμπορίας. Η απομείωση συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά» των αποτελεσμάτων.

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

- (5) Η «Απομείωση αξίας» στη στήλη «Μηγ/κός εξοπλισμός» ύψους €8,3 εκατ. το 2016, αφορά στον αγωγό που συνδέει την Θεσσαλονίκη με τα Σκόπια. Κατά τη διάρκεια του 2017 και προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη παρουσίαση, ο Όμιλος μετέφερε την απομείωση των € 8,3 εκατ. από την γραμμή του αρχικού κόστους στις συσσωρευμένες αποσβέσεις. Ο αγωγός αποτελεί περιουσιακό στοιχείο της θυγατρικής του Ομίλου, ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε. Η ζημιά απομείωσης συμπεριλαμβάνεται στη γραμμή «Κόστος πωληθέντων» των αποτελεσμάτων. Δεδομένου ότι η επαναλειτουργία του αγωγού δεν έχει ξεκινήσει, ο έλεγχος απομείωσης πραγματοποιήθηκε και για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017. Βάσει αυτού του ελέγχου απομείωσης, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία του παγίου είναι ανακτήσιμη μέσω των μελλοντικών ταμειακών ροών και επομένως δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον ζημιά απομείωσης. Στα πλαίσια του ελέγχου απομείωσης, πραγματοποιήθηκε και ανάλυση ευαισθησίας για τις σημαντικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν (σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου, χρόνος επανέναρξης εργασιών κ.α.) η οποία επίσης έδειξε πως η ανακτήσιμη αξία του παγίου είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική του αξία. Τα αποτελέσματα του ελέγχου που πραγματοποιήθηκε εξαρτώνται περισσότερο από το χρόνο επανέναρξης της λειτουργίας του αγωγού, παρόλα αυτά η διοίκηση του Ομίλου θεωρεί βέβαιο πως τυχόν μείωση στις μελλοντικές ταμειακές ροές λόγω καθυστέρησης, θα αντισταθμιστεί από την αύξηση της ωφέλιμης ζωής του αγωγού η οποία είναι τεχνικά εφικτή σύμφωνα με την άποψη της διοίκησης. Πέραν των ανωτέρω δεν εντοπίστηκε κάποια άλλη ένδειξη απομείωσης παγίων στις 31 Δεκεμβρίου 2017.
- (6) Οι αποσβέσεις ενσώματων παγίων ύψους €180,5 εκατ. (2016: €194,2 εκατ.) και ασώματων παγίων ύψους €8,7 εκατ. (2016: €15,3 εκατ.), κατανέμονται στις παρακάτω γραμμές της Ενοποιημένης Κατάστασης Συνολικών Εισοδημάτων:
- Κόστος πωληθέντων €134,1 εκατ. (2016: €146,9 εκατ.),
  - Έξοδα πωλήσεων και λειτουργίας διάθεσης €47 εκατ. (2016: €53,5 εκατ.),
  - Έξοδα διοικητικής λειτουργίας €8,1 εκατ. (2016: €9 εκατ.) και
  - Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης €0 εκατ. (2016: €0,1 εκατ.).

7 Ασώματες ακινητοποιήσεις

	Υπεραξία	Δικαιώματα μισθώσεων χώρων	Λογισμικό	Δικαιώματα και άδειες	Λοιπά	Σύνολο
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	133.914	50.276	100.705	40.016	73.812	398.723
Προσθήκες	-	70	2.897	316	1.021	4.304
Πωλήσεις	-	(275)	(66)	-	-	(341)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	(156)	(249)	-	(66)	(471)
Λοιπές κινήσεις	-	-	2.749	351	(341)	2.759
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	133.914	49.915	106.036	40.683	74.426	404.974
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	71.829	29.019	91.103	30.060	59.650	281.661
Αποσβέσεις έτους	-	3.204	5.292	1.994	4.790	15.280
Πωλήσεις	-	(201)	(55)	-	-	(256)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	(3)	-	(4)	(7)
Λοιπές κινήσεις	-	-	222	52	(272)	2
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	71.829	32.022	96.559	32.106	64.164	296.680
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2016	62.085	17.893	9.477	8.577	10.262	108.294
Κόστος						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	133.914	49.915	106.036	40.683	74.426	404.974
Προσθήκες	-	1.378	1.804	55	-	3.237
Πωλήσεις	-	(52)	(110)	(2.573)	-	(2.735)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	32	-	177	209
Λοιπές κινήσεις	-	-	3.765	(90)	-	3.675
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	133.914	51.241	111.527	38.075	74.603	409.360
Συσσωρευμένες αποσβέσεις						
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	71.829	32.022	96.559	32.106	64.164	296.680
Αποσβέσεις έτους	-	2.849	4.919	758	218	8.744
Πωλήσεις	-	(37)	(80)	(1.927)	-	(2.044)
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	9	287	-	296
Λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	71.829	34.834	101.407	31.224	64.382	303.676
Αναπόσβεστη αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017	62.085	16.407	10.120	6.851	10.221	105.684

- (1) Η εναπομείνουσα υπεραξία την 31 Δεκεμβρίου 2017 αφορά κυρίως την Ελληνικά Πετρέλαια Κύπρου ΛΤΔ που εξαγοράστηκε το 2003 και περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με την πολιτική που αναφέρεται στη σημ. 2.8. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017 η σχετική υπεραξία εξετάστηκε για απομείωση με τη μέθοδο της αξίας χρήσεως (value-in-use). Για τον υπολογισμό αυτό χρησιμοποιήθηκαν προβλέψεις ταμειακών ροών βασισμένες στο εγκεκριμένο από την Διοίκηση πενταετές επιχειρηματικό πλάνο της Εταιρείας. Οι ταμειακές ροές μετά τα πρώτα πέντε έτη προέκυψαν με την χρησιμοποίηση ενός εκτιμώμενου ρυθμού ανάπτυξης 1% που αντικατοπτρίζει τις προβλέψεις της Διοίκησης, βάσει επίσημων προβλέψεων αύξησης του ΑΕΠ. Η Διοίκηση καθορίζει τον ετήσιο ρυθμό ανάπτυξης του όγκου πωλήσεων και τα μεικτά περιθώρια κέρδους με βάση αποδόσεις του παρελθόντος και προσδοκίες για την ανάπτυξη της αγοράς. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε ήταν 5,2% και αντικατοπτρίζει τους συγκεκριμένους κινδύνους των εταιρειών. Τα αποτελέσματα της μεθόδου αυτής καταδεικνύουν ότι η εκτίμηση υπερκαλύπτει σε σημαντικό βαθμό την υπεραξία αυτή, η οποία ανέρχεται σε €62 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Πραγματοποιήθηκε ανάλυση ευαισθησίας για τις βασικές υποθέσεις του μοντέλου (προεξοφλητικά επιτόκια και ρυθμό ανάπτυξης στο διηνεκές) ώστε να εξεταστεί η επάρκεια του περιθωρίου αξίας. Το αποτέλεσμα της ανάλυσης ευαισθησίας ήταν ότι το ανακτήσιμο ποσό υπερβαίνει κατά πολύ την λογιστική αξία.
- (2) Οι λοιπές ασώματες ακινητοποιήσεις περιλαμβάνουν πρωτίστως τα δικαιώματα χρήσης γης στη Σερβία και το Μαυροβούνιο στις περιπτώσεις όπου το τοπικό νομικό πλαίσιο δεν επιτρέπει την πλήρη κυριότητα της ακίνητης περιουσίας.

- (3) Οι «Λοιπές κινήσεις», στη στήλη «Λογισμικό», περιλαμβάνουν κατά κύριο λόγο τη μεταφορά κόστους λογισμικών προγραμμάτων, το οποίο παγιοποιήθηκε μέσα στο 2017, από τις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» στα άυλα περιουσιακά στοιχεία. Τα προγράμματα αυτά κατηγοριοποιούνται αρχικά στις «Ακινήτοποιήσεις υπό εκτέλεση» καθώς η υλοποίησή τους πραγματοποιείται εντός μεγάλων χρονικών περιόδων. Τα λογισμικά προγράμματα μεταφέρονται στα ασώματα περιουσιακά στοιχεία όταν η υλοποίηση τους έχει οριστικοποιηθεί και έχουν ελεγχθεί ως κατάλληλα προς χρήση.

8 Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Αρχή έτους	689.607	678.637
Έσοδα από μερίσματα	(19.346)	(1.139)
Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες	31.228	13.907
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	(869)
Αύξηση / (μείωση) μετοχικού κεφαλαίου	147	-
Απομείωση αξίας επενδύσεων (Σημ.24)	-	(248)
Λοιπές κινήσεις	(1)	(681)
Τέλος έτους	701.635	689.607

α) Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται στους κλάδους παραγωγής, εμπορίας και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας στην Ελλάδα, μέσω της συμμετοχής του στην κοινοπραξία Elpedison B.V, με ποσοστό 50%. Το υπόλοιπο 50% κατέχεται από την εταιρεία EDISON International. Ο Όμιλος ενοποιεί την Elpedison B.V. χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της καθαρής θέσης και για αυτό το λόγο τα ενοποιημένα αποτελέσματα του Ομίλου Elpedison B.V. εμφανίζονται στη γραμμή “Κέρδη από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”, ενώ το ποσό της συμμετοχής εμφανίζεται στη γραμμή “Επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις και κοινοπραξίες”.

Δεδομένης της σημαντικότητας του κλάδου αυτού για τον Όμιλο, ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου Elpedison B.V. (με βάση προσχέδιο οικονομικών καταστάσεων), ο οποίος περιλαμβάνει τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της Elpedison A.E. κατά 75,78%.

Όμιλος Elpedison B.V.	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	284.100	306.652
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	35.615	30.542
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	110.081	116.479
Σύνολο ενεργητικού	429.796	453.673
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	85.255	97.234
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	241.501
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	30.004	27.305
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	224.264	11.096
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	90.273	76.537
Σύνολο υποχρεώσεων	344.541	356.439
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	429.796	453.673

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	414.299	322.233
Κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA)	30.578	40.027
Αποσβέσεις	28.068	27.446
Λειτουργικό αποτέλεσμα	2.510	12.580
Χρηματοοικονομικά έσοδα	402	794
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(14.484)	(18.224)
(Ζημιές) / Κέρδη προ φόρων	(11.572)	(13.296)
Φόρος εισοδήματος	(707)	(4.945)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη έτους	(12.279)	(18.241)
(Ζημιές) / Καθαρά κέρδη που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	(5.917)	(12.375)

Τον Σεπτέμβριο του 2016, η Elpedison συμφώνησε με τους δανειστές της τη διετή επέκταση των δανείων της ύψους €259,6 εκατ. έως τον Σεπτέμβριο του 2018. Τα δάνεια είναι πλήρως εγγυημένα από τους τελικούς μετόχους της Elpedison A.E. ανάλογα με το ποσοστό του καθενός στην εταιρεία και προβλέπουν τριμηνιαίες αποπληρωμές κεφαλαίου ύψους €3 εκατ., καθώς και υποχρεωτικές αποπληρωμές κεφαλαίου από οποιεσδήποτε εισροές αφορούν σε ιστορικές οφειλές των ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και ΑΔΜΗΕ Α.Ε. προς την Εταιρεία. Επιπρόσθετα, οι όροι των νέων δανείων προβλέπουν την εφαρμογή cash sweep μηχανισμού, σύμφωνα με τον οποίο το 50% της περίσσειας των ταμειακών ροών της Εταιρείας θα χρησιμοποιείται, σε εξαμηνιαία βάση, για την αποπληρωμή των δανείων αυτών. Τα δάνεια που εκκρεμούν για τις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχονται σε €225,0 εκατ. Η διοίκηση της Elpedison A.E. με τους μετόχους της θα ξεκινήσουν σύντομα συζητήσεις με τους δανειστές της Εταιρείας και θεωρείται βέβαια η επιτυχημένη αναχρηματοδότηση των δανείων που λήγουν στις 28 Σεπτεμβρίου 2018.

Ο Όμιλος έχει δώσει εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις σε τράπεζες σχετικά με δάνεια που έχουν χορηγηθεί στην Elpedison B.V. Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το μερίδιο των εγγυήσεων που αναλογεί στον Όμιλο ανήλθε σε €88 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €100 εκατ.).

Απομείωση αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V.

Η συμμετοχή του Ομίλου στο αποτέλεσμα της ELPEDISON B.V. για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 (€ 12,4 εκατ.), περιλαμβάνει ποσό € 5,5 εκατ. το οποίο αφορά απομείωση της αξίας της επένδυσης.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2016, η Διοίκηση της Elpedison B.V. διενήργησε μελέτη απομείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας, σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στο ΔΛΠ 36, με βάση τις μετά φόρων ταμειακές ροές που δύνανται να παράξει η εταιρεία. Οι πρόσφατες και επικείμενες μελλοντικές εξελίξεις στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και το ρυθμιστικό περιβάλλον που τη διέπει (μεταβολή στους μηχανισμούς αποζημίωσης των συμμετεχόντων στην αγορά ή/και καθυστέρηση στην εφαρμογή τους, εντατικοποίηση ανταγωνισμού), θεωρήθηκαν ως ενδείξεις πιθανής απομείωσης της αξίας της εταιρείας, καθώς θα μπορούσαν ενδεχομένως να επηρεάσουν τις μελλοντικές ταμειακές ροές των περιουσιακών της στοιχείων.

Κατά τη μελέτη απομείωσης τα δύο εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και η δραστηριότητα προμήθειας της Elpedison A.E. θεωρήθηκαν ως μία Μονάδα Παραγωγής Ταμειακών ροών (ΜΠΤ). Η ανάλυση πραγματοποιήθηκε προσδιορίζοντας την ανακτήσιμη αξία («αξία χρήσης») της ΜΠΤ μέσω της μεθόδου αποτίμησης Προεξοφλημένων Ταμειακών Ροών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 8,9% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας.

Το 2016 ήταν μια χρονιά με σημαντικές εξελίξεις και μεταβλητότητα στον Κλάδο της ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. καθυστέρηση υιοθέτησης/αλλαγές του προσωρινού Μηχανισμού Αποζημίωσης Ευελιξίας μονάδων). Το περιβάλλον αυτό οδήγησε τη Διοίκηση σε επανεκτίμηση των ενδείξεων πιθανής απομείωσης της αξίας της

Elpedison και τελικά σε αναγνώριση επιπρόσθετης πρόβλεψης απομείωσης της λογιστικής αξίας της επένδυσης στην Elpedison B.V. κατά €5,5 εκατ. το 2016 (το 2015 μία πρόβλεψη ύψους €7 εκατ. είχε επίσης αναγνωριστεί). Συνεπώς, έως και το 2016, είχε αναγνωριστεί μία συνολική απομείωση αξίας ύψους €12,5 εκατ.

Δεδομένου ότι η αβεβαιότητα και οι εξελίξεις στην αγορά και το ρυθμιστικό περιβάλλον παρέμειναν κατά τη διάρκεια του 2017, η Διοίκηση επικαιροποίησε τον έλεγχο απομείωσης της αξίας της επένδυσης του Ομίλου στην Elpedison B.V. στις 31 Δεκεμβρίου 2017. Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε κατά την ανάλυση ήταν 7,5% και εκτιμήθηκε ως το μετά φόρων μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας. Με βάση τον έλεγχο αυτό, ο Όμιλος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η λογιστική αξία της επένδυσής του είναι ανακτήσιμη και, συνεπώς, δεν αναγνωρίστηκε επιπλέον απομείωση.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι παραδοχές και τα σενάρια που χρησιμοποιήθηκαν κατά τη μελέτη απομείωσης ενδέχεται να μεταβληθούν περαιτέρω μελλοντικά, ιδιαίτερος σε ένα περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από υψηλή μεταβλητότητα. Πιθανές μεταβολές σε ορισμένες μεταβλητές, όπως είναι το ύψος και ο χρονισμός των μελλοντικών αποζημιώσεων ευελιξίας των παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας ή τα προεξοφλητικά επιτόκια, ενδεχομένως να έχουν σημαντική επίπτωση στην «αξία χρήσης» των περιουσιακών στοιχείων της εταιρείας.

β) Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει σε άλλες εταιρείες με σημαντικό αλλά όχι καθοριστικό ποσοστό ελέγχου. Αυτές συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Όμιλος ΔΕΠΑ

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ δραστηριοποιείται στον κλάδο μεταφοράς, διανομής και εμπορίας φυσικού αερίου. Το ΤΑΙΠΕΔ (Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας Δημοσίου) κατέχει το 65% και η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. το 35% του μετοχικού κεφαλαίου.

Ο Όμιλος ΔΕΠΑ ενοποιεί τις 100% θυγατρικές της εταιρείες ΔΕΣΦΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Συστήματος Φυσικού Αερίου) και ΔΕΔΑ Α.Ε. (Διαχειριστής του Δικτύου Μέσης και Χαμηλής Πίεσης Φυσικού Αερίου για τις περιοχές στις οποίες δεν δραστηριοποιούνται οι ΕΔΑ Αττικής Α.Ε. και ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε.) με την μέθοδο της πλήρους ενοποίησης. Οι εταιρείες ΕΔΑ ΘΕΣΣ Α.Ε. (Εταιρεία Διανομής Αερίου για τις περιοχές τις Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), ΕΠΑ Θεσσαλονίκης – Θεσσαλίας Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για τις περιοχές Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας), ΕΔΑ Αττικής (Εταιρεία Διανομής Αερίου για την περιοχή της Αττικής) και ΕΠΑ Αττικής Α.Ε. (Εταιρεία Παροχής Αερίου για την περιοχή της Αττικής), στις οποίες η ΔΕΠΑ Α.Ε. κατέχει το 51%, ενοποιούνται με τη μέθοδο καθαρής θέσης.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τα κύρια οικονομικά στοιχεία του Ομίλου ΔΕΠΑ:

Όμιλος ΔΕΠΑ	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
<u>Κατάσταση Οικονομικής Θέσης</u>		
Πάγιο Ενεργητικό	2.280.022	2.332.404
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	532.163	321.044
Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	424.890	507.335
Σύνολο ενεργητικού	3.237.075	3.160.783
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων	1.883.004	1.802.296
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	197.021	222.823
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	883.545	901.520
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	25.801	26.739
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	247.704	207.405
Σύνολο υποχρεώσεων	1.354.071	1.358.487
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων	3.237.075	3.160.783
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
<u>Κατάσταση συνολικών εσόδων</u>		
Κύκλος εργασιών (πωλήσεις)	1.142.276	884.682
Λειτουργικό Αποτέλεσμα	169.749	158.439
Χρηματοοικονομικά έσοδα	20.772	21.929
Χρηματοοικονομικά έξοδα	(10.966)	(14.710)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	179.555	165.658
Φόρος εισοδήματος	(46.769)	(35.428)
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) έτους	132.786	130.230
Καθαρά κέρδη / (ζημιές) που αναλογούν στον Όμιλο ΕΛ.ΠΕ.	46.372	36.333

Το 2017, ο Όμιλος έλαβε μερίσματα ύψους €18,4 εκατ. από τον Όμιλο ΔΕΠΑ (2016: €0).

Πώληση ΔΕΣΦΑ

Στις 16 Φεβρουαρίου 2012, τα Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και το ΤΑΠΠΕΔ, συμφώνησαν να ξεκινήσουν από κοινού διαδικασία πώλησης του ποσοστού τους στον Όμιλο ΔΕΠΑ, με στόχο να διαθέσουν το 100% των δραστηριοτήτων εφοδιασμού, εμπορίας και διανομής, καθώς και το 66% της συμμετοχής τους στο δίκτυο μεταφοράς υψηλής πίεσης (ΔΕΣΦΑ Α.Ε., 100% θυγατρική της ΔΕΠΑ Α.Ε.).

Η διαδικασία πώλησης κατέληξε σε υποβολή δεσμευτικής προσφοράς από την εταιρεία SOCAR (Εθνική εταιρεία πετρελαίου και αερίου του Αζερμπαϊτζάν) για την αγορά του 66% του ΔΕΣΦΑ, έναντι €400 εκατ., ενώ το τίμημα που αντιστοιχεί στο 35% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, το οποίο θα πωλούνταν από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. ανερχόταν στα €212 εκατ.

Στις 21 Δεκεμβρίου 2013 υπεγράφη η συμφωνία πώλησης των μετοχών (Share Purchase Agreement), ενώ η ολοκλήρωση της συναλλαγής συμφωνήθηκε να τελεί υπό την έγκριση των αρμόδιων αρχών ανταγωνισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στις 30 Νοεμβρίου 2016 παρήλθε η καταληκτική ημερομηνία για την πλήρωση όλων των αναβλητικών αιρέσεων για την ολοκλήρωση της συναλλαγής, χωρίς κάτι τέτοιο να έχει επιτευχθεί.

Με απόφαση του Κυβερνητικού Συμβουλίου Οικονομικής Πολιτικής (ΚΥΣΟΠ) την 1η Μαρτίου 2017, το Ελληνικό Δημόσιο αποφάσισε, μεταξύ άλλων, την εκκίνηση νέας διαγωνιστικής διαδικασίας για διάθεση ποσοστού 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ, ήτοι 31% από το ποσοστό 65% των μετοχών που κατέχει το «Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου Α.Ε.» (ΤΑΙΠΕΔ), σε συνδυασμό με το 35% των μετοχών που κατέχει η ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε. (ΕΛΠΕ) και τη λήξη της διαδικασίας πώλησης του ίδιου ποσοστού (66%) των μετοχών του ΔΕΣΦΑ που είχε εκκινήσει το 2012. Επιπροσθέτως, το άρθρο 103 του εντελώς πρόσφατου ν. 4472/2017 προβλέπει ότι, μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017 το 66% των μετοχών που κατέχει η ΔΕΠΑ επί κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ θα πωληθεί και μεταβιβαστεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το ΤΑΙΠΕΔ και το υπόλοιπο (34%) θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο. Επίσης, η παραπάνω διάταξη προβλέπει ότι με το πέρας του διαγωνισμού ο ΔΕΣΦΑ θα πρέπει να αποτελεί Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Φυσικού Αερίου σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 62 και 63 του ν. 4001/2011 όπως ισχύει, και να πιστοποιηθεί υπό τη μορφή αυτή κατά τα προβλεπόμενα στον ως άνω νόμο και τα άρθρα 9 και 10 της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2009/73/ΕΚ (Full Ownership Unbundled System Operator – FOU).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της ΕΛΠΕ, κατά τη συνεδρίασή του την 12 Ιουνίου 2017, αξιολόγησε τις στρατηγικές επιλογές της ΕΛΠΕ σχετικά με την μειωτική συμμετοχή της στον ΔΕΣΦΑ και έκρινε πως είναι προς όφελος της ΕΛΠΕ η από κοινού με το ΤΑΙΠΕΔ πώληση του 66% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ. Για το σκοπό αυτό εκπονήθηκε σχέδιο Μνημονίου Συνεργασίας μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ το οποίο έχει ως βάση το αντίστοιχο κείμενο του 2012. Το Διοικητικό Συμβούλιο κατά την προαναφερθείσα συνεδρίασή του συγκάλυψε και την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας προκειμένου να λάβει χώρα ειδική άδεια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 23α του Κ.Ν. 2190/1920 για τη σύναψη του ΜΣ μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου, του ΤΑΙΠΕΔ και της ΕΛΠΕ. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπεγράφη από τους τρεις συμβαλλόμενους σε αυτό στις 26 Ιουνίου 2017 και η ειδική άδεια της Γενικής Συνέλευσης παρασχέθηκε εκ των υστέρων στις 06 Ιουλίου 2017, δυνάμει της διάταξης του άρθρου 23α παρ. 4 του κ.ν. 2190/1920. Στις 26 Ιουνίου 2017 δημοσιεύθηκε η Πρόσκληση για την Εκδήλωση Μη Δεσμευτικής Δήλωσης Ενδιαφέροντος. Τέσσερις φορείς εκδήλωσαν ενδιαφέρον και δύο εξ' αυτών ενημερώθηκαν από τους Πωλητές στις 22 Σεπτεμβρίου 2017 ότι προκρίθηκαν στην επόμενη φάση της διαγωνιστικής διαδικασίας (Φάση Δεσμευτικών Προσφορών) και πλέον αναγνωρίζονται ως Υποψήφιοι Φορείς. Οι δύο Υποψήφιοι Φορείς είναι αφενός η κοινοπραξία που αποτελείται από τις εταιρείες SNAM S.p.A., FLUXYS S.A., Enagas Internacional S.L.U. και N.V. Nederlandse Gasunie και αφετέρου η εταιρεία Regasificadora del Noroeste S.A.

Οι Υποψήφιοι Φορείς υπέβαλαν τις δεσμευτικές προσφορές τους στις 16 Φεβρουαρίου 2018, σε συνέχεια της σχετικής Πρόσκλησης Υποβολής Δεσμευτικών Προσφορών της 10^{ης} Οκτωβρίου 2017.

Ο Όμιλος ενοποιεί τον Όμιλο της ΔΕΠΑ με τη μέθοδο της καθαρής θέσης και η αξία της συμμετοχής στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις την 31^η Δεκεμβρίου 2017, η οποία αντικατοπτρίζει το 35% στον Όμιλο ΔΕΠΑ, ανέρχεται στα €659 εκατ. Επιπρόσθετα, η αξία της συμμετοχής στην ΔΕΠΑ, στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ανέρχεται στα €237 εκατ. Ο Όμιλος ΔΕΠΑ, με την παρούσα σύστασή του, συνεχίζει να λογίζεται και να περιλαμβάνεται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου, ως επένδυση σε συνδεδεμένη επιχείρηση.

Άλλες Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις

Το 2011 ο Όμιλος συμμετείχε με 48%, μέσω της θυγατρικής του Hellenic Petroleum International A.G. στη σύσταση μίας νέας εταιρείας της DMEP HoldCo Ltd, με έδρα στο Ηνωμένο Βασίλειο, η οποία με τη σειρά της κατέχει το 100% των μετοχών της «OTSM», Ανώνυμη Εταιρεία Διατήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας και Εμπορίας Αργού Πετρελαίου και Πετρελαιοειδών. Η OTSM ιδρύθηκε βάσει του Ελληνικού δικαίου με πλήρη άδεια για την παροχή υπηρεσιών διαχείρισης και τήρησης αποθεμάτων αργού πετρελαίου και πετρελαιοειδών προϊόντων. Ο Όμιλος μεταβίβασε μέρος της υποχρέωσής του για την τήρηση αποθεμάτων ασφαλείας 90 ημερών στην OTSM, μειώνοντας έτσι το ύψος του τελικού της αποθέματος κατά περίπου 246 χιλιάδες ΜΤ, με αντίτιμο καθοριζόμενο στο πλαίσιο του υφιστάμενου νομικού πλαισίου.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα βασικά μεγέθη και αποτελέσματα των κυριότερων συνδεδεμένων επιχειρήσεων του Ομίλου έχουν ως εξής:

	% συμμετοχής	31 Δεκεμβρίου 2017		Καθαρά κέρδη μετά	
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	5.299	3.127	6.819	2.042
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	14	10	-	(14)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	13.197	3.794	3.769	1.256
DMER Holdco	48%	126.059	130.987	33.444	(23.039)
		31 Δεκεμβρίου 2016		Καθαρά κέρδη μετά	
		Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Έσοδα	φόρων
ΣΑΦΚΟ	33%	4.602	2.519	6.286	1.876
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ	25%	31	13	-	(12)
Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε.	50%	12.882	4.082	3.513	973
DMER Holdco	48%	170.097	151.987	33.919	(18.857)

Δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή δεσμεύσεις ως προς τις παραπάνω συμμετοχές του Ομίλου.

γ) Κοινές επιχειρήσεις

Ο Όμιλος συμμετέχει στις ακόλουθες κοινές επιχειρήσεις με τρίτους σχετικές με την έρευνα και παραγωγή υδρογονανθράκων στην Ελλάδα και στο εξωτερικό:

- Edison International SpA (Ελλάδα, Πατραϊκός Κόλπος)
- Calfrac well services (Ελλάδα, Θρακικό πέλαγος).

9 Δάνεια, προκαταβολές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Δάνεια και προκαταβολές	52.144	53.702
Άλλες μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	37.482	37.429
Σύνολο	89.626	91.131

Τα δάνεια και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις αφορούν άτοκες εμπορικές πιστώσεις προς τρίτους για οφειλές που προκύπτουν από εφοδιασμό πρατηρίων. Περιλαμβάνουν επίσης και εμπορικές απαιτήσεις εισπρακτέες σε περισσότερα από ένα έτη, ως συνέπεια διακανονισμών. Τα υπόλοιπα που περιλαμβάνονται στην ως άνω κατηγορία στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και σχετίζονται με εμπορικές πιστώσεις και άτοκους διακανονισμούς, έχουν προεξοφληθεί με μεσοσταθμικό επιτόκιο 6% (2016: 6%) για τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους.

Τα λοιπά μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνουν μη τοκοφόρες προκαταβολές ενοικίων για εξασφάλιση πρατηρίων και αποσβένονται σύμφωνα με την ωφέλιμη ζωή των αντίστοιχων συμβολαίων των πρατηρίων αυτών. Επιπλέον συμπεριλαμβάνουν και άλλες μακροπρόθεσμες μη τοκοφόρες προκαταβολές.

10 Αποθέματα

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Αργό πετρέλαιο	331.353	371.829
Διυλισμένα και ημιτελή προϊόντα	640.142	489.037
Πετροχημικά	21.670	20.387
Αναλώσιμα, ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	91.277	86.665
- Μείον: Πρόβλεψη για ανταλλακτικά και λοιπές α' ύλες	(28.049)	(26.637)
Σύνολο	1.056.393	941.281

Η Ελλάδα, βάσει της νομοθεσίας της ΕΕ και του Διεθνούς Οργανισμού Ενέργειας, υποχρεούται στην τήρηση στρατηγικών αποθεμάτων ασφαλείας για 90 ημέρες (Υποχρέωση Τήρησης Αποθεμάτων Ασφαλείας), όπως νομοθετήθηκε με τον Ν. 3054/2002. Η υποχρέωση αυτή μετακυλιέται σε όλες τις εταιρείες που εισάγουν και πωλούν στην εγχώρια αγορά, συμπεριλαμβανομένης και της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., οι οποίες με τη σειρά τους πρέπει να τηρούν και να χρηματοδοτούν τα ανάλογα αποθέματα. Τα αποθέματα αυτά αποτελούν μέρος των λειτουργικών αποθεμάτων και αποτιμώνται με τον ίδιο τρόπο.

Το κόστος των αποθεμάτων που αναγνωρίζεται ως έξοδο και συμπεριλαμβάνεται στο «Κόστος Πωληθέντων» για το 2017 ανέρχεται σε €6,1 δις (2016: €4,9 δις). Ο Όμιλος αναγνώρισε ζημιά €0,04 εκατ. λόγω απομείωσης της αξίας των αποθεμάτων του στην καθαρή ρευστοποιήσιμη τους αξία στις 31 Δεκεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016 : €0,17 εκατ. ζημιά). Το ποσό αυτό αναγνωρίστηκε ως έξοδο για τη χρήση του έτους 2017 και συμπεριλήφθηκε στο «Κόστος πωληθέντων» στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων. Σημειώνεται ότι η συνολική επίδραση στα αποθέματα λόγω των διαφόρων μεταβολών των τιμών του αργού πετρελαίου και των πετρελαιοειδών κατά τη διάρκεια του έτους, ήταν θετική και ανήλθε περίπου στα €59 εκατ. (2016: θετική επίδραση €102 εκατ.).

Κατά τη διάρκεια του 2017, η διοίκηση επανεξέτασε την κατανομή της πρόβλεψης για αναλώσιμα και ανταλλακτικά. Με βάση τα παραπάνω, στα συγκριτικά στοιχεία μεταφέρεται ποσό ύψους € 12,1 εκατ. από τα αποθέματα στον Μηχανολογικό Εξοπλισμό των παγίων. (Σημ 6).

11 Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Πελάτες	734.038	722.269
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(248.008)	(235.636)
Καθαρό υπόλοιπο πελατών	486.030	486.633
Λοιπές απαιτήσεις	327.203	359.486
- Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	(47.566)	(41.325)
Καθαρό υπόλοιπο λοιπών απαιτήσεων	279.637	318.161
Προπληρωθέντα έξοδα και προκαταβολές	25.538	63.537
Σύνολο	791.205	868.331

Στα πλαίσια διαχείρισης του κεφαλαίου κίνησης ο Όμιλος χρησιμοποιεί υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων (factoring) για την πιο έγκαιρη είσπραξη απαιτήσεων από τους πελάτες του στην Ελλάδα. Προεισπραχθείσες

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

απαιτήσεις χωρίς δικαίωμα αναγωγής δεν συμπεριλαμβάνονται στα πιο πάνω ποσά, καθώς ο κίνδυνος και η ανταμοιβή από τα συγκεκριμένα συμβόλαια έχουν μεταφερθεί στις υπηρεσίες πρακτόρευσης απαιτήσεων.

Οι λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνουν ποσά απαιτήσεων από ΦΠΑ (πιστωτικού υπολοίπου), προπληρωμές φόρου εισοδήματος, προκαταβολές σε προμηθευτές και σε εργαζομένους. Επίσης, για την περίοδο που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, συμπεριλαμβάνονται και €54 εκατ. βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ που έχουν παρακρατηθεί από το Τελωνείο Πειραιά αναφορικά με φερόμενα «ελλείμματα» αποθεμάτων πετρελαιοειδών (31 Δεκεμβρίου 2016: €54 εκατ.). Σε απάντηση αυτής της ενέργειας, ο Όμιλος έχει εναντιωθεί νομικά και απαιτεί και αναμένει να ανακτήσει ολόκληρο το ποσό αυτό με την περάτωση της νομικής διαδικασίας (Σημ. 31). Οι λογιστικές αξίες των ανωτέρω απαιτήσεων αντιπροσωπεύουν την εύλογη τους αξία.

Τα προπληρωθέντα έξοδα και οι προκαταβολές μειώθηκαν κατά τη διάρκεια της τρέχουσας περιόδου, λόγω είσπραξης ασφαλιστικής αποζημίωσης ύψους €42 εκατ., που αφορούσε ζημιές στη μονάδα διύλισης και διακοπή της λειτουργίας του διυλιστηρίου της Ελευσίνας κατά τη διάρκεια των ετών 2013-2015.

Στον παρακάτω πίνακα αναλύεται το σύνολο των απαιτήσεων από πελάτες:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Μη ληξιπρόθεμα και μη απομειωμένα υπόλοιπα	333.427	337.158
Ληξιπρόθεσμα, μη απομειωμένα υπόλοιπα	120.115	115.136
Ληξιπρόθεσμα, επισφαλή & απομειωμένα υπόλοιπα	280.496	269.975
Σύνολο απαιτήσεων από πελάτες	734.038	722.269

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο την ημέρα του Ισολογισμού είναι η εύλογη αξία κάθε κατηγορίας εισπρακτέων ως αναφέρεται παραπάνω. Προβλέψεις σχηματίζονται για απαιτήσεις οι οποίες είναι επισφαλούς είσπραξης και έχει αξιολογηθεί ότι θα καταλήξουν σε ζημιά, αφού έχουν συνυπολογιστεί ληφθείσες εξασφαλίσεις (τίτλοι, εγγυήσεις). Οι εξασφαλίσεις περιλαμβάνουν κυρίως προσημειώσεις σε ιδιοκτησίες οφειλετών, προσωπικές εγγυήσεις και τραπεζικές εγγυητικές.

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν ληξιπρόθεσμες αλλά όχι απομειωμένες, είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Εως 30 ημέρες	80.747	57.168
30 - 90 ημέρες	14.204	11.419
90 - 120 ημέρες	506	2.754
Πάνω από 120 ημέρες	24.658	43.795
Σύνολο	120.115	115.136

Η ανάλυση παλαιότητας των ανοιχτών εμπορικών απαιτήσεων, που ήταν απομειωμένες, είναι ως ακολούθως :

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Εως 30 ημέρες	204	233
30 - 90 ημέρες	802	668
Πάνω από 90 ημέρες	279.490	269.074
Σύνολο	280.496	269.975

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Εκτιμήθηκε ότι το ποσοστό των απαιτήσεων για το οποίο δεν έχει γίνει πρόβλεψη, είναι ανακτήσιμο μέσω διακανονισμών, νομικών ενεργειών και εξασφάλισης πρόσθετων εξασφαλίσεων.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των απαιτήσεων από πελάτες έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	235.636	211.349
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Συναλλαγματικές διαφορές	(101)	-
- Προσθήκες	14.380	26.341
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(1.521)	(1.208)
- Απαιτήσεις που διαγράφηκαν ως μη εισπράξιμες	(386)	(846)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	248.008	235.636

Η κίνηση στην πρόβλεψη για ενδεχόμενες επισφάλειες έχει καταχωρηθεί στα αποτελέσματα στα έξοδα διοίκησης και διάθεσης.

Η κίνηση της πρόβλεψης απομείωσης της αξίας των λοιπών απαιτήσεων έχει ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου	41.325	34.005
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:		
- Προσθήκες	8.317	7.320
- Ποσά που έχουν αντιλογισθεί	(116)	-
Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(1.960)	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου	47.566	41.325

12 Ταμειακά διαθέσιμα, ταμειακά ισοδύναμα και δεσμευμένες καταθέσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες	873.261	924.055
Βραχυπρόθεσμες τραπεζικές καταθέσεις	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	873.261	924.055
Δεσμευμένες καταθέσεις	145.652	157.525
Σύνολο ρευστών διαθεσίμων	1.018.913	1.081.580

Οι δεσμευμένες καταθέσεις σχετίζονται κυρίως με τραπεζικές καταθέσεις ύψους €144εκατ. οι οποίες έχουν δεσμευθεί ως εγγύηση ισόποσης δανειακής συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς, σχετικά με τη δανειακή Διευκόλυνση Β που έχει συναφθεί με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (Σημ. 16). Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, το ανεξόφλητο υπόλοιπο της δανειακής διευκόλυνσης Β, ανήλθε στα €100 εκατ., ενώ το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου με την Τράπεζα Πειραιώς στα €144 εκατ.. Η αντίστοιχη εγγύηση έληξε στις 15 Ιουνίου 2017 και ανανεώθηκε για ένα ακόμη έτος. Τον Φεβρουάριο του 2018, ο Όμιλος κατέληξε σε συμφωνία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και η Δανειακή Διευκόλυνση Β τροποποιήθηκε. Με βάση την τροποποιημένη σύμβαση δεν απαιτείται πλέον εγγύηση. Η επίπτωση του δανείου και της κατάθεσης αποτελεί

ταυτόχρονη αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού χωρίς να επηρεάζει τον καθαρό δανεισμό και την καθαρή θέση του Ομίλου κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017.

Για την περίοδο που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, το τραπεζικό υπόλοιπο σε δολάρια Αμερικής που περιλαμβάνεται στην κατηγορία «Διαθέσιμα στο ταμείο και σε τράπεζες», ανερχόταν σε \$555 εκατ. (ισοδύναμο σε Ευρώ €463 εκ). Το αντίστοιχο ποσό για την περίοδο 31 Δεκεμβρίου 2016, ανερχόταν σε \$510 εκ (ισοδύναμο σε Ευρώ €484 εκατ.).

Το σταθμισμένο κατά μέσο όρο τρέχον επιτόκιο την ημερομηνία Ισολογισμού ήταν:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Euro	0,08%	0,14%
USD	0,10%	0,10%

13 Μετοχικό κεφάλαιο

	Αριθμός μετοχών	Κοινές μετοχές	Υπέρ το άρτιο	Σύνολο
1 Ιανουαρίου και 31 Δεκεμβρίου 2016	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081
31 Δεκεμβρίου 2017	305.635.185	666.285	353.796	1.020.081

Το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο είναι ίδιο με τις μετοχές που έχουν εκδοθεί και διατεθεί σε μετόχους και είναι πλήρως καταβεβλημένο. Η ονομαστική αξία κάθε μιας μετοχής της Εταιρείας είναι €2,18 (31 Δεκεμβρίου 2016: €2,18).

Δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών

Η Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρείας Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. που πραγματοποιήθηκε στις 25 Μαΐου 2005, ενέκρινε ένα νέο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, με σκοπό τη σύνδεση του αριθμού μετοχών, για τις οποίες παραχωρείται δικαίωμα προαίρεσης σε ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Εταιρείας, με την επίτευξη εταιρικών και ατομικών στόχων άμεσα εξαρτώμενων από τα αποτελέσματα της Εταιρείας. Μεταγενέστερες Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις ενέκριναν την παραχώρηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών της Εταιρείας (stock options). Οι Ετήσιες Γενικές Συνελεύσεις που πραγματοποιήθηκαν το 2014 και το 2015, ενέκριναν αλλαγές στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών, ενσωματώνοντας πρόσφατες νομικές και φορολογικές αλλαγές, χωρίς να μεταβάλλεται η επίδραση στα αποτελέσματα ή το όφελος στους συμμετέχοντες.

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών που έχουν παραχωρηθεί έως το τέλος του έτους 2017 καθώς και οι αντίστοιχες τιμές άσκησης τους παρατίθενται στον κάτωθι πίνακα :

Έτος Παραχώρησης	Περίοδος Άσκησης Δικαιωμάτων	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
		5 Δεκεμβρίου	€/MTX	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
2012	2014-18	2018	4,52	185.633	1.479.933
			Σύνολο	185.633	1.479.933

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η κίνηση δικαιωμάτων προαίρεσης επί μετοχών και η αναλογούσα μέση σταθμική τιμή εξάσκησης κατά την διάρκεια του 2017 είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2017		31 Δεκεμβρίου 2016	
	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα	Μέση τιμή εξάσκησης σε € ανά μετοχή	Δικαιώματα
Αρχή περιόδου (1η Ιανουαρίου)	4,52	1.479.933	4,52	1.479.933
Ασκηθέντα	4,52	(1.294.300)	-	-
Τέλος περιόδου (31η Δεκεμβρίου)	4,52	185.633	4,52	1.479.933

Οι παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους που αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν μηδενικές (2016: €0).

Κατά τη διάρκεια της χρήσης που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, για την εξάσκηση των δικαιωμάτων προαίρεσης ο Όμιλος απέκτησε και στη συνέχεια διέθεσε στους συμμετέχοντες του προγράμματος ίδιες μετοχές συνολικής αξίας €9,7 εκατ. (Σημ. 14).

14 Αποθεματικά

	Τακτικό αποθεματικό	Ειδικά αποθεματικά	Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου	Αποθεματικό παροχών σε συμμετοχ. τίτλους	Αφορολόγητα αποθεματικά & αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων	Λοιπά αποθεματικά	Ίδιες μετοχές	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	118.668	98.420	(22.236)	747	263.047	(14.917)	-	443.729
Πρόξεις αντιστάθμισης κινδύνου (Σημ. 21)	-	-	-	-	-	-	-	-
Κέρδη από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	15.862	-	-	-	-	15.862
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	19.642	-	-	-	-	19.642
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	-	-	-	-	-	(6.343)	-	(6.343)
Μεταφορά αποθεματικού στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση στο λειτουργικό κέρδος	-	-	-	-	-	6.414	-	6.414
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(7.763)	-	(7.763)
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	-	-	(869)	-	(869)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	(884)	-	(884)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	118.668	98.420	13.268	747	263.047	(24.362)	-	469.788
Μεταβολές αποτίμησης χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση	-	-	-	-	-	1	-	1
Μείωση αξίας γης	-	-	-	-	-	(907)	-	(907)
Συναλλαγματικές διαφορές και λοιπές κινήσεις	-	-	-	-	-	718	-	718
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων	-	-	1.979	-	-	-	-	1.979
Ζημιές από αποτίμηση πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου	-	-	(4.590)	-	-	-	-	(4.590)
Αναλογιστικές ζημιές από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	-	-	-	-	-	(9.584)	-	(9.584)
Παροχές σε συμμετοχικούς τίτλους (Σημ. 13)	-	-	-	(653)	-	-	-	(653)
Αγορά ιδίων μετοχών (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	(10.245)	(10.245)
Διάθεση ιδίων μετοχών στο προσωπικό (Σημ. 13)	-	-	-	-	-	-	9.714	9.714
Μεταφορά στα αποθεματικά από τα αποτελέσματα εις νεον	-	-	-	-	8.797	-	-	8.797
Μερίσματα	-	-	-	-	(106.962)	-	-	(106.962)
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	118.668	98.420	10.657	94	164.882	(34.134)	(531)	358.056

Τακτικό αποθεματικό

Σύμφωνα με τον Ελληνικό νόμο, οι εταιρείες υποχρεούνται να μεταφέρουν κατά ελάχιστο το 5% των ετήσιων καθαρών κερδών τους σύμφωνα με τα λογιστικά τους βιβλία σε τακτικό αποθεματικό έως ότου το αποθεματικό αυτό ισούται με το ένα τρίτο του μετοχικού τους κεφαλαίου. Το αποθεματικό αυτό δεν μπορεί να διανεμηθεί, αλλά μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών.

Ειδικά αποθεματικά

Τα ειδικά αποθεματικά αφορούν κυρίως αποθεματικά που προκύπτουν λόγω φορολογικών αναπροσαρμογών στοιχείων του ενεργητικού και την κατηγοριοποίηση τους σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Αφορολόγητα αποθεματικά και αποθεματικά Αναπτυξιακών Νόμων

Αυτά τα αποθεματικά αφορούν:

(α) Κέρδη που δεν έχουν φορολογηθεί, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον φορολογικό πλαίσιο στην Ελλάδα. Σε περίπτωση διανομής τους, ορισμένα από τα κέρδη αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο.

(β) Ειδικώς φορολογηθέντα αποθεματικά τα οποία έχουν φορολογηθεί με φορολογικό συντελεστή ο οποίος είναι χαμηλότερος από τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή στην Ελλάδα. Σε περίπτωση διανομής τους ορισμένα από τα κέρδη αυτά θα είναι φορολογητέα με βάση το φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά το χρόνο της διανομής τους στους μετόχους ή μετατροπής τους σε μετοχικό κεφάλαιο.

(γ) Αποθεματικά τα οποία προέρχονται από φορολογημένα κέρδη και αφορούν ίδια συμμετοχή σε αναπτυξιακούς νόμους. Δύνανται να διανεμηθούν υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπει ο εκάστοτε αναπτυξιακός νόμος.

Αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου

Το αποθεματικό αντιστάθμισης κινδύνου χρησιμοποιείται για τη καταχώρηση κερδών ή ζημιών από παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα, τα οποία μπορούν να χαρακτηριστούν ως παράγωγα αντιστάθμισης μελλοντικών ταμειακών ροών (cash flow hedges) και αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα όπως περιγράφεται στη Σημείωση 24.

Όταν η συναλλαγή με την οποία συσχετίζεται η πράξη αντιστάθμισης επηρεάζει την κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, τότε τα αντίστοιχα ποσά μεταφέρονται επίσης από τα λοιπά συνολικά έσοδα στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Λοιπά αποθεματικά

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει:

- (1) Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών, που προέρχονται α) από εμπειρικές προσαρμογές (το αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και αυτών που τελικά έλαβαν χώρα) και β) από αλλαγές στις αναλογιστικές παραδοχές.
- (2) Μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση. Τα ποσά αυτά ανακατατάσσονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν τα αντίστοιχα πάγια πωληθούν ή η αξία τους υποστεί απομείωση.
- (3) Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τη μετατροπή νομίσματος κατά την ενοποίηση των εταιρειών εξωτερικού, αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα και συσσωρεύονται στα άλλα αποθεματικά. Το σωρευτικό ποσό μεταφέρεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων του έτους όταν οι συμμετοχές μεταβιβάσουν.

Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές διακρατώνται για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης μετοχών. Κατά το 2017, αγοράστηκαν 1.284.656 μετοχές με συνολικό κόστος €10,2 εκατ., ενώ 1.214.494 από αυτές δόθηκαν σε

υπαλλήλους, οι οποίοι εξάσκησαν τα δικαιώματα που είχαν στην κατοχή τους. Οι μετοχές που εκδίδονται στους συμμετέχοντες του προγράμματος, αναγνωρίζονται με τη μέθοδο FIFO (first in first out). (Σημ. 13)

15 Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Προμηθευτές	1.474.336	1.617.894
Δεδουλευμένα έξοδα	100.810	78.584
Λοιπές υποχρεώσεις	86.311	81.431
Σύνολο	1.661.457	1.777.909

Η γραμμή “Προμηθευτές” αποτελείται από ποσά πληρωτέα ή δεδουλευμένα τα οποία αφορούν αργό πετρέλαιο, πετρελαιοειδή προϊόντα και υπηρεσίες.

Ο λογαριασμός “Προμηθευτές”, στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016, περιλαμβάνει ποσά οφειλόμενα από αγορές αργού πετρελαίου από το Ιράν, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν μεταξύ Δεκεμβρίου 2011 και Μαρτίου 2012, στα πλαίσια του μακροπρόθεσμου συμβολαίου με την ΝΙΟΚ. Παρά τις συνεχείς προσπάθειες του Ομίλου να αποπληρώσει τις συγκεκριμένες υποχρεώσεις από τον Ιανουάριο μέχρι και τον Ιούνιο 2012 μέσω του διεθνούς τραπεζικού συστήματος, αυτό δεν κατέστη εφικτό, λόγω της μη αποδοχής πληρωμών από το διεθνές τραπεζικό σύστημα, προς Ιρανικές τράπεζες και κυβερνητικές εταιρείες, λόγω επιβολής ρητών ή σιωπηρών διεθνών κυρώσεων. Μετά τις 30 Ιουνίου 2012, οι κυρώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά του Ιράν κατέστησαν αδύνατη την πραγματοποίηση πληρωμών προς τη ΝΙΟΚ (Απόφαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης 267/2012 της 23 Μαρτίου 2012). Ο Όμιλος είχε ενημερώσει τον προμηθευτή του για τη σχετική καθυστέρηση η οποία οφειλόταν στις ανωτέρω διεθνείς κυρώσεις.

Στις 18 Οκτωβρίου 2015, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αποφάσισε (Απόφαση ΚΕΠΠΑ 2015/1863) την άρση των περισσότερων περιορισμών της ΕΕ απέναντι στο Ιράν, λαμβάνοντας υπόψη την Απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας Ηνωμένων Εθνών (ΑΣΑΗΕ) 2231 (2015) και το Παράρτημα Β της ΑΣΑΗΕ 2231 (2015), καθώς επίσης και την επικύρωση του Διεθνούς Οργανισμού Ατομικής Ενέργειας του ΟΗΕ αναφορικά με την ορθή υλοποίηση των συμφωνημένων μέτρων σε σχέση με το πυρηνικό ζήτημα. Στις 16 Ιανουαρίου 2016 («Ημέρα Εφαρμογής»), το Συμβούλιο της ΕΕ αποφάσισε (απόφαση ΚΕΠΠΑ 2016/37) την εφαρμογή της απόφασης ΚΕΠΠΑ 2015/1863 με ισχύ από την 16η Ιανουαρίου 2016. Την ίδια ημέρα επήλθε επίσης μερική άρση των περιοριστικών μέτρων που είχαν τεθεί σε εφαρμογή από τις ΗΠΑ αλλά και διεθνώς. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω εξελίξεων, στις 22 Ιανουαρίου 2016 τα Ελληνικά Πετρέλαια και η ΝΙΟΚ κατέληξαν σε συμφωνία-πλαίσιο για την επανέναρξη των εμπορικών τους σχέσεων σχετικά με την προμήθεια αργού, καθώς και για τη διευθέτηση των οφειλών. Η υλοποίηση της συμφωνίας αυτής θα πραγματοποιηθεί σε πλήρη συμμόρφωση με το ισχύον ευρωπαϊκό και διεθνές νομοθετικό πλαίσιο, συμπεριλαμβανομένων και των περιορισμών που ακόμη δεν έχουν αρθεί. Βάσει της ως άνω συμφωνίας-πλαίσιο, το σχετικό ποσό, πληρωτέο μετά από 12 μήνες, μεταφέρεται από τους βραχυπρόθεσμους στους μακροπρόθεσμους προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις (Σημ. 20).

Όποτε θεωρηθεί συμφέρον για τον Όμιλο, αλλά και για την επίτευξη ευνοϊκότερων όρων συναλλαγών, (όπως καλύτερες τιμές, ψηλότερα πιστωτικά όρια, μεγαλύτερη περίοδο πίστωσης), ο Όμιλος παρέχει Εγγυητικές Επιστολές ή Ενέγγυες Πιστώσεις για την πληρωμή υποχρεώσεων προς προμηθευτές, χρησιμοποιώντας έτσι τις γραμμές πίστωσης με τις συνεργαζόμενες τράπεζες. Στο βαθμό που οι υποχρεώσεις αυτές έχουν καταστεί πληρωτέες πριν την ημερομηνία ισολογισμού, αυτές περιλαμβάνονται στα υπόλοιπα προμηθευτών.

Τα δεδουλευμένα έξοδα περιλαμβάνουν κυρίως τόκους, δεδουλευμένα έξοδα μισθοδοσίας και προβλέψεις μη τιμολογημένων εξόδων. Τα δεδουλευμένα έξοδα, περιλαμβάνουν την εκτίμηση για το κόστος δικαιωμάτων

εκπομπής ρύπων διοξειδίου του άνθρακα σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία η οποία στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ανέρχεται σε €19 εκατ. (2016: €12 εκατ.).

Οι λοιπές υποχρεώσεις αφορούν μισθοδοσία, λοιπές δαπάνες προσωπικού και διάφορους φόρους και τέλη.

16 Δανεισμός

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Μακροπρόθεσμος δανεισμός		
Τραπεζικός δανεισμός	155.556	772.364
Ευρώ-ομόλογα	761.607	680.111
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	3.071	3.729
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	920.234	1.456.204
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός		
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	1.855.170	1.078.095
Ευρώ-ομόλογα	-	262.814
Τρέχον υπόλοιπο μακροπρόθεσμων δανείων	44.444	44.815
Τρέχον υπόλοιπο χρηματοδοτικών μισθώσεων	655	575
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	1.900.269	1.386.299
Σύνολο δανείων	2.820.503	2.842.503

Η λήξη του μακροπρόθεσμου δανεισμού έχει ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Μεταξύ 1 και 2 ετών	360.258	616.809
Μεταξύ 2 και 5 ετών	559.976	817.174
Πάνω από 5 έτη	0	22.221
	920.234	1.456.204

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα πραγματικά σταθμισμένα μέσα επιτόκια την ημερομηνία του Ισολογισμού είναι τα παρακάτω:

Τραπεζικός Δανεισμός	Νόμισμα	Υπόλοιπο στις	
		31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Βραχυπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + περιθώριο	Ευρώ	4,88%	5,32%
- Μεταβλητό Belibor + περιθώριο	Δηνάριο Σερβίας	5,55%	5,62%
- Μεταβλητό Sofibor + περιθώριο	Λεβ Βουλγαρίας	4,90%	5,58%
- Κεντρικό Τραπεζικό Επιτόκιο + περιθώριο	Δηνάριο FYROM	4,73%	5,48%
- Σταθερό επιτόκιο	Δολλάριο Αμερικής	-	4,63%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	-	8,00%
Μακροπρόθεσμος τραπεζικός δανεισμός			
- Μεταβλητό Euribor + Περιθώριο	Ευρώ	0,78%	3,70%
- Σταθερό επιτόκιο	Ευρώ	5,04%	5,05%

Η ανάλυση ανά νόμισμα των δανείων είναι η ακόλουθη:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Ευρώ	2.772.059	2.779.187
Δηνάριο Σερβίας	14.454	19.903
Λεβ Βουλγαρίας	33.990	33.000
Δηνάριο FYROM	0	10.413
Σύνολο δανεισμού	2.820.503	2.842.503

Ο Όμιλος διενεργεί κεντρικά τις χρηματοδοτικές του δραστηριότητες, συντονίζοντας και ελέγχοντας τη χρηματοδότηση και ταμειακή διαχείριση όλων των εταιρειών του. Στο πλαίσιο αυτό, η Hellenic Petroleum Finance Plc (HPF) ιδρύθηκε τον Νοέμβριο του 2005 στο Ηνωμένο Βασίλειο και είναι 100% θυγατρική της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., για να ενεργεί ως ο κεντρικός χρηματοοικονομικός φορέας του Ομίλου.

Τα δάνεια του Ομίλου, στις 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016, αναλύονται ανά είδος και ημερομηνία λήξης, στον πίνακα που ακολουθεί (σε € εκατ.):

	Εταιρεία	Λήξη	Υπόλοιπο στις	
			31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
1α. Κοινοπρακτικό δάνειο €20 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	20	20
1β. Κοινοπρακτικό δάνειο €10 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2018	10	10
1γ. Κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο €350 εκ.	HP SA	Ιουλ. 2018	348	344
2. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Απρ. 2018	284	284
3. Ομολογιακό δάνειο €200 εκ.	HP SA	Φεβ. 2018	200	199
4. Ομολογιακό δάνειο €400 εκ.	HP SA	Μάιος 2018	239	72
5. Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων ("EIB")	HP SA	Ιουν. 2022	200	244
6. Ευρώ-ομόλογο €500 εκ.	HPF plc	Μάιος 2017	-	263
7. Ευρώ-ομόλογο €325 εκ.	HPF plc	Ιουλ. 2019	316	313
8. Ευρώ-ομόλογο €375 εκ.	HPF plc	Οκτ. 2021	446	367
9. Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών	Διάφορες	Διάφορες	754	723
10. Συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	Διάφορες	Διάφορες	4	4
Σύνολο			2.821	2.843

Περαιτέρω πληροφορίες σχετικές για τα ποσά των δανείων του Ομίλου που θα πρέπει να αποπληρωθούν ή να αναχρηματοδοτηθούν εντός του 2018 περιλαμβάνονται στη σημείωση 3 «Κίνδυνος Ρευστότητας».

Ορισμένες από τις δανειακές συμφωνίες του Ομίλου περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικούς όρους οι πιο σημαντικοί των οποίων είναι η διατήρηση συγκεκριμένων αριθμοδεικτών ως ακολούθως: "Καθαρός

Δανεισμός/Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων, Τόκων και Αποσβέσεων”, “ Συγκρίσιμα Κέρδη προ Φόρων και Τόκων/ Καθαροί Τόκοι” και “Καθαρός Δανεισμός/Καθαρή Αξία Ιδίων Κεφαλαίων”. Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί την απόδοση του Ομίλου για να διασφαλίσει τη συμμόρφωση με τους ανωτέρω χρηματοοικονομικούς όρους.

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2017 και 31 Δεκεμβρίου 2016, οι όροι των δανείων εξυπηρετούνται πλήρως.

1) Κοινοπρακτικά Δάνεια

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος σύναψε δύο νέες δανειακές συμβάσεις με ελληνικά και διεθνή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι οποίες διέπονταν από πανομοιότυπους όρους και προϋποθέσεις ως ακολούθως:

(1α-1β) Η ΗΡΡΦ σύναψε κοινοπρακτικό δάνειο, ύψους €50 εκατ. με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., αποτελούμενο από δύο δανειακές συμβάσεις, ύψους €40 εκατ. και €10 εκατ. με ημερομηνίες λήξης τον Ιούλιο του 2016 και τον Ιούλιο του 2018 αντίστοιχα. Τον Ιούλιο 2016, κατά την ημερομηνία λήξης της δανειακής σύμβαση ύψους €40εκατ., ο Όμιλος προχώρησε σε σταδιακή αποπληρωμή των 20 εκατ. και παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του υπόλοιπου ποσού (€20 εκατ.) για τον Ιούλιο 2018.

(1γ) Η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο, ύψους €350 εκατ. με την εγγύηση της ΗΡΡΦ και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2018.

2) Ομολογιακό δάνειο €400 εκατ.

Τον Σεπτέμβριο 2015, ο Όμιλος παρέτεινε αρχικά την ημερομηνία λήξης του ομολογιακού δανείου από τον Δεκέμβριο 2015, τον Ιούνιο 2016 και στη συνέχεια τον Οκτώβριο 2017, με δυνατότητα επέκτασης δυο επιπλέον εξαμήνων. Τον Οκτώβριο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου για τον Απρίλιο 2018 και βρίσκεται σε διαδικασία ανανέωσής του. Το ανεξόφλητο υπόλοιπο του δανείου κατά τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017 ανήλθε σε €284 εκατ.

3) Ομολογιακό δάνειο €200 εκατ.

Ακολουθώντας τη στρατηγική διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου, σύμφωνα με την οποία στόχος είναι η αύξηση του ποσοστού των μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων γραμμών πίστωσης σε σχέση με τις αντίστοιχες βραχυπρόθεσμες, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δάνειο ύψους €200 εκατ. με την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, διάρκειας 3 ετών. Τον Ιανουάριο του 2018, και με την προοπτική της αντικατάστασης του δανείου με άλλο δάνειο διάρκειας 3 ετών η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. επέκτεινε την ημερομηνία αποπληρωμής του δανείου μέχρι το Φεβρουάριο του 2018.

4) Κοινοπρακτικό Ομολογιακό δάνειο € 400 εκατ.

Τον Μάιο 2016, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε κοινοπρακτικό ομολογιακό δάνειο συνολικού ορίου € 400 εκατ., διάρκειας 18 μηνών και με δυνατότητα επιπλέον επέκτασης 6 μηνών. Το δάνειο αποτελείται από 2 μέρη, ένα με δεσμευμένη εκταμίευση ύψους €240 εκατ. και το δεύτερο ύψους €160 εκ, χωρίς δέσμευση. Τον Μάιο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια προχώρησε στην εκταμίευση €167 εκατ. από το δεσμευμένο μέρος του δανείου. Τον Οκτώβριο 2017, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. παρέτεινε την ημερομηνία λήξης του δανείου για τον Μάιο 2018. Το υπόλοιπο που είχε εκταμιευθεί στις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν €239 εκατ..

5) Δάνεια Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων

Στις 26 Μαΐου 2010, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. σύναψε δύο δανειακές συμβάσεις συνολικού ύψους €400 εκατ. (Διευκόλυνση Α και Β, €200 εκατ. έκαστη) με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Ο σκοπός των δανείων ήταν να χρηματοδοτήσουν μέρος του έργου αναβάθμισης του διυλιστηρίου της Ελευσίνας. Και τα δυο δάνεια έχουν περιόδο αποπληρωμής 12 ετών, έναρξη αποπληρωμής το Δεκέμβριο του 2013, ενώ διέπονται από παρόμοιους όρους και προϋποθέσεις. Η Διευκόλυνση Β βελτιώνεται πιστοληπτικά από την εγγύηση μίας εμπορικής τράπεζας (Σημ. 12), μία πρακτική που είναι συνήθης για δανειακές συμβάσεις της ΕΤΕ ειδικότερα κατά τη φάση κατασκευής μεγάλων έργων. Μέχρι την 31 Δεκεμβρίου 2017, πραγματοποιήθηκαν συνολικές

αποπληρωμές ύψους €200 εκατ. (€44 εκατ. αποπληρώθηκαν μέσα στο 2017). Επιπλέον πληροφορίες αναφέρονται και στη Σημ. 12 – Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Η Δανειακή Διευκόλυνση Β περιλαμβάνει χρηματοοικονομικούς όρους μεταξύ των οποίων και δείκτες κάλυψης τόκων και μόχλευσης. Κατά τη διάρκεια του 2016, ο Όμιλος ολοκλήρωσε με επιτυχία τη διαδικασία εναρμόνισης των δανειακών όρων μεταξύ των δανείων που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και των Ευρω-ομολόγων. Τον Φεβρουάριο 2018, η Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., κατόπιν σχετικών συζητήσεων με την ΕΙΒ, τροποποίησε τους όρους της Δανειακής Διευκόλυνσης Β ώστε να ερμονιστούν με τους δανειακούς όρους και δείκτες κάλυψης που χρησιμοποιούνται για όλα τα δάνεια που προέρχονται από εμπορικές τράπεζες και Ευρω-ομόλογα.

6) Ευρώ-ομόλογο €500 εκατ.

Τον Μάιο του 2013, ο Όμιλος εξέδωσε τετραετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €500 εκατ., με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 8% και με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2017. Τον Οκτώβριο 2016, ο Όμιλος προχώρησε στην προπληρωμή μέρους των ως άνω ομολογιών, από τα έσοδα της έκδοσης του νέου πενταετούς Ευρω-ομολόγου ύψους €375 εκατ. όπως περιγράφεται και παρακάτω. Τον Μάιο 2017, στην ημερομηνία λήξης, ο Όμιλος προχώρησε με την αποπληρωμή του ανεξόφλητου ποσού του Ευρω-ομολόγου συνολικού ύψους €264 εκατ..

7) Ευρώ-ομόλογο \$400 εκατ.

Τον Μάιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε διετές δολαριακό ομόλογο, ύψους \$400 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 4,625% και με ημερομηνία λήξης τον Μάιο του 2016. Τον Μάιο 2016, η Hellenic Petroleum Finance (HPF) προχώρησε με την αποπληρωμή του συγκεκριμένου ευρωομολόγου. Το κέρδος από συναλλαγματικές διαφορές που προέκυψε από την αποπληρωμή του ευρωομολόγου ανήλθε σε €12εκατ. και συμπεριλαμβάνεται στις Ζημιές/Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2016 (Σημ. 26).

8) Ευρώ-ομόλογο €325 εκατ.

Τον Ιούλιο του 2014, ο Όμιλος εξέδωσε πενταετές Ευρω-ομόλογο, ύψους €325 εκατ. με σταθερό ετήσιο επιτόκιο 5,25% και με ημερομηνία λήξης τον Ιούλιο του 2019. Οι ομολογίες, οι οποίες εκδόθηκαν από την Hellenic Petroleum Finance Plc με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., ήταν εξαγοράσιμες κατ' επιλογή του εκδότη τον Ιούλιο του 2017 και είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο του Λουξεμβούργου.

9) Ευρώ-ομόλογο €450εκατ.

Τον Οκτώβριο 2016, η HPF εξέδωσε πενταετές ευρωομόλογο ύψους €375 εκατ., με την εγγύηση της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., με ετήσιο τοκομερίδιο 4,875%, τιμή έκδοσης 99,453% επί της ονομαστικής αξίας και λήξη τον Οκτώβριο του 2021. Τα έσοδα από την έκδοση του ομολόγου χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενου χρηματοοικονομικού χρέους, συμπεριλαμβανομένης και της μερικής αποπληρωμής του ευρωομολόγου ύψους €500 εκατ. το οποίο έληγε τον Μάιο του 2017, μέσω διαδικασίας δημόσιας προσφοράς, η οποία ολοκληρώθηκε τον Οκτωβρίου 2016, με ομολογίες ονομαστικής αξίας €225 εκατ. όπως αυτές έγιναν αποδεκτές κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Τον Ιούλιο 2017, η HPF εξέδωσε νέες ομολογίες ύψους €74,53 εκατ. με σκοπό να ενοποιηθούν και να αποτελέσουν μια ενιαία σειρά με τις ήδη υπάρχουσες ομολογίες της Hellenic Petroleum Finance Plc οι οποίες λήγουν τον Οκτώβριο του 2021.

10) Συμβάσεις διμερών πιστωτικών γραμμών

Οι εταιρείες του Ομίλου διατηρούν επίσης δανειακές γραμμές με άλλες τράπεζες για την κάλυψη γενικών χρηματοδοτικών αναγκών. Η πλειοψηφία των δανειακών γραμμών αφορά σε βραχυπρόθεσμα δάνεια που έχει συνάψει η μητρική εταιρεία και τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και ανανεώνονται αναλόγως με τις ανάγκες της κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών.

11) Χρηματοδοτικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει πρατήρια στο πλαίσιο συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης. Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις στο μακροπρόθεσμο και βραχυπρόθεσμο δανεισμό έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις		
Εντός ενός έτους	667	575
Μεταξύ 1 και 2 ετών	677	655
Μεταξύ 2 και 5 ετών	2.061	1.890
Πάνω από 5 έτη	321	1.184
Σύνολο	3.726	4.304

17 Αναβαλλόμενη φορολογία

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει εφαρμόσιμο νομικό δικαίωμα να συμψηφισθούν οι τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων και όταν οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος αφορούν στην ίδια φορολογική αρχή.

Τα συμψηφισμένα ποσά είναι τα παρακάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Αναβαλλόμενη φορολογία ενεργητικού:		
Πέραν των 12 μηνών	71.355	100.973
	71.355	100.973
Αναβαλλόμενη φορολογία παθητικού:		
Πέραν των 12 μηνών	(131.611)	(42.736)
	(131.611)	(42.736)
	(60.256)	58.237

Η μεταβολή της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης / υποχρέωσης είναι ως ακολούθως:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Υπόλοιπο αρχής έτους	58.237	194.251
Αποτελέσματα χρήσης	(125.096)	(122.149)
Κινήσεις στην καθαρή θέση	4.780	(12.106)
Λοιπές κινήσεις	1.823	(1.759)
Υπόλοιπο τέλους έτους	(60.256)	58.237

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ο αναβαλλόμενος φόρος αναφέρεται στις παρακάτω κατηγορίες:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	(228.980)	(205.068)
Αποτίμηση αποθεμάτων	12.068	11.297
Μη πραγματοποιηθείσες συναλλαγματικές διαφορές	4.364	(5.383)
Προβλέψεις παροχών προσωπικού	42.592	31.869
Προβλέψεις επισφαλών υπολοίπων πελατών	42.610	26.908
Παράγωγα χρηματοοικονομικά εργαλεία σε εύλογη αξία	(3.339)	(4.406)
Καθαρή δαπάνη τόκων εκπεστέα στις επόμενες χρήσεις (υποκεφαλαιοδότηση)	42.860	47.625
Μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό	6.927	139.392
Προβλέψεις για περιβαντολλογικές δαπάνες	5.421	3.548
Απαξίωση συμμετοχών	9.363	9.430
Λουπές μεταβολές	5.858	3.025
Υπόλοιπο τέλους έτους	(60.256)	58.237

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που προκύπτουν από αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές προς συμψηφισμό σε μελλοντικές χρήσεις αναγνωρίζονται μόνο εφόσον είναι πιθανό ότι θα συμψηφιστούν με μελλοντικά φορολογικά κέρδη. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν από τον Όμιλο για αχρησιμοποίητες φορολογικές ζημιές ανήλθαν σε €7 εκατ. την 31 Δεκεμβρίου του 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €139 εκατ.), καθώς με βάση το εγκεκριμένο επιχειρηματικό πλάνο, ο Όμιλος κρίνει ότι υπάρχει η δυνατότητα συμψηφισμού των φορολογικών ζημιών με μελλοντικά φορολογικά κέρδη.

Το 2014, οι διατάξεις του αρ. 49 του Ν. 4172 περί υποκεφαλαιοδότησης εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά σύμφωνα με τις οποίες, το όριο έκπτωσης των πλεοναζουσών δαπανών τόκων, ορίζεται ως προς συγκεκριμένο ποσοστό επί του φορολογικού EBITDA της εκάστοτε εταιρείας (60% το 2014, 50% το 2015, 40% το 2016 και 30% τα επόμενα έτη). Η επίδραση στο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου, ήταν €43 εκατ. (απαίτηση) στις 31 Δεκεμβρίου 2017 (31 Δεκεμβρίου 2016: €48 εκατ.). Το ποσό αυτό μπορεί να συμψηφιστεί με μελλοντικά φορολογικά κέρδη, χωρίς χρονικό περιορισμό.

18 Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει πως τα ποσά που σχετίζονται με τις συνταξιοδοτικές παροχές του Ομίλου, έχουν καταχωρηθεί στις οικονομικές καταστάσεις.

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Υποχρεώσεις κατάστασης οικονομικής θέσης για:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	131.256	110.912
Σύνολο	131.256	110.912
Χρεώσεις στα αποτελέσματα:		
Συνταξιοδοτικές παροχές	10.567	9.060
Σύνολο	10.567	9.060
Χρεώσεις στα λοιπά συνολικά έσοδα		
Συνταξιοδοτικές παροχές	13.299	10.171
Σύνολο	13.299	10.171

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Τα ποσά που έχουν αναγνωρισθεί στην κατάσταση οικονομικής θέσης έχουν προσδιορισθεί ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Παρούσα αξία χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	22.226	19.822
Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	(9.530)	(8.370)
Έλλειμμα χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων	12.696	11.452
Παρούσα αξία μη χρηματοδοτούμενων υποχρεώσεων	118.560	99.460
Υποχρέωση στη κατάσταση οικονομικής θέσης	131.256	110.912

Ο Όμιλος λειτουργεί προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία για τους εργαζομένους στην Ελλάδα, την Βουλγαρία, την ΠΓΔΜ, το Μαυροβούνιο και τη Κύπρο. Όλα τα προγράμματα αφορούν συνταξιοδοτικές παροχές προς τους εργαζομένους. Το ποσό των παροχών εξαρτάται από το χρόνο προϋπηρεσίας και τις αποδοχές του κάθε εργαζομένου. Η πλειοψηφία των προγραμμάτων δεν έχει περιουσιακά στοιχεία, ενώ κάποια προγράμματα στην Ελλάδα και την Κύπρο έχουν.

Η μεταβολή στις υποχρεώσεις για συνταξιοδοτικές παροχές είναι η ακόλουθη:

	Παρούσα Αξία Υποχρεώσεων	Εύλογη αξία στοιχείων ενεργητικού	Σύνολο
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2016	102.480	(7.118)	95.362
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	4.841	-	4.841
Χρηματοοικονομικά έσοδα/ (έσοδα)	3.458	(174)	3.284
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημίες από τακτοποιήσεις	935	-	935
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	9.234	(174)	9.060
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα/ (έσοδα)	-	(307)	(307)
- Κέρδη από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	(322)	-	(322)
- Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	15.566	-	15.566
- Κέρδη από εμπειρικές προσαρμογές	(4.766)	-	(4.766)
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	10.478	(307)	10.171
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(2.155)	(1.526)	(3.681)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(755)	755	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2016	119.282	(8.370)	110.912
	119.282	(8.370)	110.912
Υπόλοιπο 1 Ιανουαρίου 2017	119.282	(8.370)	110.912
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	6.296	-	6.296
Χρηματοοικονομικά έσοδα/ (έσοδα)	3.095	(147)	2.948
Κόστος παλαιότερης απασχόλησης και ζημίες από τακτοποιήσεις	1.322	-	1.322
Σύνολο χρεώσεων στα αποτελέσματα	10.713	(147)	10.566
Επαναμετρήσεις στις αναλογιστικές παραδοχές:			
Απόδοση των στοιχείων ενεργητικού, εξαουμένου του ποσού που συμπεριλαμβάνεται στα χρηματοοικονομικά έσοδα	-	(161)	(161)
- Ζημίες από μεταβολή δημογραφικών παραδοχών	264	-	264
- Ζημίες από μεταβολή χρηματοοικονομικών παραδοχών	7.920	-	7.920
- Ζημίες από εμπειρικές προσαρμογές	5.276	-	5.276
Σύνολο χρεώσεων στα λοιπά συνολικά έσοδα	13.460	(161)	13.299
Καταβολές παροχών άμεσα από τον όμιλο/ εισφορές του ομίλου στα στοιχεία ενεργητικού	(2.224)	(1.297)	(3.521)
Καταβολές παροχών από τα στοιχεία ενεργητικού	(445)	445	-
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	140.786	(9.530)	131.256

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Οι μη προεξοφλημένες παροχές συνταξιοδότησης λήγουν ως ακολούθως:

Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου 2017	Μέχρι ενός έτους	Μεταξύ ενός και δύο ετών	Μεταξύ δύο και πέντε ετών	Πάνω από πέντε έτη	Σύνολο
Συνταξιοδοτικές παροχές	3.757	1.727	24.688	262.257	292.429

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων επενδύθηκαν ως ακολούθως:

	2017				2016			
	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%	Εισηγμένα	Μη εισηγμένα	Σύνολο	%
Τίτλοι συμμετοχών	2.231	-	2.231	23%	1.938	-	1.938	23%
Ομόλογα								
- Κρατικά ομόλογα	1.096	-	1.096	12%	781	-	781	9%
- Εταιρικά ομόλογα	3.202	-	3.202	34%	2.950	-	2.950	35%
Επενδυτικά κεφάλαια	1.054	-	1.054	11%	947	-	947	11%
Επενδύσεις σε ακίνητα	1.524	-	1.524	16%	1.442	-	1.442	17%
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα	205	218	423	4%	-	312	312	4%
Σύνολο	9.312	218	9.530	100%	8.058	312	8.370	100%

Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως εξής:

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,00%	2,50%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,50%	0,50%
Πληθωρισμός	0,60%	0,50%
Μέσος όρος εναπομείνουσας μελλοντικής εργοδοσίας (έτη)	16,87	16,88

Η ανάλυση ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία σε αλλαγές στις κύριες σταθμισμένες παραδοχές είναι η ακόλουθη:

	Επίδραση στην υποχρέωση		
	Μεταβολή της παραδοχής	Αύξηση στην υποχρέωση	Μείωση στην υποχρέωση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0,5%	-5,95%	5,26%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,5%	5,07%	Δεν εφαρμόζεται

Η παραπάνω ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται σε μία μεταβολή της παραδοχής διατηρώντας όλες τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, υπάρχει μικρή πιθανότητα αυτό να συμβεί καθώς οι μεταβολές στις παραδοχές μπορεί να συνδέονται μεταξύ τους. Κατά τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό λόγω εξόδου από την υπηρεσία στις κύριες αναλογιστικές παραδοχές, χρησιμοποιήθηκε η ίδια μέθοδος που χρησιμοποιείται κατά τον υπολογισμό της υποχρέωσης που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης (παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών στο προσωπικό με τη χρήση της αναλογιστικής μεθόδου της προβλεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Οι αναμενόμενες εργοδοτικές εισφορές για την επόμενη χρήση, προς τα προγράμματα καθορισμένων παροχών προσωπικού είναι €1 εκατ. Η μέση σταθμισμένη διάρκεια των προγραμμάτων είναι 17 χρόνια.

19 Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα

Η κίνηση των προβλέψεων για το 2017 και το 2016 έχει ως εξής:

	Προβλέψεις για λοιπές υποχρεώσεις και έξοδα
1 Ιανουαρίου 2016	6.405
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	4.733
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(1)
Διάφορες κινήσεις / Ανακατανομές	(1.831)
31 Δεκεμβρίου 2016	9.306
Χρεώσεις / (Πιστώσεις) στο λογαριασμό αποτελεσμάτων:	
- Προσθήκες	929
- Ποσά που έχουν αντιστραφεί	(1.212)
- Ποσά που ανακτήθηκαν κατά τη χρήση	(652)
31 Δεκεμβρίου 2017	8.371

Τα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στην συγκεκριμένη κατηγορία αφορούν κυρίως προβλέψεις για εκκρεμείς νομικές υποθέσεις.

20 Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Επιχορηγήσεις	11.685	12.454
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	17.015	247.190
Υπόλοιπο τέλους χρήσεως	28.700	259.644

Επιχορηγήσεις

Οι προκαταβολές από το Ελληνικό Κράτος στον Όμιλο αφορούν επιχορηγήσεις για την αγορά ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων. Η απόσβεση για το 2017 ανέρχεται σε €0,9 εκατ. (2016: €1,4 εκατ.).

Προμηθευτές και λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις

Περιλαμβάνονται ποσά από εμπόρους/διαχειριστές πρατηρίων, που λειτουργούν ως χρηματικές εγγυήσεις για την πιστή τήρηση των όρων της συμφωνίας. Το ποσό στις 31 Δεκεμβρίου 2016 περιλαμβάνει το μακροπρόθεσμο τμήμα των υποχρεώσεων προς την ΝΙΟC (Σημ.15), το οποίο για τις 31 Δεκεμβρίου 2017 ήταν μηδέν.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

21 Παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα

Τύπος παραγώγου αγαθών	31 Δεκεμβρίου 2017			31 Δεκεμβρίου 2016				
	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις	Ονομαστική ποσότητα	Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις		
	<u>ΜΓ'000</u>	<u>Βαρέλια</u> <u>χιλ.</u>	€	€	<u>ΜΓ'000</u>	<u>Βαρέλια</u> <u>χιλ.</u>	€	€
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών	-	1.848	11.514	-	-	2.588	15.192	-
Σύνολο	-	1.848	11.514	-	-	2.588	15.192	-
	31 Δεκεμβρίου 2017			31 Δεκεμβρίου 2016				
Μη κυκλοφορούν ενεργητικό		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις		Στοιχεία Ενεργητικού	Υποχρεώσεις		
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)		-	-		-	-		
Κυκλοφορούν ενεργητικό								
Συμβάσεις ανταλλαγής τιμής αγαθών (commodity swaps)		11.514	-		15.192	-		
Σύνολο εύλογης αξίας παραγώγων		11.514	-		15.192	-		

Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία χρησιμοποιούνται μόνο για σκοπούς αντιστάθμισης κινδύνου και όχι ως κερδοσκοπικές επενδύσεις. Όμως, όταν τα παράγωγα αυτά στοιχεία δεν πληρούν τις προϋποθέσεις της λογιστικής αντιστάθμισης κινδύνων, τότε ταξινομούνται ως «παράγωγα προς πώληση».

Η συνολική εύλογη αξία ενός παραγώγου αντιστάθμισης κινδύνου κατηγοριοποιείται ως μη κυκλοφορούν στοιχείο ενεργητικού ή παθητικού όταν η ημερομηνία λήξης του είναι μεταγενέστερα των 12 μηνών, ενώ στην αντίθετη περίπτωση κατηγοριοποιείται ως κυκλοφορούν στοιχείο.

Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών

Κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017 μεταφέρθηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων ζημία σχετική με συμβόλαια τα οποία ρυθμίστηκαν εντός του έτους, ύψους €1.979 μετά φόρων (31 Δεκεμβρίου 2016: ζημία €19.642 μετά φόρων).

Οι υπόλοιπες πράξεις αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκτιμάται ότι θα είναι αποτελεσματικές, ενώ η συνολική μεταβολή στην εύλογη αξία τους ανέρχεται σε ζημία μετά φόρων €4.590 (31 Δεκεμβρίου 2016: €15.862 κέρδος μετά φόρων) και συμπεριλαμβάνεται στα «Αποθεματικά αντιστάθμισης κινδύνου». (Σημ. 14).

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού, ανέρχεται στην εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού των παραγώγων αυτών, όπως απεικονίζεται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

22 Ανάλυση εξόδων ανά είδος (φύση)

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Πρώτες ύλες και αναλώσιμα που χρησιμοποιήθηκαν	6.064.349	4.876.484
Παροχές σε εργαζομένους	268.617	234.100
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	180.532	194.198
Αποσβέσεις ασώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	8.744	15.280
Απομείωση αξίας ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων	-	8.313
Λοιπά έξοδα	794.565	686.490
Σύνολο κόστους πωληθέντων, εξόδων διοίκησης, πωλήσεων και διάθεσης	7.316.807	6.014.865

Όπως εξηγείται στη Σημείωση 5, κατά τη διάρκεια του έτους ο Όμιλος προχώρησε σε αλλαγές στην παρουσίαση ορισμένων συναλλαγών προκειμένου να επιτευχθεί η καλύτερη παρουσίασή τους. Η παραπάνω αλλαγή είχε ως αποτέλεσμα την διαφοροποίηση των συγκριτικών στοιχείων του Κόστος Πωληθέντων κατά €66,7 εκατ..

Για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017, στα λοιπά έξοδα, περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους €0,02 εκατ. που αφορούν μη ελεγκτικές υπηρεσίες (εξαιρουμένων υπηρεσιών τακτικού ελέγχου και έκδοσης φορολογικών πιστοποιητικών).

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Μισθοδοσία	189.140	164.326
Έξοδα κοινωνικής ασφάλισης	44.212	39.628
Συνταξιοδοτικό κόστος προγραμμάτων	10.625	8.075
Λοιπές παροχές σε εργαζομένους	24.640	22.071
Σύνολο	268.617	234.100

Οι λοιπές παροχές περιλαμβάνουν παροχές ιατροφαρμακευτικής και ασφαλιστικής μορφής, έξοδα μεταφοράς και διατροφής. Περιλαμβάνουν επίσης, παροχές προς εργαζόμενους στο πλαίσιο προγράμματος εθελουσίας εξόδου (VRS) περίπου €0,9 εκατ. (2016: €0,6 εκατ.), που περιλαμβάνονται στα «Λοιπά έσοδα/ (έξοδα) και λοιπά κέρδη-ζημιές» (Σημ. 24).

23 Έξοδα ερευνών και ανάπτυξης

Οι δαπάνες για τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης του Ομίλου εξοδοποιούνται κατά την πραγματοποίηση (2017: €0,2 εκατ. και το 2016: €2,2 εκατ.) και αφορούν κυρίως σε εργασίες έρευνας στη θαλάσσια περιοχή του Πατραϊκού Κόλπου, στα πλαίσια της κοινοπραξίας ανάμεσα στην Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (50%, διαχειριστής) & την Edison International SpA (50%). Η σύμβαση Μίσθωσης κυρώθηκε από το Ελληνικό Κοινοβούλιο και δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Ελληνικής Κυβερνήσεως ως Ν. 4299 - Τεύχος Α, 221/03-10-14.

Δαπάνες αναφορικά με παραχώρηση αδειών έρευνας για τον Κόλπο του Πατραϊκού (2017: €0,07 εκατ.), κεφαλαιοποιήθηκαν στις ασώματες ακινητοποιήσεις και αποσβένονται κατά τη διάρκεια της περιόδου που διαρκούν οι εργασίες έρευνας.

24 Λοιπά έσοδα / (έξοδα) και λοιπά κέρδη/(ζημιές)

	Σημ.	Έτος που έληξε	
		31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Λοιπά λειτουργικά έσοδα			
Έσοδα από αποσβέσεις επιχορηγήσεων	30	878	1.404
Έσοδα από υπηρεσίες προς τρίτους-καθαρά		3.873	5.804
Έσοδα από ενοίκια-καθαρά		8.105	8.471
Έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων		926	41.727
Συνολικά λοιπά λειτουργικά έσοδα		13.782	57.406
Λοιπά κέρδη/ (ζημιές)			
(Ζημιές)/ κέρδη από πώληση ενσώματων παγίων στοιχείων - καθαρά		(252)	633
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων		(6.272)	8.285
Κόστος εθελουσίας εξόδου		(942)	(551)
Απομείωση παγίων	6	(2.689)	-
Νομικά έξοδα κατόπιν απόφασης Διαιτησίας		(13.679)	-
Προβλέψεις για τελωνειακές υποθέσεις		-	(7.173)
Λοιπά λειτουργικά έξοδα		(5.836)	(5.707)
Συνολικά λοιπά κέρδη/ (ζημιές)		(29.670)	(4.513)
Λοιπά			
Απομείωση επενδύσεων		-	(9.259)
Λοιπές ζημιές		-	(8.084)
Λοιπά λειτουργικά (έξοδα)/ έσοδα και άλλα κέρδη/ (ζημιές) - καθαρά		(15.888)	35.550

Τα έσοδα από ενοίκια αφορούν πρατήρια που έχουν ενοικιαστεί σε εμπόρους. Στα έσοδα ασφαλιστικών αποζημιώσεων για το 2016, περιλαμβάνεται αποζημίωση ύψους €42 εκατ. για τη παρεμπόδιση της λειτουργίας του διυλιστηρίου Ελευσίνας, εξαιτίας προβλημάτων που παρουσιάστηκαν στο Flexicocker το 2012. Τα λοιπά έσοδα/(έξοδα) αφορούν σε έσοδα ή έξοδα που δε συνδέονται με την εμπορική δραστηριότητα του Ομίλου.

Η γραμμή «Απομείωση επενδύσεων» περιλαμβάνει απομείωση της αξίας των επενδύσεων σε χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση.

Στα λοιπά κέρδη / (ζημιές) συμπεριλαμβάνονται τα αποτελέσματα πράξεων ανοιχτής αγοράς οι οποίες αφορούν σε Ευρωμόλογα.

25 Χρηματοοικονομικά (έξοδα)/έσοδα - καθαρά

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Έσοδα από τόκους	4.600	5.129
Έξοδα τόκων και λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	(169.653)	(205.909)
Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα) - καθαρά	(165.053)	(200.780)

Επιπρόσθετα του χρηματοοικονομικού κόστους που αναφέρεται πιο πάνω, κατά το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, τόκοι ύψους €2,4 εκατ. (2016: €1,9 εκατ.) έχουν κεφαλαιοποιηθεί.

26 Ζημιές / κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές

Οι ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές ύψους €8 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €21 εκατ. κέρδη), προέρχονται κατά κύριο λόγο από την αποτίμηση τραπεζικών λογαριασμών που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα (κυρίως Δολάρια ΗΠΑ).

27 Φόρος Εισοδήματος

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Φόρος χρήσης	(10.765)	(14.787)
Αναβαλλόμενος φόρος (Σημ. 17)	(125.097)	(122.149)
Φόροι	(135.862)	(136.936)

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες εταιρείες στην Ελλάδα για το 2017 ανέρχεται σε 29% (2016: 29%). Σύμφωνα με τις φορολογικές διατάξεις, οι έλεγχοι στις εταιρείες διενεργούνται ως εξής:

α. Έλεγχοι από τους Ορκωτούς Ελεγκτές – Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τις χρήσεις 2011 και εξής οι ελληνικές εταιρείες που πληρούν συγκεκριμένα κριτήρια, δύνανται να λάβουν «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό», όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5, από τους τακτικούς τους ορκωτούς ελεγκτές-λογιστές, ως προς τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις της κείμενης φορολογικής νομοθεσίας. Η έκδοση Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης υποκαθιστά, εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, τον έλεγχο από τη Δημόσια Αρχή, η οποία όμως διατηρεί το δικαίωμα μεταγενέστερου ελέγχου χωρίς να περαιώνει τις φορολογικές της υποχρεώσεις για την οικεία διαχειριστική χρήση.

Όλες οι θυγατρικές εταιρείες του Ομίλου με έδρα την Ελλάδα έχουν λάβει Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης, με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, έως και τη χρήση 2016.

β. Έλεγχοι από τις φορολογικές αρχές

Οι ελεγμένες χρήσεις από τις φορολογικές αρχές για τη μητρική εταιρεία και τις σημαντικότερες θυγατρικές έχουν ολοκληρωθεί ως ακολούθως:

Ονομασία εταιρίας	Οικονομικές χρήσεις που έληξαν έως και
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ ΑΕ	2011
ΕΚΟ ΑΒΕΕ	2007
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ (πρωην ΕΚ)	2011

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 31, και ανεξάρτητα από την πιθανότητα διενέργειας μελλοντικών φορολογικών ελέγχων, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές επιπρόσθετες φορολογικές επιβαρύνσεις από τον έλεγχο των μη ελεγμένων φορολογικών χρήσεων, πέρα από αυτές που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για την περίοδο που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2017.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Ο φόρος που αναλογεί στα λοιπά συνολικά έσοδα είναι:

	31 Δεκεμβρίου 2017			31 Δεκεμβρίου 2016		
	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων	Προ Φόρων	Φόρος	Μετά Φόρων
Μείωση αξίας γης	(1.669)	-	(1.669)	-	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα από επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις	-	-	-	(869)	-	(869)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	6	-	6	147	-	147
Παράγωγα για αντιστάθμιση ταμειακών ροών	(3.678)	1.063	(2.615)	50.006	(14.502)	35.504
Συναλλαγματικές διαφορές	752	-	752	(1.076)	-	(1.076)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές) από συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών	(13.299)	3.714	(9.585)	(10.172)	2.396	(7.776)
Λοιπά συνολικά έσοδα	(17.888)	4.777	(13.111)	38.036	(12.106)	25.930

Συμφωνία φόρου που υπολογίζεται επί του λογιστικού φορολογητέου κέρδους του Ομίλου και του πραγματικού φόρου εισοδήματος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Κέρδη/(ζημιές) προ φόρων	519.785	465.671
Φόρος βάσει ισχύοντος ελληνικού φορολογικού συντελεστή 29% (2016 - 29%)	(150.738)	(135.044)
Μεταβολή λόγω διαφορετικών φορολογικών συντελεστών στις θυγατρικές εξωτερικού	7.371	3.878
Κέρδη/(ζημιές) Ναυτικών Εταιρειών που δεν υπόκεινται σε φόρο	2.625	3.016
Έσοδα που δεν υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος	6.465	5.065
Εξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	(12.836)	(12.590)
Αναγνώριση φορολογικών ζημιών προηγούμενων ετών	898	594
Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν αναγνωρίζεται αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(160)	(1.430)
Μεταβολές στην αναβαλλόμενη φορολογία λόγω αλλαγής στο φορολογικό συντελεστή	-	3
Μεταβολές στον αναβαλλόμενο φόρο προηγούμενων ετών	11.553	255
Λοιπά	(1.041)	(683)
Φόροι	(135.862)	(136.936)
Πραγματικός φορολογικός συντελεστής	26,1%	29,4%

28 Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό μετοχών κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, αφαιρουμένου του σταθμισμένου μέσου όρου των ιδίων μετοχών. (Σημ. 14) Τα αναπροσαρμοσμένα κέρδη ανά μετοχή δεν διαφέρουν σημαντικά από τα βασικά κέρδη ανά μετοχή.

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Κέρδη ανά μετοχή (σε Ευρώ ανά μετοχή)	1,25	1,08
Καθαρά κέρδη που αναλογούν σε κοινές μετοχές (Σε χιλιάδες Ευρώ)	381.372	329.760
Μέσος αριθμός κοινών μετοχών	305.559.147	305.635.185

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

29 Μερίσματα

Η Γενική Συνέλευση της 23ης Ιουνίου 2017 ενέκρινε την εισήγηση του Διοικητικού Συμβουλίου για διανομή μερίσματος χρήσης 2016, ύψους €0,20 ανά μετοχή από φορολογηθέντα αποθεματικά προηγούμενων ετών. Το ποσό της διανομής εκταμιεύθηκε στις 10 Ιουλίου 2017 (σύνολο €61,127 εκατ.).

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του στις 9 Νοεμβρίου 2017, αποφάσισε τη διανομή προμερίσματος χρήσης 2017, ποσού €0,15 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13). Το συνολικό προμέρισμα ανέρχεται σε €45,835 εκατ.

Το ποσό του προμερίσματος για τη χρήση 2017 και του τελικού μερίσματος της χρήσης 2016 (συνολικού ύψους €106,962 εκατ.) συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Η πρόταση προς τη γενική συνέλευση για τελικό μέρισμα €0,25 ανά μετοχή (εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών που αποκτήθηκαν από την Εταιρεία προς διάθεση στους συμμετέχοντες στο πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης – Σημ. 13) εγκρίθηκε από το διοικητικό συμβούλιο στις 22 Φεβρουαρίου 2018. Το ποσό του μερίσματος ανέρχεται σε €76,404 εκατ. και δεν συμπεριλαμβάνεται στις παρούσες οικονομικές καταστάσεις καθώς δεν έχει εγκριθεί από τη γενική συνέλευση των μετόχων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεν ενέκρινε κάποια αλλαγή στην πολιτική μερισμάτων του Ομίλου στο σύνολό της και θα επαναξιολογήσει την πληρωμή επιπρόσθετου μερίσματος, ειδικού μερίσματος ή προμερίσματος εντός του 2018.

30 Ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες

	Έτος που έληξε	
	Σημ. 31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	519.785	465.671
Προσαρμογές για:		
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	6,7	189.276
Απομείωση αξίας παγίων	6	2.689
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων πάγιου ενεργητικού	20	(878)
Χρηματοοικονομικά (έσοδα) / έξοδα	25	165.053
Κέρδη από συνδεδεμένες επιχειρήσεις	8	(31.228)
Προβλέψεις & διαφορές αποτιμήσεων		55.594
Συναλλαγματικά (κέρδη) / ζημιές	26	8.173
Αποσβέσεις εξόδων μακροπρόθεσμων συμβολαίων	24	6.272
Ζημιές / (Κέρδη) από εκποίηση παγίων		1.685
	916.421	910.751
Μεταβολές Κεφαλαίου κίνησης		
Μείωση / (Αύξηση) αποθεμάτων		(116.523)
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων		62.948
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων		(409.535)
		(463.110)
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες	453.311	(317.366)

Σημειώσεις επί των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

31 Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και νομικές υποθέσεις

Ο Όμιλος έχει ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τραπεζικές και λοιπές εγγυήσεις και άλλα θέματα που προκύπτουν στα πλαίσια των εμπορικών του συναλλαγών:

1. Επιχειρηματικά θέματα

α) Εκκρεμείς υποθέσεις

Ο Όμιλος εμπλέκεται σε διάφορες νομικές υποθέσεις και έχει διάφορες υποχρεώσεις σε εκκρεμότητα σχετικές με τις συνήθειες δραστηριότητές του. Με βάση τις διαθέσιμες μέχρι σήμερα πληροφορίες, η διοίκηση πιστεύει ότι η έκβαση των υποθέσεων αυτών δεν θα έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα του Ομίλου ή στην χρηματοοικονομική του θέση, πέραν αυτών που αναφέρονται στις προβλέψεις για νομικές υποθέσεις.

β) Εγγυητικές επιστολές

Η μητρική Εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαίωσης και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει σε θυγατρικές και συνδεδεμένες εταιρείες, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανερχόταν στο ισόποσο των €1.016 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.210 εκατ.). Εξ' αυτών, ποσό €928 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €1.110 εκατ.) έχει συμπεριληφθεί στις ενοποιημένες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και εμφανίζεται στα αντίστοιχα κονδύλια των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

γ) Διεθνείς δραστηριότητες

Παρόλο που δεν υπάρχουν σημαντικές επιπτώσεις, οι θυγατρικές του εξωτερικού αντιμετωπίζουν μία σειρά από νομικές υποθέσεις σχετικές με φορολογικές ρυθμίσεις και μεταβολές στις τοπικές αδειοδοτήσεις. Τέτοιες περιπτώσεις είναι και η υπόθεση σχετικά με τις εγκαταστάσεις δεξαμενών της Jugopetrol A.D. στο Μαυροβούνιο, καθώς και η απόφαση της Επιτροπής Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου να ξεκινήσει εκ νέου έρευνα για τις πετρελαϊκές εταιρείες εμπορίας (χονδρικής) στην Κύπρο για την περίοδο 1 Οκτωβρίου 2004 ως 22 Δεκεμβρίου 2006. Στις 15 Νοεμβρίου 2017, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού της Κύπρου επέβαλλε πρόστιμο ύψους €5 εκατ. στην Εταιρεία. Στις 30 Δεκεμβρίου 2017 ξεκίνησαν σχετικές νομικές ενέργειες οι οποίες είναι σε εξέλιξη. Η πιθανότητα να υπάρξει για την υπόθεση αυτή εκταμίευση πόρων αξιολογείται ως περιορισμένη. Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες υποχρεώσεις ως αποτέλεσμα των προαναφερθέντων υποθέσεων πέραν των προβλέψεων που ήδη συμπεριλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

2. Φορολογικά και τελωνειακά θέματα

Το φορολογικό πλαίσιο και οι φορολογικές πρακτικές στην Ελλάδα, οι οποίες καθορίζουν τη φορολογική βάση για τις συναλλαγές των σημαντικότερων εταιρειών του Ομίλου, ενδέχεται να οδηγήσουν σε εγγενείς αβεβαιότητες, λόγω της πολυπλοκότητάς τους, καθώς και του γεγονότος ότι υπόκεινται σε μεταβολές και εναλλακτικές ερμηνείες από τις αρμόδιες Αρχές σε διαφορετικές χρονικές στιγμές αλλά και μεταξύ διαφορετικών εταιρειών. Ως εκ τούτου, ενδέχεται να υπάρξουν κατηγορίες δαπανών ή χειρισμών διαφόρων ζητημάτων, για τις οποίες μία εταιρεία μπορεί να αξιολογηθεί σε διαφορετική βάση από εκείνη που εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια προετοιμασίας των φορολογικών δηλώσεων ή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων. Με βάση την εμπειρία του παρελθόντος, οι φορολογικοί έλεγχοι διενεργούνται από τις Φορολογικές Αρχές, κατά μέσο όρο 5-7 χρόνια μετά την υποβολή της φορολογικής δήλωσης. Επιπλέον, στις περιπτώσεις όπου ένας φορολογικός έλεγχος οδηγεί σε διαφορετική εκτίμηση από αυτή της εταιρείας του Ομίλου και ο Όμιλος μετά από εξέταση δεν συμφωνεί με την εκτίμηση του ελέγχου, η διαδικασία επίλυσης του ζητήματος ακολουθεί συνήθως τη δικαστική οδό, διαδικασία η οποία περιλαμβάνει διάφορες φάσεις και ενδέχεται να διαρκέσει αρκετά χρόνια προκειμένου να καταλήξει σε οριστική και αμετάκλητη απόφαση. Μία εταιρεία του Ομίλου δύναται να εμπλακεί σε αυτή τη δικαστική διαδικασία εάν και εφόσον καταβάλει προκαταβολικά το 50% του συνολικού φόρου και των χρηματικών προστίμων που έχουν εκτιμηθεί από το φορολογικό έλεγχο.

Όλα τα ανωτέρω οδηγούν σε εγγενείς δυσκολίες αναφορικά με τον προσδιορισμό και τη λογιστική αντιμετώπιση των φορολογικών υποχρεώσεων. Ως αποτέλεσμα, η διοίκηση στοχεύει στον καθορισμό της πολιτικής της βάσει ειδικής νομοθεσίας διαθέσιμης κατά τη στιγμή της λογιστικής αντιμετώπισης μιας συναλλαγής, μέσω λήψης εξειδικευμένων νομικών και φορολογικών συμβουλών σε μεμονωμένες περιπτώσεις, καθώς και αξιοποιώντας την εμπειρία από αποφάσεις προηγούμενων φορολογικών ελέγχων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών δικαστικών αποφάσεων. Αυτή η διαδικασία θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι οικονομικές καταστάσεις αντανακλούν όλες τις σημαντικές φορολογικές και τελωνειακές υποχρεώσεις, όσο το δυνατόν ακριβέστερα και πληρέστερα.

α) *Ανέλεγκτες χρήσεις - Επίδικες φορολογικές υποθέσεις*

Όπως εξηγείται και στη Σημείωση 27, στις σημαντικότερες ελληνικές εταιρείες του Ομίλου, έχουν ολοκληρωθεί έλεγχοι από τις Φορολογικές Αρχές, ως εξής:

Για την εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011. Οι Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για τις χρήσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2010 και 31 Δεκεμβρίου 2011, ελήφθησαν τον Δεκέμβριο του 2017 και υπόκεινται σε νομική αμφισβήτηση από την εταιρεία. Συνοπτικά, οι εκθέσεις αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €22,5 εκατ. και πρόστιμα €23,5 εκατ. για κονδύλια που αφορούν σε τέλος χαρτοσήμου, διάφορες μη εκπιπτόμενες δαπάνες και άλλες προσαρμογές φόρου εισοδήματος. Η εταιρεία, αφού μελέτησε τις εκθέσεις των φορολογικών ελέγχων, αμφισβητεί τους επιβληθέντες επιπρόσθετους φόρους και πρόστιμα (οι οποίοι υπερβαίνουν τα ποσά που έχουν ήδη συμπεριληφθεί στις κανονικές φορολογικές δηλώσεις της εταιρείας) και έχει προχωρήσει σε όλες τις προβλεπόμενες από τις σχετικές διατάξεις ενέργειες και ένδικα μέσα προσφυγής κατά αυτών των ποσών.

Παρά το γεγονός ότι η εταιρεία αμφισβητεί την επιβολή πρόσθετων φόρων, εντούτοις υποχρεούται να καταβάλει το 50% των καταλογισμένων ποσών (φόρων και προστίμων) από τους πιο πάνω φορολογικούς ελέγχους προκειμένου να έχει το δικαίωμα να προβεί σε έφεση. Η καταβολή των απαιτούμενων ποσών πραγματοποιήθηκε τον Ιανουάριο του 2018, εντός των προβλεπόμενων προθεσμιών.

Όσον αφορά τα πρόστιμα, η έκθεση αξιώνει ποσό ίσο με το 120% του αρχικού φόρου, αντί του προβλεπόμενου 50%. Το ποσό αυτό αμφισβητείται επίσης νομικά από την εταιρεία.

Επί του παρόντος, βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2012.

Ομοίως, οι δύο κύριες θυγατρικές λιανικής εμπορίας στην Ελλάδα, οι οποίες κατά τη διάρκεια του 2016 συγχωνεύθηκαν στην Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (ΕΚΟ), έχουν ελεγχθεί ως εξής:

(i) Η εταιρεία Ελληνικά Καύσιμα ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2011, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2013. Οι πιο πρόσφατες Εκθέσεις Φορολογικού Ελέγχου για το 2010 και το 2011 παραδόθηκαν τον Δεκέμβριο του 2017 και αξιώνουν πρόσθετους φόρους ύψους €1,6 εκατ. και πρόστιμα ύψους €1,9 εκατ. για παρόμοιους λόγους με την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε., όπως αναφέρονται ανωτέρω. Η διαδικασία που ακολουθήθηκε είναι ακριβώς η ίδια με εκείνη που περιγράφεται παραπάνω για την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. και η εταιρεία έχει ήδη προχωρήσει στις σχετικές νομικές ενέργειες.

(ii) Η εταιρεία ΕΚΟ ΑΕ έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2007, ενώ σε εξέλιξη βρίσκονται έλεγχοι για τις επόμενες χρήσεις έως και εκείνη που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2010.

Η Διοίκηση πιστεύει ότι δεν θα προκύψουν σημαντικές φορολογικές επιβαρύνσεις είτε από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους είτε από την έκβαση των επίδικων υποθέσεων, πέραν αυτών που αναφέρονται και συμπεριλαμβάνονται ήδη στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις που έληξαν στις 31 Δεκεμβρίου 2017.

Ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει οποιεσδήποτε προκαταβολές σχετικές με φόρους και πρόστιμα, που αφορούν σε παλαιότερες διαφορές με τις φορολογικές αρχές, στις λοιπές απαιτήσεις (Σημείωση 11), στον βαθμό που εκτιμά ότι τα ποσά αυτά θα είναι τελικά ανακτήσιμα.

Σημειώνεται ότι σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις, για τις χρήσεις 2011 έως και τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016, οι Ελληνικές εταιρείες του Ομίλου έλαβαν από τους τακτικούς τους Ορκωτούς Ελεγκτές-Λογιστές «Ετήσιο Φορολογικό Πιστοποιητικό» με γνώμη χωρίς επιφύλαξη, όπως προβλέπεται από τον Νόμο 2238/1994, Άρθρο 82, παρ. 5.

β) Καταλογιστικές πράξεις τελωνείων

Εντός του 2008, παρελήφθησαν από το Τελωνείο καταλογιστικές πράξεις συνολικού ύψους περίπου €40 εκατ. για φερόμενα τελωνειακά «ελλείμματα» των φορολογικών αποθηκών της Εταιρείας για συγκεκριμένες περιόδους μεταξύ των ετών 2001 – 2005. Η Εταιρεία προσέφυγε κατά των σχετικών πράξεων ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, και η Διοίκηση θεωρεί ότι η υπόθεση θα έχει θετική κατάληξη μετά την ακροαματική διαδικασία.

Ανεξάρτητα από την κατάθεση των παραπάνω προσφυγών, το Τελωνείο προχώρησε σε παρακράτηση ποσού €54 εκατ. (σύνολο καταλογισθέντων ποσών πλέον προσαυξήσεων) βεβαιωμένων επιστροφών ΦΠΑ (Σημ. 11). Η Εταιρεία κατέθεσε δύο προσφυγές κατά της φορολογούσας αρχής και κατά του Τελωνείου, ενώπιον των Διοικητικών Πρωτοδικείων Αθηνών και Πειραιώς αντίστοιχα. Το Πρωτοδικείο Αθηνών εξέδωσε απόφαση με την οποία δικαιώνει την Εταιρεία, απορρίπτοντας την εν λόγω παρακράτηση ως μη νόμιμη.

Η Εταιρεία εκτιμά ότι θα μπορεί να ανακτήσει τα ανωτέρω ποσά.

32 Δεσμεύσεις και συμβατικές υποχρεώσεις

(α) Δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις

Οι σημαντικότερες συμβατικές υποχρεώσεις του Ομίλου αφορούν σε δεσμεύσεις για κεφαλαιουχικές επενδύσεις συνολικού ποσού €20 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €23 εκατ.), το μεγαλύτερο μέρος του ποσού σχετίζεται με την αναβάθμιση των διυλιστηρίων.

(β) Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος μισθώνει γραφεία και πρατήρια στο πλαίσιο συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης. Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών μισθωμάτων στο πλαίσιο των προαναφερθέντων συμβάσεων παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα:

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Εντός του επόμενου έτους	33.482	33.971
Μετά 1 έτος και έως 5 έτη	105.961	112.872
Μετά 5 ετών	106.285	113.331
Σύνολο	245.728	260.174

(γ) Ενέγγυες πιστώσεις

Ο Όμιλος είναι πιθανόν να δεχθεί αίτημα από προμηθευτές ώστε να παράσχει τραπεζικές ενέγγυες πιστώσεις, με στόχο να επιτύχει ευνοϊκότερους όρους συναλλαγής και πίστωσης. Στις περιπτώσεις όπου έχει ήδη καταχωρηθεί η υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις, δεν χρειάζεται περαιτέρω γνωστοποίηση της συγκεκριμένης δέσμευσης. Στις περιπτώσεις όπου η συναλλαγή πραγματοποιείται μετά την ημερομηνία Ισολογισμού, ο Όμιλος δεν είναι υπόχρεος ώστε να διακανονίσει την ενέγγυα πίστωση εντός της περιόδου, άρα δεν αναγνωρίζεται και η αντίστοιχη υποχρέωση.

33 Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Στη Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων συμπεριλαμβάνονται έσοδα, δαπάνες και έξοδα, τα οποία προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και συνδεδεμένων μερών. Τέτοιες συναλλαγές περιλαμβάνουν κυρίως πωλήσεις και αγορές των αγαθών και υπηρεσιών στο πλαίσιο της συνήθους λειτουργίας του Ομίλου και έχουν γίνει με τους συνήθεις εμπορικούς όρους που ακολουθεί ο Όμιλος για αντίστοιχες συναλλαγές με τρίτους.

Συναλλαγές έχουν πραγματοποιηθεί με τις ακόλουθες συνδεδεμένες εταιρείες:

α) Συνδεδεμένες Εταιρείες και κοινοπραξίες του Ομίλου που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης:

- Εταιρεία Αγωγού Καυσίμων Αεροδρομίου Αθηνών Α.Ε. (ΕΑΚΑΑ)
- Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ)
- Spata Aviation Fuel Company S.A. (SAFCO)
- Elpedison B.V.
- ΕΛΠΕ Θράκη Α.Ε.

β) D.M.E.P HOLDCO

	Έτος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Χρεώσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (πωλήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	780.852	760.269
Κοινοπραξίες	6.532	171
Σύνολο	787.384	760.440
Χρεώσεις από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (κόστος πωληθέντων)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	842.978	780.259
Κοινοπραξίες	13.062	3.533
Σύνολο	856.040	783.792
Υπόλοιπο σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	3.182	34.846
Κοινοπραξίες	1.886	639
Σύνολο	5.068	35.485
Υπόλοιπο από συνδεδεμένες επιχειρήσεις (Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις)		
Συνδεδεμένες εταιρείες	37.133	23.720
Κοινοπραξίες	101	9
Σύνολο	37.234	23.729

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ Α.Ε.
Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με
τα ΔΠΧΑ για τη χρήση που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2017
(Ποσά σε χιλιάδες Ευρώ εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά)

Η μητρική εταιρεία έχει εκδώσει επιστολές διαβεβαιώσεων και εγγυητικές επιστολές προς τράπεζες για δάνεια που αυτές έχουν χορηγήσει στην Elredison B.V, το ανεξόφλητο υπόλοιπο των οποίων την 31 Δεκεμβρίου 2017 ανερχόταν στο ισόποσο των €88 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €100 εκατ.).

β) Συνδεδεμένα μέρη που τελούν υπό κοινό έλεγχο με τον Όμιλο λόγω της κοινής συμμετοχής του Ελληνικού Δημοσίου και παρουσιάζουν σημαντικές συναλλαγές με τον Όμιλο:

- Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού Α.Ε. (ΔΕΗ)
- Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις
- Οδικές Συγκοινωνίες Α.Ε. (ΟΣΥ)
- Τραϊνοσε Α.Ε (Έως 14 Σεπτεμβρίου 2017, όπου περιήλθε στην πλήρη ιδιοκτησία της "Ferrovie dello stato Italiene")

Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2017, οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα του Ομίλου με τα παραπάνω μέρη ήταν τα εξής:

- Πωλήσεις του Ομίλου €417 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €141 εκατ.)
- Αγορές του Ομίλου €43 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €51 εκατ.)
- Απαιτήσεις €61 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €18 εκατ.)
- Υποχρεώσεις €5 εκατ. (31 Δεκεμβρίου 2016: €2 εκατ.).

γ) Ο Όμιλος διοικείται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (Εκτελεστικά και Μη Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.) και από τους Γενικούς Διευθυντές. Οι αμοιβές που καταβλήθηκαν ή έχουν λογισθεί προς τους ανωτέρω αναλύονται ως εξής:

	Ετος που έληξε	
	31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
Αμοιβές	4.131	3.603
Παροχές λόγω εξόδου από την υπηρεσία	1.170	874
Αποζημιώσεις λόγω λύσης σύμβασης	-	525
Σύνολο	5.301	5.002

Οι καταληκτικές ημερομηνίες άσκησης καθώς και οι αντίστοιχες τιμές εξάσκησης για τα δικαιώματα προαίρεσης επί μετοχών που διακρατώνται από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και τους Γενικούς Διευθυντές αναλύονται παρακάτω:

Έτος Παραχώρησης	Ημερομηνία Λήξεως	Τιμή εξάσκησης €/MTX	Αρ. δικαιωμάτων προαίρεσης	
			31 Δεκεμβρίου 2017	31 Δεκεμβρίου 2016
2012	2018	4,52	166.948	422.756
		Σύνολο	166.948	422.756

34 Κύριες θυγατρικές, συνδεδεμένες εταιρείες και κοινοπραξίες που ενοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις

ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ	Έδρα Εταιρείας	Ποσοστό συμμετοχής	Μέθοδος Ενοποίησης
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΥΣΙΜΑ ΟΡΥΚΤΕΛΑΙΑ ΑΒΕΕ	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟΤΑ ΚΩ Α.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	49,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΚΑΛΥΨΩ Μ.Ε.Π.Ε.	Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΘΗΝΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΡΤΕΜΙΣ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΔΗΜΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΗΡΑ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΑΦΡΟΔΙΤΗ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Εμπορική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΒΟΥΓΙΑΡΙΑ ΕΑΔ	Εμπορική	ΒΟΥΓΙΑΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΚΟ ΣΕΡΒΙΑ ΑΔ	Εμπορική	ΣΕΡΒΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM INTERNATIONAL S.A.	Μητρική υποομίλου	ΑΥΣΤΡΙΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΚΥΠΡΟΣ ΑΤΑ	Εμπορική	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
RAMOIL S.A.	Εμπορική	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM BULGARIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM SERBIA (HOLDINGS) LTD	Μητρική υποομίλου	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
JUGOPETROL AD	Εμπορική	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟ	54,35%	ΠΛΗΡΗΣ
GLOBAL ALBANIA A.E	Εμπορική	ΑΛΒΑΝΙΑ	99,96%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε.	Μητρική υποομίλου	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΒΑΡΔΑΞ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	80,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΟΚΤΑ CRUDE OIL REFINERY A.D	Διύλιση	ΣΚΟΠΙΑ	81,51%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΣΠΡΟΦΟΣ Α.Ε.	Μηχανολογική	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΝΤΙΑΞΟΝ Α.Ε.	Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΠΟΣΕΙΔΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Πετροχημικά	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΑΠΟΛΛΩΝ Ν.Ε.	Ναυτιλιακή / Διύλιση	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
HELLENIC PETROLEUM FINANCE PLC	Χρηματοοικον. Υπηρεσίες	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ Α.Ε.	Συμβουλευτικές Υπηρεσίες	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΣΕΡΒΙΩΝ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ-ΛΑΡΚΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	51,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΥΛΟΥ ΜΕΘΩΝΗΣ Α.Ε.	Ενέργεια	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ ΠΑΤΡΑΙΚΟΣ Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ΕΛΠΕ UPSTREAM Α.Ε.	Έρευνα και Παραγωγή υδραγονανθράκων	ΕΛΛΑΔΑ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
SUPERLUBE LTD	Λιπαντικά	ΚΥΠΡΟΣ	100,00%	ΠΛΗΡΗΣ
ELPEDISON B.V.	Ενέργεια	ΟΛΛΑΝΔΙΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
SAFCO AE	Εφοδιασμός Αεροδρομίου	ΕΛΛΑΔΑ	33,33%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΔΕΠΑ Α.Ε..	Φυσικό Αέριο	ΕΛΛΑΔΑ	35,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Ε.Α.Κ.Α.Α Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	50,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
ΕΛΠΕ ΘΡΑΚΗ Α.Ε.	Αγωγός πετρελαίου	ΕΛΛΑΔΑ	25,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ
Δ.Μ.Ε.Π. HoldCo LTD	Εμπορία Πετρελαιοειδών	ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ	48,00%	ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ

- Στις 24 Νοεμβρίου 2017, η μητρική εταιρεία ΕΛΠΕ Α.Ε. εξαγόρασε το υπόλοιπο 37% των δικαιωμάτων της μειοψηφίας στην εταιρεία ΕΛΠΕΤ ΒΑΛΚΑΝΙΚΗ Α.Ε. και πλέον κατέχει το 100% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας. Το συνολικό τίμημα της εξαγοράς αποτελείται από αρχικό ποσό ύψους €16 εκατ. πληρωτέο εντός του 2018 και από αναβαλλόμενο ποσό ύψους €5 εκατ. πληρωτέο εντός περιόδου έως πέντε έτη από την ημερομηνία της απόκτησης των μετοχών.

35 Γεγονότα μετά την ημερομηνία Ισολογισμού

Εξαγορά της Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ από την Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2017, η μετοχική δομή της Ελληνικά Καύσιμα Ορυκτέλαια ΑΒΕΕ (ΕΚΟ) ήταν ως εξής:

- 64,41% ιδιοκτησία της Hellenic Petroleum International S.A.
- 35,59% ιδιοκτησία της Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε. (ΕΛΠΕ)

Στις 25 Ιανουαρίου 2018 το Διοικητικό Συμβούλιο του Ομίλου ενέκρινε την απόκτηση του εναπομείναντος 64,41% των μετοχών της Hellenic Petroleum International S.A από την ΕΛΠΕ έναντι τιμήματος € 350 εκατ.